

voice ATHENS

102.5
ATHENS
VOICE
RADIO

Jamala

Η Ουκρανή τραγουδίστρια
μιλάει στην Α.Υ.

Του Γιάννη Χ. Παπαδόπουλου

Βόλτα στη λαϊκή της Καλλιδρομίου

Της Κατερίνας Βνάτσιου

ΤΑΣΟΣ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ
Ο άνθρωπος που όρισε το αθηναϊκό
nightclubbing στα 80s & στα 90s

Του Γιάννη Νένε

Όλη η άνοιξη
στο τραπέζι σου!

Deluxe
Μοτσαρέλα από
βουβαλίσιο
γάλα

330 g
3,69€
1 kg = 9,99€

Καταργήστε τις τιμές με κόκκινο χρώμα Deluxe στις 48 ώρες
που λήγει η προώθηση LIDL

Εκδότης-Διευθυντής Φώτης Γεωργελές

Σύμβουλος Έκδοσης Σταυρούλα Παναγιωτάκη
Διευθύντρια Σύνταξης Αγγελική Μπιρμπίλη

Γενική Διεύθυνση Διαφήμισης
Λουίζα Ναθαναήλ

Art Director Φώτης Πεχλιβανίδης

Τεχνικός διευθυντής Βάσιος Συστοιμάς

Υπεύθυνος Ύλης Τάκης Σκριβάνος
Επιμέλεια Ύλης Δήμητρα Γκρουσ, Κωνσταντίνα Τσιάγκα

Διεύθυνση Web Δημήτρης Αθανασιάδης

Συντακτική ομάδα: Κ. Αθανασιάδης, Ν. Αμανίτης, Μ. Βελέντζας, Σ. Βλέτσας, Κ. Βνάτσιου, Ρ. Γεροδήμος, Ν. Γεωργελέ, Μ. Γκανά, Ι. Γκομούζα, Ν. Γεωργιάδης, Κ. Γιαννακίδης, Β. Γραμματικογιάννη, Β. Γρυπάρης, Θ. Ευθυμίου, Τ. Ζαραβέλα, Μ. Ζουμπουλάκη, Κ. Καϊμάκης, Κ. Καμπόσου, Δ. Καραθάνος, Α. Κερώση, Γ. Κοροβέσης, Β. Κορωναίος, Σπ. Λαμπρόπουλος, Τζ. Μελιτά, Δ. Μαστρογιαννίτης, Β. Ματζάρογλου, Ευ. Μουζακίτη, Ελ. Μπεζιριάνογλου, Γ. Νένης, Α. Παπαδάκη, Γ. Χ. Παπαδόπουλος, Δ. Παπαδόπουλος, Π. Παναγιωτόπουλος, Κ. Παναγοπούλου, Ν. Παπαλιού, Γ. Παυριανός, Μ. Προβατάς, Τζ. Ρουσάκη, Τ. Σκραπαλιώρη, Ζ. Σφυρη, Α. Τριανταφυλλίδη, Σ. Τριανταφύλλου, Ζαράστο, Σ. Τσιτσόπουλος, Γ. Φλωράκης, Ε. Χελιώτη, Γ. Ψύχας

Γραμματεία Σύνταξης Γεωργία Σκαμάγκα
info@athensvoice.gr
Υπεύθυνη οδηγού Δανάη Καμζόλα
avguide@athensvoice.gr

Ατελιέ Sotos Anagnos
LOOKmag Κωνσταντίνα Βλαχοπούλου

Εικονογραφίες art@athensvoice.gr
Φωτό: Θανάσης Καρατζάς, Γιώργος Ζαρζώνης, Τάσος Βρεττός, Έκτορας Δ. Βούτσας, Κώστας Αμοιρίδης, Βαγγέλης Τάσις, Χρήστος Κισατζεκιάν, Δημήτρης Κλεάνθης, Μαρία Μαρκεζή, Πέτρος Νικόλτσος

Creative Marketing Director Βασιλική Κώτσου
Creative Director Στρατής Κανιμάς

Digital Advertising Director Εύα Βαγγέλη

Advertising Manager Πένη Κράλιοβιτς

A.V. Network Advertising Manager
Αγγελική Κοκκορογιάννη

Direct Market Advertising Managers
Μιχάλης Δρακάκης, Εύα Βαλαμβάνου, Νώντας Νταμπάνης

Υποδοχή Διαφήμισης Νίκη Σκαμάγκα
Συντονισμός Διαφήμισης Μαίρη Κούρτη
marketing@athensvoice.gr
Digital Traffic Manager Εύη Ταρνάρη
Digital Advertising Coordinator Μίνα Γιαννάκη

Διεύθυνση Λογιστηρίου Έρην Μούρτζη
Λογιστήριο Ουρανία Μιχάλη, Βασίλης Νάκος, Μαίρη Λυκούση

Διαχωρισμοί - Εκτύπωση
«Καθημερινές Εκδόσεις ΑΕ»

Athens Voice S.A.
Χαρ. Τρικούπη 22, 106 79 Αθήνα
Σύνταξη: 210 3617.360, 3617.369
fax: 210 3632.317
Διαφημιστικό: 210 3617.530, fax: 210 3617.310
Athens Voice Radio 102.5: 210 3648.213
Αγγελίες: 210 3617.369
Λογιστήριο: 210 3617.170

www.athensvoice.gr

Αν δεν βρίσκετε την Α.Β. στα σημεία διανομής, μπορείτε να επικοινωνήσετε στα τηλέφωνα: 210 3617.360, 210 3617.369
Κωδικός εντύπου: 7021
ISSN 1790-6164

Εβδομαδιαία εφημερίδα, διανέμεται δωρεάν. Απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή, ολική ή μερική, η διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της έκδοσης με οποιονδήποτε τρόπο, μηχανικό, ηλεκτρονικό ή άλλο, χωρίς προηγούμενη γραπτή έγκριση του εκδότη.

ATHENS

EDITO

Του Φώτη Γεωργελέ

Πριν από μια βδομάδα στο Μέγαρο Μουσικής, η Κρατική Ορχήστρα Αθηνών έπαιξε Στραβίνσκι. Αν μπει σε ένα βιβλιοπωλείο, μπορείς να αγοράσεις Ντοστογιέφσκι, Τολστόι ή οποιονδήποτε άλλον Ρώσο κλασικό. Και αν η κυρία Λυδία Κονιόρδου θέλει να ανεβάσει φέτος Τσέχοφ, κανένας δεν θα της το απαγορεύσει. Πολλοί Ρώσοι καλλιτέχνες επίσης, μουσικοί και ηθοποιοί που ζουν στην πατρίδα μας, δουλεύουν και κανείς δεν διανοήθηκε να τους σταματήσει από τη δουλειά τους. Πώς μπορεί κάποιος να ισχυρίζεται ένα τόσο εξόφθαλμο ψέμα, ότι «απαγορεύεται ο ρωσικός πολιτισμός»;

Μπορεί, γιατί αυτό που υπερασπίζεται δεν είναι ο ρωσικός πολιτισμός, αλλά η κρατική μηχανή του Πούτιν. Την ώρα δηλαδή που η διευθύντρια του Θεάτρου Μέγερχολντ παραιτείται «για να μην υπηρετεί έναν δολοφόνο», ο διευθυντής του Κρατικού Θεάτρου Μαγιακόφσκι παραιτείται, ο καλλιτεχνικός διευθυντής και η πριμα μπαλαρίνα των Μποσόδι παραιτούνται, την ώρα που τα ιδιωτικά μουσεία Σύγχρονης Τέχνης στη Μόσχα κλείνουν, που οι ίδιοι οι Ρώσοι καλλιτέχνες ακυρώνουν τις συναυλίες τους, την ώρα που τα ελάχιστα ανεξάρτητα μη κρατικά Μέσα Ενημέρωσης κλείνουν γιατί δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τη λογοκρισία, οι καλοί αυτοί άνθρωποι στην Ελλάδα θέλουν να προσκαλέσουν τους κρατικούς φορείς σε περιοδεία στη χώρα μας. Δεν στρέφονται δηλαδή μόνο εναντίον των Ουκρανών, στρέφονται και εναντίον των Ρώσων που απειλούνται με 15 χρόνια φυλακή αν πουν τη λέξη «πόλεμος». Στρέφονται δηλαδή εναντίον των λαών που δήθεν υπερασπίζονται και υπέρ των καθεστώτων. Ποιων καθεστώτων; Των πιο ολοκληρωτικών.

Ίσως μετά από 50 χρόνια, όταν οι άνθρωποι θα διαβάζουν αυτές τις 2-3 πρώτες δεκαετίες του 21ου αιώνα, θα καταλαβαίνουν καλύτερα την Ιστορία. Εμείς τώρα, που ζούμε τις κοσμοϊστορικές αλλαγές ως καθημερινότητα, δεν μπορούμε ακόμα να συλλάβουμε τη μεγάλη εικόνα. Βλέπουμε από το πρώτο έτος της νέας χιλιετίας, αλλεπάλληλα γεγονότα, κρίσεις που διαδέχονται η μια την άλλη, απειλές. Δίδυμοι Πύργοι 9/11, ισλαμιστικές επιθέσεις στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, στο Παρίσι, το Λονδίνο, τη Μαδρίτη, τη Νίκαια, Brexit και πρώτη έξοδος από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Τραμπ πρόεδρος των ΗΠΑ και εισβολή στο Καπιτώλιο των οπαδών του όταν κάνει τις εκλογές, πόλεμοι και προσαρτήσεις εδαφών στη Γεωργία, την Τσετσενία, την Κριμαία, στην Ελλάδα το μοιραίο δημοψήφισμα για επιστροφή στη δραχμή χρηματοδοτημένη από ρούβλια που ευτυχώς αποτυγχάνει, κυβερνοεπιθέσεις από τα τρoλ του «εργοστασίου της Πετρούπολης» στις ευρωπαϊκές και αμερικανικές εκλογές, στήριξη και ενίσχυση κάθε λαϊκιστικής φωνής, ακροαριστερής ή ακροδεξιάς που υπονόμει τη σταθερότητα, την ήρεμη δημοκρατική πορεία, κάθε φωνής που ήταν διαλυτική, σεπαρατιστική, εμφυλιοπολεμική, πτοπαθής, ακραία, αυτοκτονική. Ώσμωση των άκρων σε ένα αντιδυτικό μέτωπο με κοινό αντιευρωπαϊκό αγώνα. Αν ποτέ γραφτεί χωρίς φόβο η ιστορία της προηγούμενης δεκαετίας στη χώρα μας, πολλοί θα «πέσουν απ' τα σύννεφα».

Έχουμε ήδη καταλάβει πως, στην παγκοσμιοποίηση του 21ου αιώνα, το εκκρεμές της Ιστορίας μετακινείται πάλι, η δύναμη και ο πλούτος μεταφέρονται ανατολικά. Καθώς τα χρόνια περνούν, καταλαβαίνουμε σιγά σιγά ότι δεν μεταφέρεται απλώς η εξουσία, αλλά αλλάζει και το είδος της εξουσίας. Απέναντι στις παλιές φιλελεύθερες δημοκρατίες, βρίσκονται τώρα ορμητικές οι νέες αυταρχικές εξουσίες, ολιγαρχικά, ολοκληρωτικά, μετακομμουνιστικά, ισλαμιστικά, θεοκρατικά μοντέλα που απειλούν τη Δύση. Και με τη φριχτή υποψία ήδη να σχηματίζεται πως η νέα παγκοσμιοποίηση, η οικονομία των Αλγόριθμων, ευνοεί όχι μόνο τις μεγάλες συγκεντρώσεις δύναμης στις τεράστιες ολιγοπωλιακές επιχειρήσεις αλλά και στις illiberal κρατικές εξουσίες.

Μπαίνουμε σε μια ταραγμένη περίοδο της οποίας δεν ξέρουμε ακόμα την έκβαση. Από εκεί που για 80 χρόνια το μόνο αίτημα των δυτικών κοινωνιών ήταν ο καταναλωτισμός, η ευημερία, η καλύτερη ζωή, τώρα αρχίζουμε πάλι να ξοδεύουμε δια. για όπλα, καταλαβαίνουμε ότι το μεγαλύτερο αίτημά μας είναι η ασφάλεια και η προστασία της ζωής μας. Της ζωής μας αλλά και του τρόπου ζωής μας.

Καθώς περνούν τα χρόνια, αρχίζουμε να αντιλαμβανόμαστε ότι υπάρχει κάτι που ενώνει όλες αυτές τις περιέργες συμπεριφορές που συνηθίσαμε να ονομάζουμε μάλλον κολακευτικά «αντισυστημικές». Η «κατανόηση» για την ισλαμική τρομοκρατία, ο κρυφός θαυμασμός προς κάθε αυταρχικό ηγέτη, η περιφρόνηση στους θεσμούς, ο μόνιμος στόχος της φθοράς και της διάλυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι επιθέσεις στα Μέσα Ενημέρωσης, οι αντιεμβολιαστικοί αγώνες ενάντια στους «υγειονομικούς καταναγκασμούς», η συμπάθεια προς τον θύτη και όχι προς το θύμα στον πόλεμο της Ουκρανίας, στην πραγματικότητα είναι μορφές και διαδοχικά επεισόδια μιας σύγκρουσης που σιγά σιγά αποκτάει πιο φανερά χαρακτηριστικά. Είτε είμαστε έντεχνος καλλιτέχνες, είτε δημοσιογράφοι, πολιτικά κόμματα ή πολίτες, δύσκολα πια θα αποφύγουμε να πάρουμε θέση. Έχουμε φτάσει στην τρίτη δεκαετία του αιώνα και ξέρουμε ήδη ποια θα είναι η σύγκρουση της εποχής μας. Δεν ξέρουμε και εύχομαι να μη μάθουμε αν θα φτάσει όπως στον 20ό αιώνα στα άκρα, αλλά στον καινούργιο Ψυχρό Πόλεμο, οι ευρωπαϊκές δημοκρατίες, οι δημοκρατίες της Δύσης θα υπερασπιστούν τον τρόπο ζωής τους, τις ελευθερίες τους, τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ελευθερία της έκφρασης, την ελευθεροτυπία, τη δημοκρατική αυτή ευρυχωρία που κερδίσαμε πολεμώντας στον 20ό αιώνα. Οι ανοιχτές κοινωνίες θα υπερασπίσουν τον εαυτό τους απέναντι σε αυταρχικά καθεστώτα, απέναντι στους νέους ολοκληρωτισμούς.

Στις οθόνες των τηλεοράσεων, υπάρχει μια σκηνή, μια εικόνα από την Οδησό, την πόλη που πήρε το όνομά της από τον Έλληνα Οδυσσέα. Οι κάτοικοι με σακιά και караβόπανα έχουν καλύψει τα παράθυρα των κτιρίων και τα αγάλματα στον δρόμο. Δεν φροντίζουν μόνο τη ζωή τους αλλά και τον πολιτισμό απέναντι στη βαρβαρότητα. Οι Ουκρανοί μάχονται για κάτι περισσότερο από τη χώρα τους.

Φίλος τηλεφωνεί σε φίλο περπατώντας στον δρόμο, σε ανοιχτή ακρόαση:
-Έλα, ρε συ, πότε θα τα πούμε; Θεσ από Δευτέρα;
-Τι από Δευτέρα, ρε μαλάκα. Από ΗΛΙΟ θα τα πούμε.
Έχω παγώσει!

(Εξάρχεια, Δευτέρα μεσημέρι)

Κύριος έρχεται σε ραντεβού με φίλο και φίλη, έξω από κινηματογράφο. Φιλιοούνται, αγκαλιάζονται, τους δίνει από ένα σακουλάκι.

-Τι είναι αυτό;
-Τα δωράκια σας. Τα είχα πάρει από τα

Χριστούγεννα. Ξαναφιλιούνται, ξανααγκαλιάζονται.

(Αθήναιον, Βασιλίσσης Σοφίας, Τετάρτη βράδυ)

«ΤΙΠΟΤΑ»

(Μαύρος μαρκαδόρος σε τοίχο, τη Δευτέρα, Παγκόσμια Ημέρα Ποίησης)

-Τους καφέδες πού τους έχετε;
-Πείτε μου ποιον θέλετε να σας τον φέρω εγώ. Τους έχω μέσα γιατί μου τους κλέβουνε.

(Σε μίνι μάρκετ, Γουδί, Σάββατο απόγευμα)

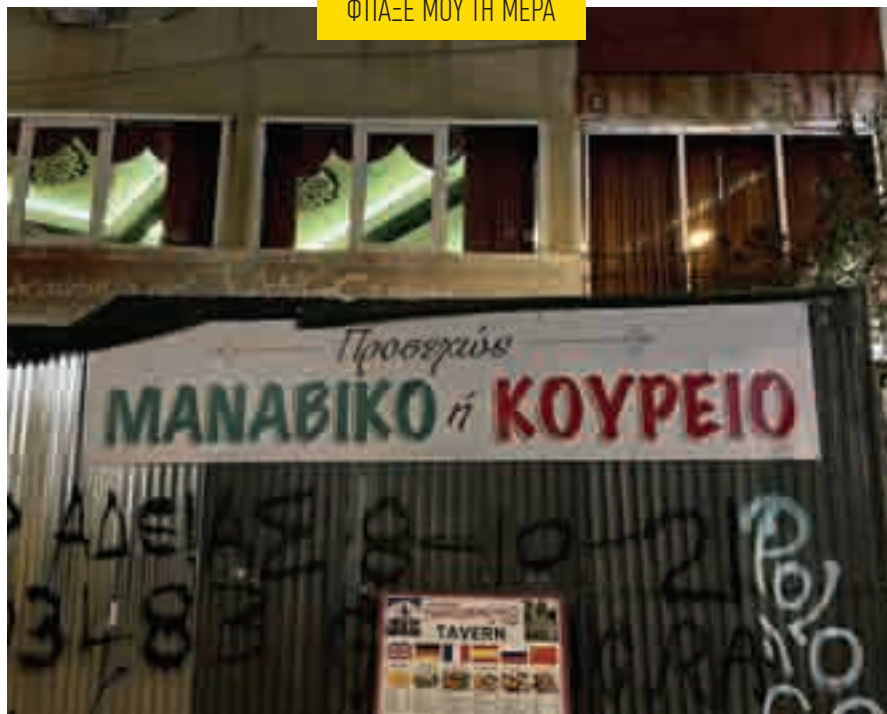
Διάλογος στο Twitter:

-Κορίτσια μου, συγγνώμη αν είναι άσχετο το ποστ. Θέλω να βαφτίσω τον γιο μου Κυριάκο-Χρήστο. Μπορείτε εσείς να σκεφθείτε κάποιο όνομα ώστε να μπορούν να συνδυαστούν και τα δύο;
-Κυρ-Χρήστος.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΕΝΕΣ
 panikoval500@gmail.com

ΦΤΙΑΞΕ ΜΟΥ ΤΗ ΜΕΡΑ

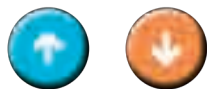

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Τα μεγάλα διλήμματα της ζωής (στού Ψυρρή)

Info~DIET

Της ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗ

ΜΙΑΤΟΣ ΤΕΝΤΟΓΛΟΥ

Έφερε την άνοιξη με ένα σάλτο μέχρι τον ουρανό.

ΘΡΙΑΡ ΣΕ ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

«Η αμήχανη στιγμή που πας σε σπίτι φίλου με την κοπέλα σου... πρώτη φορά... και συνδέεται απευθείας το κινητό της με το wifi του σπιτιού του...»
 (από το Twitter)

ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΣΙΝΟΒΟ

Η ελληνική πλατφόρμα με τις εξαιρετικές ταινίες επιλογής (και όχι από καλάθια) που μας έσωσε μόλις είχε σκάσει το πρώτο λοκντάουν. Χρόνια πολλά με ωραία φιλμ!

Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΙΑ ΝΑ ΑΓΟΡΑΣΤΕ ΤΖΑΚΕΤ

Χωρίς καύσιμα, με πανάκριβο ρεύμα, οι τιμές στα καταστήματα έχουν πέσει λόγω τέλους σεζόν, ενώ η βαρχειμωνιά συνεχίζει ακάθεκτη.

ΤΑ ΦΕΤΙΝΑ SNEAKERS

Παίζει να είναι τα ωραιότερα των τελευταίων χρόνων. Επενδύστε.

ANTONELLO

Τίτλοι τέλους και για το μικρό ανθοπωλείο της Σκουφάς, από τα πιο παλιά και δημιουργικά της Αθήνας. Οι συνθέσεις στις βιτρίνες του ήταν πάντα μια άλλη χώρα.

ΑΚΟΥΣΤΗΚΕ

Ανέβηκα στη ζυγαριά και μου έβγαλε «όχι όλοι μαζί, παιδιά!»

Ο ΧΑΛΒΑΣ ΤΗΣ EMINE

Απλά δεν τρώγεται. Άσε μας, ρε Εμινέ, άμα φας απ' τον δικό μου θα σου φύγει ο φερετζές.

Ο ΚΑΚΟΣ ΜΑΣ Ο ΚΑΙΡΟΣ

Όλα βαίνουν καλώς εναντίον μας.

ΗΜΙΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 2022

«Παγωμαρα-θώνιος».

ΑΠΟ ΤΟ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Άνδρας με μουστάκι μπήκε σε σουσάδικο στο κέντρο της Αθήνας και, μόλις η σερβιτόρα έφερε την παραγγελία, εκείνος κατέβασε το παντελόνι και άρχισε να αυνανίζεται.
 (Κάτι άλλο να μου διηγηθείς;)

ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΦΟΒΙΖΟΥΝ

Στασιμοληθωριστικές τάσεις.

ΘΕΡΙΝΗ ΩΡΑ ΣΤΙΣ 27/3

Όποιος έχει καταλάβει αν θα ισχύσει, για πόσο θα ισχύει, για ποιους θα ισχύει, αν θεωρείται άνοιξη αυτό που περνάμε και τι ώρα είναι, ας το πει και σε εμάς.

ΟΙ ΝΕΕΣ ΤΕΝΕΚΕΔΕΝΙΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΙΣ ΚΟΛΟΝΕΣ

Στραβοβιδωμένες, κακοφτιαγμένες, μεταλλικές πινακίδες επάνω στις κολόνες που διαφημίζουν τον αριθμό 1544 για το οδικό δίκτυο.

ΣΕ ΠΡΩΤΟΣΕΛΙΔΟ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

«Τα σκουλαρίκια της μάνας του Μεγαλέξανδρου στ' αυτιά της Τιμοσένκο!»

ATHENS PODCAST

Κάθε εβδομάδα αυτές είναι ιστορίες που θέλουμε να ακούμε

1 με την ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ Νέο crime podcast. Κάθε εβδομάδα ένα συναρπαστικό ηχητικό storytelling για το ανεξιχνίαστο έγκλημα ενός από τους σπουδαιότερους συγγραφείς μας.

2 με τον ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΥΡΙΑΝΟ Τα podcasts που μας γυρίζουν πίσω τον χρόνο. Συναντήσεις και συνομιλίες με τα πρόσωπα που έφτιαξαν τον μύθο της σύγχρονης Ελλάδας.

3 με την ΝΕΦΕΛΗ ΜΕΓΚ Ένα podcast που σχολιάζει την επικαιρότητα σε πρώτο και τελευταίο βαθμό

4 με τον ΘΕΜΗ ΣΑΡΑΝΤΑΕΝΑ Podcasts που φιλοδοξούν να σας εμπνεύσουν επιχειρηματικά, να σας δώσουν ιδέες, συμβουλές, ερεθίσματα για να γίνετε καλύτεροι επαγγελματίες.

5 με την ΜΙΜΗ ΦΙΛΙΠΠΙΔΗ Στη νέα σειρά Podcast η συγγραφέας ερευνά εγκλήματα που συγκλόνισαν την Ελλάδα και τον κόσμο.

Ακολουθήστε τα podcast μας στο Spotify, Apple, Google play music

«Η ελληνική σημαία ως ιερό σύμβολο αποτέλεσε και η ίδια ένα κομμάτι της έμπνευσής μου. Κυριατιστή σαν τη θάλασσα και αιματοράντιστη μέσα από την ελληνική ιστορία, δεν έχει τόσο σημασία από τι υλικό είναι φτιαγμένη, που στη δική μου περίπτωση είναι από ανακυκλωμένο αλουμίνιο, αλλά ισχυρό κίνητρο για εμένα αποτέλεσε το ότι είναι φορτισμένη με μηνύματα για τα υψηλά ιδανικά της ανθρωπότητας, για ελευθερία, ανεξαρτησία. Και σήμερα είναι επίκαιρη όσο ποτέ. Έτσι θέλησα να αποδώσω με τον τρόπο μου έναν φόρο τιμής στους Έλληνες αγωνιστές που πολέμησαν ηρωικά διεκδικώντας την ελευθερία. Η ελευθερία λοιπόν είναι το μήνυμα που θέλω να περάσω. Η ελευθερία ως έννοια οικουμενική. Ως αγαθό το οποίο οφείλουμε να υπερασπιζόμαστε και να διεκδικούμε!»

BIO Ο διεθνούς φήμης Έλληνας γλύπτης Νίκος Φλώρος έχει χαρακτηριστεί πρεσβευτής της σύγχρονης ελληνικής τέχνης και έχει τιμηθεί με σειρά διεθνών διακρίσεων για την προσφορά του στην πολιτιστική διπλωματία της Ελλάδας με τη διεθνή κοινότητα.

Γεννήθηκε στην Τρίπολη Αρκαδίας αλλά μεγάλωσε στην Αθήνα. Σπούδασε γλυπτική στην École des Beaux Arts (Σχολή Καλών Τεχνών) στο Παρίσι και επίσης κλασικό πιάνο, αρχαία δραματική τέχνη και σχέδιο στην Αθήνα, ενώ εργάστηκε σε πολλές μεγάλες πόλεις σε όλο τον κόσμο, έχοντας ως βάση του τη Νέα Υόρκη. Πάντα με συγκίνηση αναφέρει ο Νίκος Φλώρος ότι προέρχεται από μια οικογένεια επαναστατών και ηρώων. Συχνά σκέφτεται τον συνονόματο πρόγονό του, τον οπλαρχηγό Νίκο Φλώρο, που έπεσε στη μάχη των Αθηνών για την ανεξαρτησία της Ελλάδας από τον Οθωμανικό ζυγό. Κι όταν περπατάει στον δρόμο της Αθήνας που φέρει το όνομά του, νιώθει αληθινό δέος και περηφάνια.

Οι καλλιτεχνικές δημιουργίες του έχουν φιλοξενηθεί σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων πολλών σημαντικών μουσείων, όπως: η Πορτογαλική και η Ρωσική Ακαδημία Καλών Τεχνών, το Κρατικό Μουσείο Τσαρίτσινο στη Μόσχα –όπου θαύμασαν τα έργα του πάνω από 11.000.000 επισκέπτες–, το Εθνικό Μουσείο Γυναικών Καλλιτεχνών στην Ουάσιγκτον, τα ανάκτορα Χόφμπουργκ στη Βιέννη και το Παλάτι του Μόντε Κάρλο στο Μονακό, η Όπερα της Μπολόνια, το Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο στο Άμπου Ντάμπι (Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα), το Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης και το Μπενάκειο στην Αθήνα, το Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας και το Παλάτι του Μεγάλου Μαγίστρου στη Ρόδο υπό την αιγίδα της UNESCO, μεταξύ πολλών άλλων. Σημαντική τιμή για τον ίδιο ήταν η φιλοξενία των έργων του στο σπίτι-μουσείο του Ελ Γκρέκο, στο Τολέδο της Ισπανίας, το οποίο για πρώτη φορά στην ιστορία του εξέθεσε έργα σύγχρονου καλλιτέχνη.

Τα έργα του αποτελούν μια σειρά καλλιτεχνημάτων η οποία απαρτίζεται από γλυπτά κοστούμια και πορτραίτα γνωστών προσωπικοτήτων –που φέρνουν μνήμες του παρελθόντος– όλα φτιαγμένα εξολοκλήρου από κομμάτια ανακυκλώσιμου αλουμινίου από κουτάκια αναψυκτικών, σαν τεράστια ψηφιδωτά. Ο Νίκος Φλώρος επιλέγει αυτό το υλικό για να μπορεί να αποδώσει στο μέγιστο τα ιδανικά της κάθε προσωπικότητας, της οποίας η αποτύπωση σε γλυπτό είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αίσθηση της κίνησης.

Έχει τιμηθεί από την Ακαδημία Γραμμάτων και Τεχνών της Λισαβόνας με το Χρυσό Παράσημο και αποτελεί επίτιμο μέλος αυτής ως Ακαδημαϊκός. Επίσης, έχει βραβευτεί από τη Ρωσική Ακαδημία Καλών Τεχνών, το Ίδρυμα Άλμπερτ Σβάιτσερ της Βιέννης με το Χρυσό Μετάλλιο Τεχνών και Επιστημών και με τον Αυστριακό Μεγαλόσταυρο, ενώ έχει λάβει και το «Αριστείο Global Thinkers Forum 2013». Επιπλέον, βραβεύτηκε από τον διευθυντή Harold Koda του Μητροπολιτικού Μουσείου Κοστούμιών στη Νέα Υόρκη για το κοστούμι «Red Queen Elizabeth», όπως και από τη Γαλλική Εταιρεία Πολιτιστικής Κληρονομιάς για το κοστούμι «Silver Elizabeth 1». Πολλές άλλες σημαντικές διακρίσεις ανά τον κόσμο βρίσκονται στο βιογραφικό του.

Νίκος Φλώρος

Λίγα λόγια του καλλιτέχνη για το έργο του εξωφύλλου μας

Οι ολιγάρχες, ο ειδικός απεσταλμένος του Ερντογάν και η ασυλία της ρωσικής ελίτ

Του ΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ

Η «Комсомольская правда» ιδρύθηκε το 1925 ως επίσημο όργανο της οργάνωσης νεολαίας του Κομμουνιστικού Κόμματος της Σοβιετικής Ένωσης. Πριν από λίγα εικοσιτετράωρα ανάρτησε για λίγη ώρα στην ηλεκτρονική της έκδοση πως η Ρωσία σε 3 εβδομάδες πολεμικών επιχειρήσεων είχε 9.861 νεκρούς και 16.153 τραυματίες. Η πληροφορία πολύ σύντομα αποσύρθηκε από την ηλεκτρονική έκδοση. Ήταν ο δεύτερος «θάνατος» της ιστορικής εφημερίδας που «καθοδηγούσε» εκατομμύρια οργανωμένους νεολαίους. Από τα fake του σταλινισμού στη λογοκρισία του συστήματος Πούτιν. Αν αληθεύουν αυτά τα νούμερα, τότε οι Ρώσοι στρατιώτες με πλάκα τα γαλόνια κατάφεραν να απολέσουν μέσα σε 27 ημέρες μία πλήρη μεραρχία σε νεκρούς και κοντά δύο μεραρχίες σε τραυματίες.

Οι δυτικοί στρατιώτες κρατούν μικρά καλάθια. Τέτοιοι αριθμοί είναι εξωπραγματικοί. Αν επιχειρηθεί μία αναγωγή σε σύγκριση με τις απώλειες των Ρώσων στο Αφγανιστάν επί μία δεκαετία, θα έπρεπε να περάσουν στρατοδικείο όλοι οι Ρώσοι αξιωματικοί από τον βαθμό του συνταγματάρχη και πάνω. Για εσχάτη προδοσία, λόγω απίστευτης ανικανότητας.

Στη Μόσχα, «εντός των τειχών» έχουν αλλάξει και γλωσσολογικά οι επικοινωνιακές συνθήκες του Κρεμλίνου. Ένας τεχνητά «χειμαρρώδης» και φανερά εξοργισμένος Πούτιν καταφεύγει σε μία ρητορική γεμάτη από φράσεις που δεν χρησιμοποιεί ποτέ ένας καθωσπρέπει κύριος της ρωσικής ελίτ. Το επισημαίνει σε ένα διεισδυτικό άρθρο της η «Le Monde» της Δευτέρας που μας πέρασε, θυμίζοντας πως ένας θυμωμένος Πούτιν πριν από χρόνια αιφνιδίαζε τους ηγέτες της Δύσης απειλώντας τους Τσετσένους αντάρτες στα βουνά του Καυκάσου πως «θα τους κυνηγήσουμε και θα τους στριμώξουμε μέχρι τις... χέστρες (chiottes στα γαλλικά)». Όντως δεν είναι συνήθεις αυτοί οι όροι, όταν μιλάμε για διεθνή ζητήματα και πολεμικές αναμετρήσεις. Φαίνεται πως όταν στριμώχνεται ο πρόεδρος της Ρωσίας καταφεύγει στη γλώσσα που έμαθε όταν ήταν έφηβος και έκανε παρέες με «περίεργους» τύπους. Από ένα πρώην μεσαίο στέλεχος της KGB με εσωστρεφή χαρακτήρα και νοοτροπία χωροφύλακα θα το περιμέναμε. Από τον «πατριό», όμως, τον Σεργκέι Λαβρόφ, τον «μορφωμένο» του Υπουργείου Εξωτερικών, κανείς δεν θα ανέμενε να τον ακούσει να εκφράζεται με τρόπο ανάρμοστο. Μιλώντας για την ανάγκη να καταλήξει ο κόσμος σε μία νέα συμφωνία ασφαλείας μεταξύ Ρωσίας και ΗΠΑ, ο Λαβρόφ έκανε χρήση της λέξης «roniatiya», που σημαίνει κανόνες αλλά όχι στην κοινή ρωσική. Η λέξη αυτή προέρχεται από το λεξιλόγιο της ρωσικής μαφίας και παραπέμπει στη γνωστή εγκληματική οργάνωση Vory V Zakone. Πρόκειται για τον κώδικα τιμής των παρανόμων, των στελεχών της ρωσικής μαφίας που βρίσκονται στη φυλακή. Είναι μία λέξη που δεν την ακούς (παρά μόνον ψιθυριστά) πίνοντας τσάι και τρώγοντας καναπεδάκια στο Café Pushkin στην Tverskoy Boulevard στη Μόσχα.

Ο Σολζενίτσιν στο «Αρχιπέλαγος του Γκουλάγκ» γράφει: «Η επανάσταση του 1917 απελευθέρωσε ένα κύμα κρατουμένων του κοινού ποινικού δικαίου από τις φυλακές. Ο εμφύλιος πόλεμος πυροδότησε μία αγριότητα στα ήθη της κοινωνίας. Εκατομμύρια εγκαταλελειμμένα παιδιά συγκροτούσαν συμμορίες μικροεγκληματιών...».

«Αλλά όσο κι αν το σοβιετικό καθεστώς αποδείχτηκε αμείλικτο με τις πολιτικές παρεκκλίσεις και τους παρεκκλίνοντες πολιτικούς», γράφει ο Σολζενίτσιν, «τόσο ανεκτικό ήταν με τους μικροδιακινητές, ακόμη και με τους πραγματικούς μαφιόζους, που θεωρούνταν "κοινωνικά συγγενείς"» (Τρίτο μέρος, κεφάλαιο 16). Είναι αυτοί που επωφεληθήκαν από τις διάφορες αμνηστίες. Η διοίκηση των στρατοπέδων τους ανέθεσε de facto τη διαχείριση των κρατουμένων, καταλήγει ο συγγραφέας.

Στον ρωσικό υπόκοσμο μιλιέται ένα ιδίωμα, μία γλώσσα των παρανόμων αλλά με στρατιωτικές ορολογίες και χαρακτήρα. Είναι η «Mat», η γλώσσα των μαφιόζων, των σημαντικών ποινικών, της ελίτ του εγκλήματος. Όπως περιέργως αυτή τη «γλώσσα» χρησιμοποιεί και η σκοτεινή πλευρά της εξουσίας, οι υπηρεσίες πληροφοριών και συγκεκριμένες δομές όπως οι μονάδες εσωτερικής ασφάλειας κ.λπ.

Οι ειδικοί σε θέματα Ρωσίας επιχειρούν να εξηγήσουν το φαινόμενο. Η γλωσσική παρεκτροπή, βλέπετε, έχει πολλά κρυμμένα μυστικά.

Ο Ρομάν Αμπράμοβιτς ήταν ένα παιδί που μεγάλωσε μόνο του στο αφιλόξενο περιβάλλον της Σιβηρίας. Έχοντας μάθει από νωρίς να επιβιώνει σε δύσκολες καταστάσεις, κατάφερε να εισέλθει στον κύκλο επιρροής του Μπόρις Πέλτσιν. Μπόρσε να επιβιώσει και σε αυτό το περιβάλλον. Απέκτησε την πρώτη του (κρατική) εταιρεία πετρελαιοειδών, όταν ήταν ακόμη νέος. Η μία (κρατική) εταιρεία έφερε την άλλη. Έτσι μέσα από τις στάχτες της Σοβιετικής Ένωσης αναρριχήθηκαν οι ολιγάρχες. Από τις παραχωρήσεις των κρατικών δομών και επιχειρήσεων, στον πρώτο, δεύτερο, τρίτο κύκλο επιρροής της εξουσίας του Κρεμλίνου. Τον Αμπράμοβιτς αποδέχτηκε και το σύστημα Πούτιν. Το παιδί από τη Σιβηρία επιβίωσε και στο τρίτο επίπεδο.

Την ημέρα της εισβολής στην Ουκρανία ένα αεροπλάνο απογειωνόταν από την Άγκυρα με προορισμό τη Μόσχα. Σε αυτό το αεροσκάφος επέβαινε μία σκοτεινή φυσιογνωμία της Τουρκίας του Ερντογάν. Δηλαδή της Τουρκίας όπου κυριαρχεί το σύστημα Ερντογάν. Ήταν ο Ετέμ Σαντζάκ. Κάποτε είχε μία φαρμακαποθήκη. Άρχισε να πουλά στη συνέχεια γάλα και κρέας. Σήμερα δεν ξέρει τι έχει. Είναι ο προσωπικός ολιγάρχης του Ταγίπ Ερντογάν. Θεωρείται ο άνθρωπος εμπιστοσύνης του προέδρου. Στην ουσία είναι ο άνθρωπος για τις «ειδικές αποστολές».

Ο Ετέμ Σαντζάκ από το αεροδρόμιο της Μόσχας

κατευθύνθηκε στο Υπουργείο Εξωτερικών. Εκεί συναντήθηκε με τον υφυπουργό, τον άμεσο συνεργάτη του Σεργκέι Λαβρόφ.

Μετά το ραντεβού ο Σαντζάκ προέβη σε δηλώσεις. «Το NATO σκοτώνει», είπε.

Λίγα εικοσιτετράωρα αργότερα επιβλήθηκαν οι γνωστές κυρώσεις στους Ρώσους ολιγάρχες. Δηλαδή στους ανθρώπους του Βλαντιμίρ Πούτιν. Για να εξηγηθούμε. Οι ολιγάρχες συναποτελούν μία συγκεκριμένη πολιτική και οικονομική ελίτ η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά ως προς το Κρεμλίνο με την ανοχή και τη στήριξη της ρωσικής προεδρίας, αλλά μπορεί και να αυτονομείται. Η ελίτ των ολιγαρχών, τμήματα και υποομάδες της, μπορούν να χαράσσουν τη δική τους πορεία, αν το επιβάλλουν οι συνθήκες. Ήταν είναι και θα είναι άνθρωποι που από μικροί έμαθαν να επιβιώνουν σε μία κοινωνία χωρίς έλεος για τους αδύναμους. Μιλούν μεταξύ τους το ιδίωμα «Mat», δεν τα πάνε καλά με την κουλτούρα, δεν συμπαθούν την Πολιτική αλλά ξέρουν πώς να ελίσσονται στα πολιτικά υπόγεια της Μόσχας.

Ο Ετέμ Σαντζάκ επέστρεψε στην Τουρκία. Ήταν εκεί, όταν ο Αμπράμοβιτς αζύριστος και καταβεβλημένος βρέθηκε στην Κωνσταντινούπολη προερχόμενος από το Τελ Αβίβ. Προσπαθούσε να διασώσει ό,τι μπορούσε. Τα μετρητά, τις θαλαμηγούς, τα αεροσκάφη, τα ακίνητα, τις μετοχές. Πάνω απ' όλα προσπαθούσε να αποκαταστήσει κάποιες ανεκτές συνθήκες ασφαλείας για τον ίδιο και την οικογένειά του.

Σε λίγες ημέρες κατέπλευσε στην Αλικαρνασσό το «Solaris». Ανοικτά της Κρήτης, στα διεθνή ύδατα για να μην υπάρξει πρόβλημα, έπλεε το καμάρι του, το «Eclipse». Είχε χαράξει και αυτό ρότα για τα τουρκικά παράλια.

Στην Τουρκία ξέρουν να διαχειρίζονται τις περιουσίες των άλλων, όταν αυτοί αντιμετωπίζουν προβλήματα νομιμότητας. Προπονήθηκαν επί μακρόν διασφαλίζοντας ανοικτές οδούς για εξαγωγή και εισαγωγή του ιρανικού χρυσού αλλά και τη λαθραία διακίνηση ιρανικού πετρελαίου. Οι Αμερικανοί αντιλήφθηκαν λίγο αργά, είναι η αλήθεια, πως το σύστημα Ερντογάν είναι ένα έξοχο πλυντήριο. Τον έπιασαν στα πράσα, τον ίδιο και την οικογένειά του. Το σκάνδαλο έμεινε γνωστό ως «The Halk Bank case».

Αυτό το know how φαίνεται πως «πούλησε» στο Κρεμλίνο ο ειδικός απεσταλμένος της Άγκυρας, ο Ετέμ Σαντζάκ, ο προσωπικός ολιγάρχης του Σουλτάνου. Άλλωστε με τους Ρώσους ομολόγους ομιλούν την ίδια γλώσσα, που μόνον οι μπημένοι ξέρουν. Είναι η γλώσσα των παρανόμων που την εξάσκησαν και οι δύο πλευρές κάνοντας δουλειές πάνω στο πτώμα της σπαρρασσομένης Συρίας. Ο πόλεμος παράγει χρήμα. Οι Ρώσοι και οι Τούρκοι ολιγάρχες το έχουν σπουδάσει πολύ καλά στο Χαλέπι, τη Δαμασκό και τη Λιβύη. **A**

Τα επόμενα 200 25η Μαρτίου στη

Της ΣΟΦΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΝΤΗ

Στην περσινή επέτειο της 25ης Μαρτίου εορτάστηκε μεγαλοπρεπώς η συμπλήρωση των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση. Πολλά ειπώθηκαν και γράφτηκαν. Η σημερινή επέτειος αποτέλεσε την αφορμή για μία ευρεία αλλά και με βάθος ενδοσκοπήση της πορείας που είχε η Ελλάδα στον χρόνο, των επιτυχιών της, των λαθών της, ενώ μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι μεγάλο μέρος των συζητήσεων και συμπερασμάτων κατέληξε στην ανάδειξη της ακούραστης επιμονής της να εξελίσσεται, όσα εμπόδια και αν συναντά. Το δεύτερο και πιο ενδιαφέρον σκέλος της παραπάνω θεματικής, που ενδεχομένως είναι και η επισκιάστηκε καθότι αποτελεί πιο ακανθώδες ζητούμενο, είναι το πού βρισκόμαστε: ποιο είμαστε σήμερα και, κυριότερα, πού θέλουμε να βρεθούμε ως κράτος και ως έθνος. Και φαίνεται πως πλέον η Ελλάδα έχει φτάσει στη στιγμή που δεν μπορεί να αποφυγεί άλλο το πιεστικό τούτο ερώτημα.

Συνά στην μελέτη της Ιστορίας συναντάμε τους ιστορικούς επιταχυντές: απρόσμενα γεγονότα υψηλής έντασης που λειτουργούν ως καταλύτες για τη λήψη κρίσιμων αποφάσεων σε σύντομο χρόνο, αλλά και για την προώθηση εξελίξεων ήδη προδιαγεγραμμένων, που, είτε λόγω έλλειψης πυγμής, είτε λόγω εξωτερικών παραγόντων, είχαν μείνει στάσιμες, αφήνοντας τον χρόνο να λειάνει τον εν δυνάμει επιδραστικό τους χαρακτήρα. Ένας τέτοιος επιταχυντής είναι και ο πόλεμος στην Ουκρανία, που ήρθε για να ταράξει τα ήσυχα νερά του ευρωπαϊκού εδάφους, υπενθυμίζοντας ότι και τα πιο δεδομένα status quo μπορούν να ανατραπούν. Η πολύπαθη ειρήνη επί της ευρωπαϊκής γης, που τόσο έχει δοκιμαστεί, έμοιασε για πρώτη φορά μετά από δεκαετίες να κλυδωνίζεται, υπενθυμίζοντας στους δυτικούς ηγέτες ότι, όσες και αν είναι οι διαφορές τους, οι οικουμενικές αξίες που τους ενώνουν είναι περισσότερες και σημαντικότερες για το συμφέρον των εθνών τους.

Η σχέση της Ελλάδας με τη Ρωσία ήταν πάντοτε σύνθετη και εξεταζοντάς την ήδη από τα χρόνια της Επανάστασης, θα διαπιστώσουμε πως τη διακατέχει ένα ακαθόριστο αίσθημα απωθημένου, τουλάχιστον από ελληνικής πλευράς. Από τον καιρό ακόμη των τοπικών εξεγέρσεων και των πρώιμων διπλωματικών ζυμώσεων για την κατοχύρωση της δηλωμένης στήριξης των Μεγάλων Δυνάμεων στον ελληνικό αγώνα, πλανιόταν μεταξύ των ελληνικών κοινοτήτων ο ανομολόγητος πόθος πως η μεγαλόκαρδη Αυτοκρατορία του τσάρου Νικόλαου, συγκινημένη από την αιματοβαμμένη προσπάθεια που καταβάλλουν τα ομόθρησκα αδέρφια της στον Μοριά και τη Ρούμελη, θα ξεκινήσει μαζική εκστρατεία προς διάσωσή τους. Μία εκστρατεία που θα ξεπερνάει εμφαιτικά σε πόρους και ισχύ την απλώς μερική διπλωματική και στρατιωτική υποστήριξη, που ρεαλιστικά επιδιωκόταν από τους πρωτεργάτες της Επανάστασης. Πριν την Επανάσταση, η τυφλή αυτή πεποίθηση δηλητηρίαζε τη δυνατότητα ορθών εκτιμήσεων, οδηγώντας σε καταστροφικά αποτελέσματα, όπως την αποτυχημένη επανάσταση των Ορλωφικών του 1770. Και μπορεί τελικά η Αγγλία να έπαιξε τον σημαντικότερο ρόλο για την έκβαση της Επανάστασης, παρ' όλα αυτά η Ρωσία παρέμεινε σταθερό σημείο αναφοράς τα επόμενα χρόνια, όπου ανά περιόδους η χώρα στρεφόταν με δική της πρωτοβουλία για να κρατήσει εν ζωή ίσως τον μοναδικό ισχυρό δεσμό της με φιλο-ανατολικές τοποθετήσεις.

Χρόνια: σκιά του πολέμου

Κάθε προσέγγιση προς τη Ρωσία συνοδευόταν μέχρι και πριν τις πρόσφατες εξελίξεις από την αποσιώπηση των απολυταρχικών χαρακτηριστικών που έφερε ο τρόπος διακυβέρνησής της, αφού τα ημίμετρα σε κρίσεις και αντιλήψεις θεωρούνταν έως έναν βαθμό αποδεκτά στον δημόσιο λόγο, χαρακτηριζόμενα κατά τρόπο βολικό ως απόνερα μιας εσωτερικευμένης μετριοπάθειας, που χαρακτήριζε συλλήβδην τη διεθνή σκηνή. Η ρωσική εισβολή έφερε και θα φέρει μύρια δεινά στον λαό της Ουκρανίας, συνέβαλε όμως στη χάραξη μιας βαθιάς τομής για να διαλύσει το ευπρόσιτο καταφύγιο της πονηρής ουδετερότητας, ξεκαθαρίζοντας ότι οι φιλελεύθερες αξίες της Δύσης ούτε είναι δεδομένες για όλους, ούτε θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως αυθύπαρκτες έννοιες, χωρίς ανάγκη από αναζωογόνηση και προστασία, ακόμη και εντός των δυτικών κρατών. Πλέον, εφόσον θέλει κανείς να στηρίξει τις αξίες αυτές, οφείλει να γυρίσει την πλάτη στον πρόεδρο Πούτιν, έστω και αν βρεθεί αντιμέτωπος με ένα κόστος βαρύ και παρατεταμένο, που όμως δεν θα δημιουργεί κρίση συνείδησης, ούτε θα έρχεται κόντρα στις διακηρύξεις των δυτικών δημοκρατιών για τη βεστυφαλική κυριαρχία, την ειρήνη και την ευημερία στο εσωτερικό τους.

Φτάνουμε επομένως στο πρωταρχικό ερώτημα σχετικά με τα επόμενα 200 χρόνια: ποιοι είμαστε σήμερα και πού θέλουμε να βρισκόμαστε μελλοντικά; Για να απαντήσουμε, αρκεί να εξετάσουμε την πορεία της Ελλάδας στο ιστορικό συνεχές, ώστε να αντιληφθούμε πως η τοποθέτησή της ήταν πάντοτε θέσει αλλά και φύσει με την πλευρά της Δύσης: από τα πρότυπα και τα μοντέλα διακυβέρνησης στα οποία βασίστηκε για την ανάπτυξη του κράτους της, έως την ιδέα του Φιλελληνισμού, η οποία πουθενά αλλού στον κόσμο δεν ευδοχώθηκε με τη συγκινησιακή φόρτιση που έγινε στην Ευρώπη, αποκτώντας διάσταση πολιτική, στρατιωτική, καλλιτεχνική και αισθητική. Η Ελλάδα έχει κάθε ιστορικό τεκμήριο διαθέσιμο για να διαγνώσει τους ισχυρούς και θεμελιώδεις δεσμούς της με τη Δύση, που συνδιαμόρφωσαν την ταυτότητα και τις επιδιώξεις της. Χρέος της είναι να μείνει πιστή στους δεσμούς αυτούς και να μην επιτρέψει παραφωνίες κομματικών ή άλλων συμφερόντων να θολώσουν αυτήν τη μακρόχρονη και συνειδητά εθνική τοποθέτηση. Οφείλει να συνεχίσει να πορεύεται σε αυτήν την κατεύθυνση, όσο και αν οι απανταχού ρωσόφιλοι στο εσωτερικό τρέφουν την απατηλή εντύπωση περί επιτεύξιμων ίσων αποστάσεων και δικαιολογημένου ρωσικού ρεβανσισμού, τον οποίο ύπουλα μεταμφιέζουν ως οργανικό απότοκο δυτικής υπατιότητας. Φυσικά, σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε τους εσωτερικούς κινδύνους που ελλοχεύουν στο δυτικό τοπίο, όπως την ισοπεδωτική πολιτισμική πολτοποίηση της παγκοσμιοποίησης, που γίνεται επιθετικότερη, ενώ χρειάζεται να θυμόμαστε ότι κύριοι υπεύθυνοι για την εξέλιξη μας οφείλουμε να είμαστε οι ίδιοι, απεμπλώντας κάθε κατάλοιπο προτεκτοράτου και ιδέας περί «προστάτιδων» δυνάμεων εντός της ευρωπαϊκής μας οικογένειας. Οι προβληματισμοί αυτοί όμως, έχουν όλον τον καιρό να θιγούν τα επόμενα 200 χρόνια και ενδεχομένως να αποτελέσουν τον πυρήνα καρποφόρων, δημιουργικών αναστοχασμών μιας επόμενης μεγάλης εθνικής επετείου. Μέχρι τότε, η χώρα μας χρειάζεται να υπερασπίζεται τις κοινές αξίες και τα κεκτημένα, που και η ίδια με κόπο και φόρο αίματος διεκδίκησε σε όλη την ταραχώδη ιστορία της, χωρίς να επιτρέπει ούτε σπιθαμή αμφισβήτησής τους. **A**

ΤΑ ΝΟΥΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Του ΣΤΑΜΑΤΗ ΖΑΧΑΡΟΥ

17-18 ετών παιδιά στρατολογεί ο ρωσικός στρατός, όπως υποστηρίζει η Διεύθυνση Στρατιωτικών Πληροφοριών της Ουκρανίας, που ανέφερε ότι στις 20 Μαρτίου ο Ρώσος υπουργός Άμυνας, Σεργκέι Σόιγκου, υπέγραψε εντολή να ενταχθεί στον ρωσικό στρατό στρατιωτική οργάνωση νεολαίας του Κρεμλίνου για να πολεμήσει στην Ουκρανία.

9.861 Ρώσοι στρατιώτες έχουν πέσει νεκροί στην Ουκρανία σύμφωνα με τη ρωσική φιλοκυβερνητική εφημερίδα *Komsomolskaya Pravda*. Αν δεν ήταν φιλοκυβερνητική ίσως έγραφε άλλον αριθμό. Ίσως όμως να μη μαθαίναμε ποτέ για το δημοσίευμα, ούτε για την τύχη των συντακτών, εκδοτών κ.λπ.

15.000 είναι ο τελευταίος αριθμός που έδωσε ως εκτίμηση το Κίεβο για το πόσοι Ρώσοι στρατιώτες έχασαν τη ζωή τους.

17 στρατηγικοί και πολέμαρχοι του Πούτιν είχαν χάσει τη ζωή τους κατά τις 3 πρώτες εβδομάδες της εισβολής, σύμφωνα με δυτικά ΜΜΕ.

498 απώλειες είναι τελευταίος αριθμός συνολικών απωλειών που δημοσίευσαν Ρώσοι αξιωματούχοι.

200.000 Ρώσοι εργαζόμενοι βρίσκονται στον δρόμο επειδή οι «δυτικές» εταιρείες στις οποίες εργάζονταν σταμάτησαν τη δραστηριότητά τους στη Ρωσία. Σύμφωνα πάντα με την *Komsomolskaya Pravda*. Αν ισχύει ό,τι και με τους νεκρούς, στην πραγματικότητα μιλάμε για στρατιές ανέργων.

96 ετών άφησε τον μάταιο τούτο κόσμο ο Ουκρανός Boris Romantschenko. Έφυγε πλήρης ημερών αλλά όχι από φυσιολογικά

109 παιδικά καρτσάκια, ένα για κάθε παιδί που σκοτώθηκε από την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία, τοποθέτησε η δημοτική αρχή της πόλης Λβιβ σε κεντρική πλατεία της πόλης. Τα παιδιά που έχασαν μέχρι τώρα τη ζωή τους από την κτηνωδία του Πούτιν, είναι πολύ περισσότερα αλλά η συμβολική κίνηση ήταν πραγματικά γροθιά στο στομάχι.

αίτια.

5 στρατόπεδα συγκέντρωσης των ναζιστών όπου φυλακίστηκε κατά τον Β' Παγκόσμιο πόλεμο, δεν ήταν ικανά να λυγίσουν τον Romantschenko. Δολοφονήθηκε από τον ρωσικό στρατό, όταν βομβάρδισε την πολυκατοικία στην οποία διέμενε στο Χάρκοβο.

10 φορές μεγαλύτερη ταχύτητα από αυτήν του ήχου (κατά προσέγγιση 12.500 χλμ./ώρα) είναι η «τελική» των υπερηχητικών πυραύλων που χρησιμοποίησε η Ρωσία. Είναι κατανοητό ότι κανένα υπάρχον αντιπυραυλικό σύστημα δεν μπορεί να τους εντοπίσει. Μπορούν επιπλέον να φέρουν και πυρηνική κεφαλή.

33 εκατοστά είναι ο πίνακας *A Pair of Lovers*, στον οποίο απεικονίζεται ζευγάρι εραστών. Πιθανώς ο άνδρας να είναι ο ίδιος ο ζωγράφος.

10 εκατ. στερλίνες κατέβαλε φιλότεχνος για να τον αγοράσει στη δημοπρασία των Sotheby's.

10.200 στερλίνες κοστίζει το μπουφάν μάρκας Loro Piana με το οποίο εμφανίστηκε ο Πούτιν σε προπαγανδιστική φιάστα σε στάδιο της Μόσχας. Ένα πρόβλημα

στον σέρβερ είχε αποτέλεσμα να πέσει «μαύρο» πριν τελειώσει την επίδειξη με το υπερ-ακριβό μπουφάν του ο Ρώσος αρχηγός.

10.126 δολ. είναι το μέσο ετήσιο κατά κεφαλήν εισόδημα στη Ρωσία.

177 δολ. είναι ο βασικός μηνιαίος μισθός στη Μόσχα. Για τις αγροτικές περιοχές εικάζεται ότι είναι πολύ χαμηλότερος.

300 ρούβλια φημολογείται ότι έλαβαν ως «δώρο», όσοι «αυθρομήτως» παρευρέθησαν στη φιάστα Πούτιν.

25 ημέρες πριν την εισβολή στην Ουκρανία «πάγωσαν» οι λογαριασμοί της επιχείρησης μόδας της κόρης του Ραμζάν Καντίροφ. Οι «Ράμπο» του ρωσικού Υπουργείου Οικονομικών μπήκαν στον κόκο και ακολούθησε αναστολή λειτουργίας των καταστημάτων στη Ρωσία.

125.000 ρούβλια (περ. 1.100 ευρώ) κόστιζαν τα άρβυλα Prada που φορούσε ο Καντίροφ σε προπαγανδιστικό βίντεο όπου γινόταν πολυπληθούς αποσπάσματος εισβολής στο Κίεβο.

13 βαθμούς Κελσίου ήταν η θερμοκρασία στο κέντρο της Αθήνας

το μεσημέρι της Τρίτης. Το ΚΚΕ ωστόσο από την προηγούμενη είχε ακυρώσει «συλλαλητήριο της Κομματικής Οργάνωσης Αττικής του ΚΚΕ ενάντια στον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και τη συμμετοχή της Ελλάδας σε αυτόν», λόγω κρύου. Παλαιότερα πάγωνε η τσιμινιέρα, τώρα το ακροατήριο. Θα φταίει ο καπιταλισμός που έχει κάνει μαλακούς τους Έλληνες κομμουνιστές.

60% των Ελλήνων θεωρεί απαράδεκτη τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία σύμφωνα με έρευνα του Politico. Κάμερα σε μένα.

71% είναι το ποσοστό στην Ιταλία, 80% στη Γαλλία, 82% στη Γερμανία, 85% στην Ισπανία και 90% στην Ολλανδία!

8 Μαΐου, όταν θα ολοκληρώνεται το Συνέδριο της Νέας Δημοκρατίας, θα είναι σύμφωνα με πληροφορίες η ημέρα εκλογής του Αλέξη Τσίπρα «από τη βάση».

12 εκατ. ευρώ τουλάχιστον ήταν οι καταθέσεις του Γιώργου Τράγκα σύμφωνα με πληροφορίες για τη διαθήκη του. Εκτός των μετρητών φαίνεται ότι υπάρχουν διαμερίσματα σε Αθήνα, Νέα Υόρκη και Βέγκας, βίλες στη Μύκονο και σπίτια στη γαλλική Ριβιέρα.

213 δισ. δολ. έχουν «παρκάρι» οι Ρώσοι ολιγάρχες στην Ελβετία, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ένωσης Ελβετικών Τραπεζών.

8,55 μ. μακριά προσηλώθηκε ο Μίλτος Τεντόγλου στο άλμα εις μήκος στο Παγκόσμιο κλειστό στίβου κατακτώντας το χρυσό μετάλλιο.

5 μόνον αθλητές έχουν καταγράψει καλύτερη επίδοση στην ιστορία.

24 ετών είναι ο Έλληνας υπεραθλητής.

VERBA VOLANT

PAMZAN
ΑΧΜΑΤΟΒΙΤΣ
ΚΑΝΤΙΡΟΦ

«*Ελόνα, ο Πούτιν θα σε πλακώσει στο ξύλο*». Αυτή ήταν η (σεξιστική) δήλωση-απάντηση του αρχηγού των Τσετσένων μετά την πρόκληση του Έλον Μασκ για μονομαχία με τον Πούτιν.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΤΖΑΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

«*Η κυβέρνηση δεν θέλει να τα "σπάσει" με τα καρτέλ της ενέργειας*». Ο ΣΥΡΙΖΑ «επενδύει» στην αγανάκτηση των πολιτών με την ακρίβεια στο ρεύμα. Αρνείται όμως πεισματικά να κατονομάσει τα «καρτέλ» στα οποία αναφέρεται.

ΣΤΑΥΡΟΣ
ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

«*Αντί λοιπόν να στέλνεται επιθετικό υλικό, γιατί τα καλαμακόφ και τα αντιαεροπορικά δεν είναι αμυντικό υλικό, προφανώς είναι επιθετικό υλικό, να σταλεί αμιγώς ανθρωπιστική βοήθεια και μέσα σε αυτή και σαν χειρονομία, ενδεχομένως -όχι σαν λύση, γιατί μιλάμε για μεγάλα αποθέματα- σαν χειρονομία και σαν σηματοδότηση, να σταλεί και σταφίδα*». Μια ειρηνική και θρηπτική πρόταση από τον βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ Λακωνίας (και πρώην υπουργό). Και πάλι θα τους σφάζουνε αλλά τουλάχιστον οι Ουκρανοί θα είναι χορτάτοι.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
ΜΠΑΛΑΣ

«*Η στρατιωτική εισβολή της Ρωσίας προφανέστατα αψηφίησε (sic) το Διεθνές Δίκαιο*». Δεν είναι *verba volant* αλλά *scripta manent* καθώς *το έγραψε στην "Αυγή"*. Ωστόσο ο πρώην υπουργός (ελπίζαμε από λάθος) εξήρε τη γενναϊότητα του ρωσικού στρατού που «αψηφίησε» (sic) το διεθνές δίκαιο και δεν το κουρέλιασε ή το αγνόησε. Λίγες λέξεις αργότερα όμως μας εξήγησε ότι «δεν έχει ξεσπάσει θερμός Παγκόσμιος Πόλεμος. Ωστόσο ένας τεράστιος προπαγανδιστικός μηχανισμός στην κλίμακα ολόκληρης της Δύσης φαίνεται πως θέλει να μας επιστρατεύσει ήδη». Καταλάβαμε. Θα σας ειδοποιήσουμε.

Η ΞΕΧΑΣΜΕΝΗ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΡΑΜΠ

Της ΣΩΤΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Η εξωτερική πολιτική της προεδρίας Τραμπ πήρε ευρεία δημοσιότητα και ακούστηκαν διάφορες υπερβολές περί απομονωτισμού. Τώρα, μέσα στον στρόβιλο των γεγονότων, φαίνεται σαν να την έχουμε ξεχάσει. Πιστεύουμε γενικά ότι αν και ο Ντόναλντ Τραμπ είχε διαφορετικό ύφος διακυβέρνησης – ήταν, μεταξύ άλλων, ανάγωγος, αμετροεπής και θρασύς – δεν άλλαξε, ούτε θα μπορούσε να αλλάξει, την πορεία της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ. Πράγματι, οι γεωπολιτικές, θεσμικές και συνταγματικές δυνάμεις που περιορίζουν όλους τους προέδρους περιόρισαν και τον Ντόναλντ Τραμπ: δεν μπορού να φανταστώ τι θα έκανε αν ήταν ελεύθερος: θα γινόταν ντουέτο με τον Πούτιν; Τρίο με τον Ερντογάν; Κουαρτέτο με κάποιον άλλο δικτάτορα;

Αλλά, αν και για λόγους ισορροπίας του διεθνούς συστήματος, ο κάθε καινούργιος πρόεδρος συνεχίζει λίγο-πολύ την εξωτερική πολιτική του προκατόχου του, ο Τραμπ επιδείνωσε το διεθνές κλίμα: πρόβαλε στον διεθνή χώρο μια άκρως αντιπαθητική εικόνα των ΗΠΑ, αδιαφόρησε για την ήπια ισχύ της χώρας του και δυσφήμισε τον δυτικό κόσμο. Ο Ομπάμα είχε κάνει το αντίθετο μολονότι, παρά τις επικρίσεις του στην εξωτερική πολιτική του Τζορτζ Γ. Μπους, και τις δεσμεύσεις του να τερματίσει τους πολέμους στο Αφγανιστάν και στο Ιράκ, να κλείσει το Γκουαντάναμο, «να πέσει το κουμπί επανεκκίνησης» με τη Ρωσία και να στραφεί προς την Ασία, δεν πήρε ριζικές αποφάσεις. Ο Ομπάμα είχε κληρονομήσει τις χρόνιες αντιπαραθέσεις στη χερσόνησο της Κορέας, μεταξύ Ισραήλ και Παλαιστινίων, στο εσωτερικό της Υέμενης, με τη Σαουδική Αραβία και με το Ιράν – όλες τις cold cases και μερικές θερμότερες, όπως τον εμφύλιο πόλεμο στη Συρία, τις οποίες κληροδότησε στον Ντόναλντ Τραμπ. Με τη σειρά του, ο Ντόναλντ Τραμπ πέταξε στην αγκαλιά του Τζο Μπάιντεν διάφορες εκκρεμότητες και αμφισβησίες: την απόσυρση από το Αφγανιστάν – που εκτυλισσόταν επί μια πενταετία –, τις σχέσεις με την Τουρκία και τους Κούρδους, τις σχέσεις με τη Σαουδική Αραβία μετά τη δολοφονία του Τζαμάλ Κασόγκι και προπάντων τις σχέσεις με τη Ρωσία που παρέμεναν αμφίθυμες για να διαταραχθούν σήμερα σε σημείο τρίτου παγκοσμίου πολέμου.

Αν ο Τραμπ άφησε κάποιο αποτύπωμα στην εξωτερική πολιτική ήταν εξαιτίας της προσωπικότητάς του: εκτός του ότι, όπως είπα, οι Αμερικανοί πρόεδροι έχουν μικρό περιθώριο κινήσεων στην εξωτερική πολιτική – μοιράζονται τις ευθύνες της εξωτερικής πολιτικής με το Κογκρέσο, ελέγχονται πολύ στενά από τα μέσα ενημέρωσης και πιέζονται από τις ομάδες συμφερόντων – προστίθεται ο

παράγοντας της συνήθειας και της τάσης να διατηρείται το status quo. Έτσι, η εξωτερική πολιτική μοιάζει με άμορφη μάζα από καριέριστες της εξωτερικής πολιτικής, εμπειρογνώμονες, think tanks και ακαδημαϊκούς που ενισχύουν το status quo με τρεις τρόπους: κατ' αρχάς, οι ελίτ των διεθνών σχέσεων και της εθνικής ασφάλειας συλλέγουν πληροφορίες τις οποίες συνήθως προσλαμβάνουν και επεξεργάζονται ώστε να επιβεβαιώνεται η πρότερη άποψή τους. Κατά δεύτερο λόγο, συναναστρέφονται ο ένας τον άλλον δημιουργώντας ένα είδος groupthink που αποκλείει εναλλακτικές επιλογές και ανατροπές. Τρίτον, καθώς αυτοί οι άνθρωποι κυριαρχούν στον δημόσιο λόγο χωρίς να αφήνουν περιθώριο για άλλους και καθώς επικοινωνούν με μοιδαρές τους, οι ίδιες απόψεις ανακυκλώνονται ξανά και ξανά: συνήθως, το Υπουργείο Άμυνας, οι αρχηγοί Επιτελείων, η Υπηρεσία Εθνικής Ασφάλειας, το Στέιτ Ντιπάρτμεντ, το Υπουργείο Εσωτερικής Ασφάλειας, ο Οργανισμός Ελέγχου και Αφοπλισμού Όπλων, ο Οργανισμός Διεθνούς Ανάπτυξης και η Κεντρική Υπηρεσία Πληροφοριών συμφωνούν σε όλα – όποιος διαφωνεί μοιάζει με φωνή βοώντος εν τη ερήμω. Από την άλλη πλευρά, το αμερικανικό Σύνταγμα και το έθος που έχει δημιουργηθεί θέτουν όρια που κανείς πρόεδρος δεν μπορεί, και δεν θέλει, να υπερβεί. Σε έναν κόσμο με πυρηνικές ικανότητες και διεθνή τρομοκρατία, ιδιαίτερα μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, ένας πρόεδρος με την προσωπικότητα του Ντόναλντ Τραμπ θα ήταν ακόμα πιο επικίνδυνος, υπό την έννοια ότι θα μπορούσε να προκαλέσει πολεμικές συρράξεις και ανωμαλίες στο εμπόριο. Αναφέρω τον Τραμπ για να υπογραμμίσω πόσο επικίνδυνος μπορεί να είναι ένας εξίσου παράφρων ηγέτης σε χώρα χωρίς checks and balances, όπως είναι ο Βλαντιμίρ Πούτιν στη Ρωσία.

Επιστρέφω στον Τραμπ. Ως υποψήφιος το 2016, έδωσε πολλές υποσχέσεις για την εξωτερική πολιτική: το παλιό σύνθημα America First σήμαινε «είμαστε η μοναδική υπερδύναμη», με μια λίγο πιο φανερά διάσταση επιχειρηματικού και εμπορικού πνεύματος. Αλλά, αν και ο Ντόναλντ Τραμπ ήταν φονταμενταλιστής της αγοράς, αυτό δεν σήμαινε πολλά πράγματα για την εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ στον 21ο αιώνα: όταν εξελέγη, η μονοπολική στιγμή είχε περάσει, η σύγκρουση των πολιτισμών είχε προ πολλού αντικαταστήσει τον Ψυχρό πόλεμο μεταξύ καπιταλισμού και κομμουνισμού, ενώ η Κίνα είχε γίνει οικονομικός γίγαντας. Όλα τα δεδομένα είχαν αλλάξει, πλην όμως οι ΗΠΑ – παρά τα τεράστια οικονομικά τους προβλήματα: εξωτερικό χρέος, εσωτερικές ανισότητες – επαναπαύονταν στο ότι είναι η κυρίαρχη και μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο· ζήτημα υπερφάνειας και μαζί ένας τρόπος επιρροής και μόχλευσης στις διε-

θνείς υποθέσεις. Νομίζω ότι, παρά την ψυχική του έλξη προς τον Πούτιν, και πιθανώς τη ρωσική ανάμειξη στις εκλογές του 2016, η προεδρία Τραμπ αγνόησε εντελώς τη ρωσική επιθετικότητα.

Ο Τραμπ παρέμεινε προσκολλημένος στις αμερικανικές βασικές αρχές της οικονομικής και στρατιωτικής ανωτερότητας, αλλά όχι της προώθησης των φιλελεύθερων δημοκρατικών αξιών. Κι αν κάτι διέκρινε την εξωτερική του πολιτική από εκείνη των προκατόχων του ήταν η απομάκρυνσή του από τις αμερικανικές πηγές πληροφοριών και συμβουλών, καθώς και από τους διεθνείς οργανισμούς και θεσμούς. Αυτή η στάση δεν στοιχειοθετεί «εξωτερική πολιτική»: η άρνηση και η παράβλεψη των γεγονότων και των συστάσεων που του δίνονταν από το προσωπικό του Λευκού Οίκου, οι αλληπάλληλες απολύσεις συνεργατών και οι προσωπικές συγκρούσεις με κυβερνητικά στελέχη είναι μέρος του προεδρικού αποτυπώματος αλλά δεν είναι «πολιτική». Η διεθνής συμπεριφορά του Τραμπ βασίστηκε σε ένα μεγαλοϊδεατισμό που συνέχιζε την παράδοση της αμερικανικής υπεραισιοδοξίας – η οποία, με τη σειρά της, βασίζεται στην υπεροψία και στην ψυχολογία του control freak, σε μια ψευδαισθησιον παντοδυναμίας. Για παράδειγμα, αποσύροντας τα στρατεύματα από τη Συρία και μειώνοντας το στρατιωτικό προσωπικό στο Αφγανιστάν, ανακοίνωνε την ήττα του ISIS: δεν έλεγε ακριβώς ψέματα, απλώς απλά δεν καταλάβαινε τίποτα. Νομίζω ότι δεν καταλάβαινε τίποτα και για όσα ετοιμαζόταν να κάνει ο Πούτιν.

Οι διαφορές στην εξωτερική πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ από εκείνη των προηγούμενων προέδρων, καθώς και από την προεδρία του Τζο Μπάιντεν, ήταν τρεις, όλες ποσοτικού, όχι ποιοτικού χαρακτήρα: η εντονότερη τάση να συγκεντρώνει τις πρωτοβουλίες αντί να τις μοιράζεται με τα όργανα χάραξης πολιτικής, η περιφρόνηση των διεθνών θεσμών συμπεριλαμβανομένου του ΝΑΤΟ και η διάσπαση του δυτικού κόσμου με αντι-ευρωπαϊκή ρητορική και διεκδίκηση του America First στο πλαίσιο της Δύσης. Στο μεταξύ, παρά την αντι-ισλαμική του ρητορική, ο Ντόναλντ Τραμπ δεν ενδιαφέρθηκε καθόλου για την αναχαίτιση του ριζοσπαστικού Ισλάμ, αλλά επικεντρώθηκε

δυσανάλογα στην αντιμεταναστευτική πολιτική έναντι των Μεξικανών. Αν και υιοθέτησε μια πιο εθνικιστική, απομονωτική, μονομερή, διμερή και αντι-μεταναστευτική προσέγγιση στην εξωτερική πολιτική από τους προηγούμενους προέδρους, το χαρακτηριστικό του γνώρισμα ήταν το ότι η εξωτερική του πολιτική δεν ήταν έργο της διοίκησης αλλά δικό του: αντί για προϊόν θεσμικής ή οργανωτικής σκέψης, η πολιτική έγινε μια υπόθεση σχέσεων με

διάφορους ηγέτες, όχι με χώρες. Έβλεπε το εθνικό συμφέρον των ΗΠΑ στις προσωπικές του επαφές και κάθε κατάσταση όπου μια χώρα έχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο με τις ΗΠΑ ως άδικη και απαράδεκτη. Επίσης, καθώς πίστευε ότι όλες οι χώρες, συμπεριλαμβανομένων των δυτικών, εκμεταλλεύονται τις ΗΠΑ, δεν έκανε διάκριση μεταξύ Βόρειας Κορέας και Ευρώπης: για τον Τραμπ οι ΗΠΑ έπρεπε να πάψουν να είναι «τα κορόιδα του κόσμου». Έτσι, επί τέσσερα χρόνια οι ΗΠΑ απέτυχαν να ακούσουν τον υπόκωφο θόρυβο που έκανε η Ρωσία του Πούτιν: το βλέμμα της προεδρίας Τραμπ ήταν στραμμένο στα εμπορικά ισοζύγια – όμως οι διεθνείς σχέσεις είναι πιο σύνθετες από τη διαλεκτική εμπορικού ελλείμματος-εμπορικού πλεονάσματος κι από τα οικονομικά παιχνίδια μηδενικού αθροίσματος.

Θέλω να πω ότι οι ευκαιριακές συναλλαγές χωρίς καμιά δέσμευση μακροπρόθεσμων σχέσεων δημιούργησαν την εικόνα της διάσπασης στον δυτικό κόσμο και ενίσχυσαν τις ρωσικές φιλοδοξίες. Γενικά, αν συνοψίσουμε την προεδρία του Ντόναλντ Τραμπ σε μια τυχοδιωκτική, εθνικιστική τάση με την πρόθεση βραχυπρόθεσμων οικονομικών κερδών και απαξίωση της Ευρώπης, θα καταλάβουμε πώς και γιατί συνέβαλε σε ένα διεθνές περιβάλλον που οδεύει σε όλο και μεγαλύτερη εντροπία. **Α**

ΣΚΡΑΤΣ
Τύχη στη στιγμή

**1 ΣΤΑ 3 ΣΚΡΑΤΣ
ΚΕΡΔΙΖΕΙ**

**1.000.000 ΣΚΡΑΤΣ
ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ**

**ΝΕΟ ΣΚΡΑΤΣ
ΤΙΝΑΞΕ
ΤΗ ΜΠΑΝΚΑ**

ΤΟ ΣΚΡΑΤΣ ΗΡΘΕ ΣΤΟ ΟΠΑΠ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ!
ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟ ΣΚΡΑΤΣ, ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ ΕΡΧΕΤΑΙ Η ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ!

ΤΟ ΣΚΡΑΤΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΛΑΧΕΙΑ Α.Ε. - ΜΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΟΠΑΠ.

ΑΡΜΟΔΙΟΣ ΡΥΘΜΙΣΤΗΣ: ΕΕΕΠ - Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΓΝΙΑ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΕ ΑΤΟΜΑ ΑΠΟ ΤΩΝ 18 ΕΤΩΝ.
Η ΣΥΧΝΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΕΧΕΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ ΕΘΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ - ΓΡΑΜΜΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ: 1114

ΟΤΑΝ ΣΟΥ ΦΤΑΙΝΕ ΤΑ ΠΑΝΤΑ

Του ΡΩΜΑΝΟΥ ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ

Όταν, το φθινόπωρο του 2019, επέστρεψα από το Burning Man, είχα φτάσει σε ένα πρωτόγνωρο (τουλάχιστον για εμένα) στάδιο εσωτερικής γαλήνης, ηρεμίας και καθαρότητας σκέψης. Αυτό ακούγεται αρκετά new age, γλυκερό και αφηρημένο, αλλά ειλικρινά ήταν εντελώς απελευθερωτικό και πάρα πολύ πρακτικό.

Σήμαινε ότι μπορούσες να δεις τα πάντα από απόσταση. Δεν ήταν ότι δεν σε ενοιαζε τίποτα -αναχωρητισμός- αλλά ότι η ιεράρχηση των πραγμάτων που έκανες στο μυαλό σου ήταν η σωστή· ότι έδινες σημασία στα πράγματα που είχαν σημασία· ότι είχες πολύ γερές άμυνες ενάντια στην πίεση, που εκείνες τις ημέρες, ακόμη και για μένα, έτυχε να είναι ασφυκτική.

Σήμαινε ότι όταν οι άλλοι σε αντιμετώπιζαν απρόσεκτα, μειωτικά ή χωρίς σεβασμό, αυτό δεν σε άγγιζε, για δύο πολύ θεμελιώδεις λόγους - θεμελιώδεις για τη ζωή την ίδια.

Ο πρώτος ήταν ότι τα είχες βρει κάπως ριζικά και απόλυτα με τον εαυτό σου, και τα είχες βρει επειδή είχες καταφέρει να απομακρυνθείς για λίγο από αυτό που στην έρημο ονομάζουμε «default world» (τον προκαθορισμένο κόσμο) για να μπεις σε ένα περιβάλλον που έβγαζε σε όλους τον καλύτερό τους εαυτό, όπου σε αποδέχονταν όπως είσαι, χωρίς να σε κρίνουν, και όπου επικρατούσε η γενναιοδωρία και η καλοσύνη. Για να βρεις τον εαυτό σου πρέπει ταυτόχρονα και να βγεις από αυτόν, και γι' αυτό χρειαζόσαι και ένα υποστηρικτικό περιβάλλον.

Ο δεύτερος λόγος ήταν η επίγνωση ότι όταν οι άλλοι πράττουν με οποιονδήποτε βαθμό επιθετικότητας -είτε αυτός είναι μια απλή υπόνοια που με κάποιο τρόπο προσπαθεί να σε ελέγξει ή να σε διαχειριστεί, είτε μια κακόβουλη κριτική, είτε μια ακραία πράξη φυσικής βίας- αυτό το κάνουν μόνον επειδή οι ίδιοι έχουν υποστεί ή βιώσει κάποιου είδους ταπείνωση ή ντροπή· όταν αυτοί δεν τα έχουν καλά με τον εαυτό τους.

Όλο αυτό βέβαια είναι μεγάλη συζήτηση και το εξηγούμε πολύ πιο μεθοδικά και αναλυτικά σε ένα βιβλίο που θα βγει σε λίγους μήνες από τον εκδοτικό οίκο Palgrave Macmillan (*Interdisciplinary Applications of Shame/Violence Theory: Breaking the Cycle*). Αλλά η ουσία είναι αυτή: οποιαδήποτε πράξη που σε προσβάλλει (με οποιονδήποτε τρόπο) λέει κάτι για τον άλλον, και απολύτως τίποτα για εσένα. Το πώς θα αντιδράσεις λέει κάτι για εσένα. Ο φαύλος κύκλος της ντροπής, του θυμού και της βίας ξεκινάει όταν ο άλλος δεν σε ερμηνεύει, δεν σε βλέπει, με τον τρόπο με τον οποίον θέλεις εσύ να σε δει και να σε ερμηνεύσει. Όταν όμως δεν εξαρτάς τη δική σου γαλήνη από το πώς σε βλέπουν οι άλλοι, τότε ουσιαστικά αφαιρείς αυτό το όπλο από τη φαρέτρα τους.

Θυμάμαι, λοιπόν, όταν λάμβανα διάφορα φορτισμένα μείλι ή πιέσεις από συναδέλφους ή προϊστάμενους σε δυσάρεστες ή σουρεαλιστικές συναντήσεις, ή διάφορα σχόλια από αν-

θρώπους στα σόσιαλ και αλλού, εξάρσεις επιθετικότητας και τοξικότητας από αυτές που όλοι βιώνουμε σε καθημερινή βάση παντού, να μου βγαίνει ένα υπερβατικό χαμόγελο. Δεν ήταν χαμόγελο ειρωνείας ή συγκατάβασης, αλλά ηρεμίας, και ίσως λίγο υπερηφάνειας και έκπληξης για το πόσο όλα αυτά δεν με άγγιζαν. Και εννοείται βέβαια ότι δεν υπάρχει πιο αποπληστική και αποτελεσματική απάντηση σε τέτοιες συμπεριφορές από το να βλέπει ο άλλος ότι η προσπάθεια προσβολής ή μείωσης ή ελέγχου σου δεν πιάνει· ότι «δεν τσιμπάς».

Όλα αυτά τα σκεφτόμουν με ένα πικρό χαμόγελο σήμερα, επειδή ομολογώ ότι αυτή τη στιγμή μόνο εσωτερική γαλήνη και αταραξία δεν νιώθω. Κάθε άλλο. Τα πάντα και οι πάντες με ενοχλούν. Κάθε τι που συμβαίνει πυροδοτεί εκνευρισμό. Τα ατέλειωτα μείλι και μηνύματα που συσσωρεύονται ανά μερικά λεπτά σε πέντε διαφορετικές πλατφόρμες. Τα απείρηκα σχόλια φίλων. Οι παράλογες απαιτήσεις φοιτητών και συναδέλφων. Οι μικροπροσβολές από άτομα σε θέσεις ισχύος. Το απροσπέλαστο σύστημα υγείας. Ο πόνος που δεν λέει να φύγει. Το κινητό που κολλάει συνέχεια. Το πιάτο που σου έφυγε απ' τα χέρια και έσπασε. Το φαγητό που έπεσε στο πάτωμα και λέρωσε μόλις είχες καθίσει. Είσαι συνεχώς στην τσίτα και το παραμικρό μπορεί να γίνει η σταγόνα που θα ξεχειλίσει το ποτήρι. Σε όλα τα παραδείγματα που ανέφερα (και που είναι όλα πραγματικά), το κοινό συστατικό είναι αυτό: η αίσθηση του ότι χάνεις ή δεν έχεις τον έλεγχο της ζωής ή της εικόνας σου.

Η βασική αλλαγή που συντελείται όταν μπαίνεις σε αυτόν τον τρόπο σκέψης είναι ότι εκλαμβάνεις τα πάντα ως προσωπική προσβολή, όσο παράλογο ή γελοίο κι αν ακούγεται αυτό. Μπορεί στο μυαλό μας να αναγνωρίζουμε ότι οι άνθρωποι είναι ατελείς και τα συστήματα και οι οργανισμοί ακόμη περισσότερο. Μπορεί να βλέπουμε τριγύρω μας τη φρίκη και να ξέρουμε με τη λογική ότι είμαστε οι πιο τυχεροί άνθρωποι του κόσμου επειδή είμαστε λιγότερο ή περισσότερο καλά και έχουμε τα βασικά ή και τα πάντα. Αυτό όμως δεν αλλάζει το τι συμβαίνει στον συναισθηματικό μας κόσμο: κάτι έχει «απορρυθμιστεί» στο πώς βλέπουμε τον εαυτό μας· με τη σειρά του, αυτό μας κάνει είτε να επιδιώκουμε την επιβεβαίωση από τους άλλους, είτε να ερμηνεύουμε το κάθε τι που συμβαίνει ως απαξίωση του εαυτού μας, ενώ ταυτόχρονα υψώνουμε τείχη συναισθηματικής άμυνας που μας κάνουν να αντιμετωπίζουμε τους άλλους μονοδιάστατα, χωρίς να μπορούμε να νοιαστούμε για τη δική τους πλευρά. Όταν ξαφνικά σου φτάνει οι άλλοι -όλοι οι άλλοι- τότε μπορείς να ηρεμήσεις γιατί ξέρεις σίγουρα ότι το πρόβλημα το έχεις με τον εαυτό σου. Οι άλλοι πάντα έτσι ήταν και πάντα έτσι θα είναι. Το θέμα είναι εσύ πώς θα είσαι.

Θα μου πεις - τι κάθεται και μας λες τώρα, τη

στιγμή που μια ολόκληρη χώρα στην ήπειρό μας ισοπεδώνεται, που νοσοκομεία, νηπιαγωγεία και θέατρα με αμάχους βομβαρδίζονται, που εκατομμύρια άνθρωποι εν μία νυκτί παρατάνε τη ζωή τους, τους αγαπημένους τους, το σπίτι τους, τα ζώα τους, και τρέχουν να σωθούν. Με τι ασχολείσαι; Βγες απ' τον εαυτό σου.

Σωστό είναι αυτό -εν μέρει- και είναι πάντα σημαντικό να βλέπουμε το πώς ζούνε οι άλλοι τριγύρω μας· σε ένα βαθμό αυτό μας συνεφέρνει, μας θυμίζει να μην γκρινιάζουμε για ασυμμετρίες, να βγαίνουμε απ' τον μικρόκοσμό μας, και κυρίως να μην νιώθουμε τόσο μόνοι, να μην παίρνουμε τα πράγματα προσωπικά. Όλοι υποφέρουν, οι άλλοι πάντα περισσότερο. Ο καθένας κουβαλάει τον δικό του σταυρό. Λέω όμως «εν μέρει» για δύο λόγους.

Πρώτον, γιατί στην ουσία αυτό δεν είναι από μόνο του βιώσιμη απάντηση. Δεν είναι αρκετό να λες «μη γκρινιάζεις γιατί υπάρχουν και χειρότερα»· όχι μόνο γιατί πάντα θα υπάρχουν χειρότερα, αλλά γιατί έτσι δεν αντιμετωπίζεις τη ρίζα του προβλήματος - που είναι η σχέση σου με τον εαυτό σου.

Και δεύτερον, γιατί δεν πρέπει να υποτιμούμε τις ψυχολογικές επιπτώσεις αυτού του πολέμου σε όλους τους ανθρώπους που έχουν έστω και την ελάχιστη ενσυναίσθηση. Είναι φυσικό να νιώθουμε εντελώς ανήμποροι να βοηθήσουμε, δηλαδή εντελώς ανίσχυροι, ό-

ταν συμβαίνει κάτι τόσο ακραίο (αν και, όπως θα δούμε άλλη φορά, αυτό δεν ισχύει· υπάρχουν πολλά που μπορούμε να κάνουμε, και για την Ουκρανία, και για τους πρόσφυγες, και για τη Δύση, και για τον εαυτό μας). Η αίσθηση της απώλειας ισχύος, της απώλειας ελέγχου, είναι βασικός καταλύτης αυτού του κύκλου τραύματος, ταπείνωσης, ντροπής και θυμού που ανέφερα πιο πάνω: όταν νιώθεις ότι ζεις σε έναν κόσμο στον οποίον δεν έχεις απολύτως κα-

μία ισχύ, αυτό είναι μια βαθιά τραυματική και ταπεινωτική εμπειρία που επηρεάζει τον τρόπο που βλέπεις τον εαυτό σου (άλλωστε αυτή ακριβώς η αίσθηση απώλειας ελέγχου τροφοδότησε πολλά από τα φαινόμενα λαϊκισμού και εξτρεμισμού που βιώσαμε τα τελευταία χρόνια). Ταυτόχρονα, μπορεί να νιώθεις και ενόχες γιατί εσύ ζεις τη ζωή σου, ενώ δίπλα σου, στις οθόνες, στις εφημερίδες, παντού, πολλοί υποφέρουν. Μετά απ' όλα αυτά δεν χρειάζεται και πολλή προσπάθεια για να αντιπαθήσεις τον εαυτό σου.

Μετά από δέκα χρόνια οικονομικής κρίσης, δύο χρόνια πανδημίας, ένα μήνα του χειρότερου πολέμου στην Ευρώπη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, με μία παγκόσμια διατροφική και ενεργειακή κρίση στον ορίζοντα, και με την κλιματική αλλαγή να μαυρίζει το μέλλον μας, είναι μάλλον αξιοθαύμαστο το ότι εξακολουθούμε να είμαστε λειτουργικοί. **■**

**ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΠΑΝΤΑ
ΕΤΣΙ ΗΤΑΝ
ΚΑΙ ΠΑΝΤΑ ΕΤΣΙ
ΘΑ ΕΙΝΑΙ.
ΤΟ ΘΕΜΑ ΕΙΝΑΙ
ΕΣΥ ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΣΑΙ.**

ΤΩΡΑ

Της ΚΑΡΟΛΙΝΑΣ ΜΕΡΜΗΓΚΑ

Πάρε τώρα το μωρό σου αγκαλιά. Τώρα. Μύρισε την καθαρή του επιδερμίδα, την απαλή, την ταϊσμένη. Πάρ' το αγκαλιά και φίλησέ το και σφίξ' το πάνω σου και δώσε του ό,τι θέλει, όσο θέλει. Κάτσε σε μια καρέκλα δίπλα στο παράθυρο με το μωρό σου αγκαλιά όσην ώρα θέλεις, κι ας έχεις αφήσει τη σάλτσα να καίγεται.

Βγες κι αγόρασε εκείνο το τζιν. Το στενό, που δεν ξέρεις κι αν σου πάει. Κάτσε στο δοκιμαστήριο και ρούφα την παχουλή σου κοιλίτσα για να ανέβει ως επάνω, και μετά άρχισε να κλαις χωρίς να ξέρεις γιατί, εκεί μέσα στο δοκιμαστήριο, κλάψε μέχρι να σε πιάσει λόξιγκας και μετά κούμπωσέ το και, αν θέλεις, αγόρασέ το. Μην σε νοιάζει αν δεν το αντέχει η τσέπη σου, αγόρασέ το τώρα.

Εκείνο το ποίημα, εκείνο το ποίημα που όλο σου έρχεται να το γράψεις αλλά δεν το κάνεις γιατί εσύ δεν γράφεις ποίηση, κάτσε και γράψ' το. Μην κοιτάς τα μηνύματα στο κινητό σου, μην απαντάς σε κλήσεις, κάτσε και γράψ' το. Δεν γράφεις ποίηση, είναι αλήθεια, κανένας ποτέ δεν θα το αγοράσει ούτε θα το βραβεύσει, αλλά γράψ' το.

Αισθάνεσαι ανήμπορη; Είσαι.

Κανένας δεν σου είπε ποτέ ότι η φρίκη τέλειωσε, ότι κλειδώθηκε μέσα στις σελίδες του βιβλίου της Ιστορίας κι εσύ τώρα δεν έχεις παρά να ασχολείσαι με τα απαραίτητα του βίου σου. Δεν στο είπαν ποτέ αλλά εσύ αυτό πίστεψες, λυπάμαι. Λυπάμαι γιατί τώρα τα μόνα απαραίτητα του βίου σου είναι αυτά που έχεις ακόμα αλλά κανένας δεν ξέρει για πόσο, τα κομμάτια ασφάλειας κι ευδαιμονίας σου που, λυπάμαι, δεν είναι κλειδωμένα πουθενά. Το βιβλίο της Ιστορίας άνοιξε και φυλλορροεί, πετάνε οι σελίδες δεξιά κι αριστερά και σκορπίζονται και μαζί τους όλες σου οι σιγουριές κι ασφάλειες.

Αισθάνεσαι ανήμπορος; Είσαι.

Ό,τι συμβαίνει, συμβαίνει και σ' εσένα. Είναι τόσο απλό. Λυπάμαι αν δεν σ' το είπαν, αλλά τώρα το ξέρεις. Τα παιδιά που κομματιάζονται, τα σπιτία που γίνονται βεγγαλικά, τα μέρη που δεν είναι πια μέρη έφτασαν μέχρι την πόρτα σου. Η απελπισία, δηλαδή το τέλος της σιγουριάς που νόμιζες ότι κλειδωσε δική σου για πάντα, έφτασε στην πόρτα σου.

Γι' αυτό αγκάλιασε τώρα το σκυλί σου που κουνάει την ουρά του από χαρά. Πάρε λουλούδια, τα ακριβά, βάλ' τα στο σημείο εκείνο του σαλονιού όπου πέφτει ο ήλιος νωρίς το απόγευμα και χρυσίζουν. Πάρ' τον τηλεφωνο και πες του, ναι, πες του ότι ήσουν πάντα ερωτευμένη μαζί του κι ό,τι έγινε-έγινε, δεν πειράζει. Και το μωρό σου, το μωρό σου με το βελούδινο δέρμα που όταν χαμογελάς σου χαμογελάει γιατί είσαι ο κόσμος του και κανένα κακό δεν μπορεί να συμβεί στον κόσμο του αφού υπάρχουν εσύ και το προστατεύεις, το μωρό σου που δεν ξέρει αυτά που ξέρουν τώρα τα άλλα μωρά, πάρ' το αγκαλιά και κράτα το όσην ώρα θέλεις σφιχτά πάνω σου. Άκουσέ με. Όσην ώρα θέλεις. **A**

ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

MOOBY DICK

THE MUSICAL

Βασισμένο στο μυθιστόρημα
του Herman Melville

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΚΛΕΑΣ

CHRISTMAS THEATER

Έως 10.04.22

ONASSIS CULTURE ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ: onassis.org

Μια εθνογραφική βόλτα στην Πάρνηθα

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΜΑΤΣΟΥΚΑ

Βρισκόμαστε σε χαμηλή πτήση. Μια βουβαμάρα επικρατεί μέσα στις μικρές μεταλλικές κάψουλες του τελεφερίκ, καθώς το πευκόφυτο βουνό γλιστρά κάτω από τα πόδια μας σαν θαλάσσιος βυθός. Υπάρχουν, αλήθεια, αλεπούδες εκεί κάτω; Αγριόχοιροι κι ελάφια; Πιο πέρα, το Λεκανοπέδιο της Αττικής μέσα στο αμφίσημο χειμωνιάτικο φως, με ορατή την Αίγινα, τη Σαλαμίνα...

Ένα καινούργιο στρώμα σιωπής εγκαθίσταται καθώς η ατμοσφαιρική πίεση στα χίλια μέτρα επηρεάζει τον κοχλία του αυτιού και εξαλείφει τον περιρρέοντα θόρυβο. Για κάποιον λόγο, όσο διαρκεί η άνοδος, μιλάμε ψιθυριστά. Σίγουρα κάτι προσδοκούμε.

Ο τριώροφος πολυέλαιος από χρωματιστό γυαλί στον χώρο της εισόδου μάς έχει προϊδεάσει για ανείπωτα μεγαλεία στον χώρο του καζίνο, όπου κατευθυνόμαστε.

Φτάνοντας στον χώρο της ρεσεψιόν, ανακαλύπτουμε πως πρόκειται για παραπλάνηση. Η εσωτερική διακόσμηση –μοκέτες, οι πίνακες στους τοίχους– δείχνουν μάλλον σαν να προσπαθούν να μην προσβάλλουν κανέναν, να κρατούν το πόστο τους χωρίς να προβαίνουν σε δηλώσεις. Πώς αλλιώς εξάλλου θα μπορούσαν να συγκριστεί με τις κραυγαλέες μηχανές σε παράταξη λαβύρινθου στις κυρίως αίθουσες;

Με την εγγραφή μας ως μελών μάς έχουν χαριστεί κουπόνια για δωρεάν ποτό, έκπτωση στο φαγητό, λαχειοφόρος κλήρωση (αργά το βράδυ!) συν ένα μικρό ποσόν σαν προτροπή για να ξεκινήσουμε το παιχνίδι. Μικρά διάφανα τεχνάσματα για να παρατείνουμε την παραμονή μας, στα οποία είμαστε αποφασισμένοι να μην υποκύψουμε. Έχει συμφωνηθεί, το πνεύμα αυτής της επίσκεψης είναι καθαρά εθνογραφικό.

Παρ' όλα αυτά, γρήγορα αποπροσανατολιζόμαστε. Στους κουλοχερδές, οι διάδρομοι από λαμπερές σθόνες, διαφορετικές αλλά πανομοιότυπες, απομυζούν τη μνήμη. «Έχουμε ξαναπεράσει από εδώ;» Η περιπλάνηση φέρνει τα βήματά μας ξανά και ξανά στην αίθουσα με τα τραπέζια. Και όσο για τους ανθρώπους σε συνομιλία με τις μηχανές, λίγο δείχνουν να ενδιαφέρονται για τον περίγυρό τους. Η κοινωνικότητα σε αναστολή. Μέσος όρος ηλικίας, γύρω στα πενήντα. Οι πιο πολλοί σε κατάσταση ελαφριάς ύπνωσης. Το προσωπικό περιφέρεται διακριτικά, έτοιμο να λιπάνει τις διαδικασίες. Κάμερες, θεατές και αθέατες.

Ένας περικλειστος κόσμος όπου το φυσικό φως δεν έχει πρόσβαση και η διάρκεια του χρόνου επιμηκύνεται αφύσικα. Διαπιστώνουμε ότι έχουμε πάνω από μία ώρα που βρισκόμαστε εδώ, κρατώντας νοερά σημειώσεις. Αποφασίζουμε να βγούμε στην επιφάνεια.

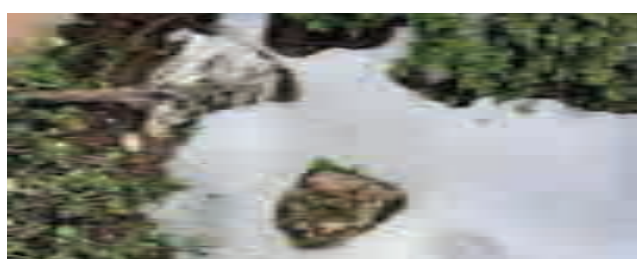
Αναδύομαστε από την πίσω είσοδο του κτιρίου στην πραγματικότητα του βουνού. Το κρύο μάς χαστουκίζει για να ξυπνήσουμε. Υπάρχουν ακόμα εδώ αποθέματα χιονιού, τέσσερις –πέντε;– εβδομάδες μετά την τελευταία μνημειώδη χιονόπτωση. Δεν είμαστε αρκετά ζεστά ντυμένοι, δεν έχουμε τα σωστά παπούτσια, παρ' όλα αυτά χαράζουμε πορεία μέσα από τον βραχώδη θαμνότοπο στην κορυφή της Πάρνηθας. Αφήνουμε πίσω μας το κτιριακό συγκρότημα που, από αυτή τη γωνία, δείχνει σαν παροπλισμένο δημόσιο κτίριο περασμένης δεκαετίας. Σαν ένα ακόμη αυθαίρετο σε περίοπτη θέση.

Πληγωμένη βαριά από τη φωτιά του 2007, κι ενώ ήταν σε διαδικασία ανάρρωσης, το 2021 η Πάρνηθα πλήγηκε ξανά. Η κορυφή της κάπκε και κατόπιν αποψιλώθηκε προληπτικά, κι έτσι η περιοχή πίσω από το καζίνο, όπου περιηγηθήκαμε, ήταν ένα νεκροταφείο δέντρων. Κάποιοι από τους πεσμένους κορμούς, φιλοτεχνημένοι από τη φωτιά σε γλυπτά μεγάλης εκφραστικότητας. Πτυχώσεις που έμοιαζαν υφασμάτινες ή ερπετοειδείς αναδύονταν μέσα από κατάμαυρα στόματα. Μια συναρπαστική ποικιλία από μορφώματα που καμιά ανθρώπινη πρόθεση δεν θα μπορούσε να έχει δημιουργήσει. Ενδιάμεσα, μικρές φωλιές χιονιού.

Το μουντό φως και το κρύο μάς σπρώχνουν πίσω στη φιλική θερμοκρασία του κτιρίου. Εκμεταλλευόμαστε το κουπόνι του δωρεάν ποτού για να ζεσταθούμε, όμως δεν θέλουμε να μείνουμε άλλο σε αυτόν εδώ τον ανοίκειο μικρόκοσμο, τον τεχνητό σαν ενυδρείο.

Το τελευταίο άθλημα που μας επιφυλάσσει η μέρα είναι η εύρεση ταξί. Ενώ υπάρχουν κάποια παρκαρισμένα έξω από την κύρια είσοδο, οι οδηγοί βρίσκουν προσχήματα για να μη μας εξυπηρετήσουν. Ένας μας το λέει ευθέως: «Εσείς δεν είστε παίκτης, ε;». Εκεί, αντιλαμβανόμαστε το διακύβευμα. Περιμένουν για μεγαλύτερο θήραμα, κάποιον που έχει κερδίσει μια καλή μπάζα και, μεθυσμένος από θρίαμβο, θα αφήσει ένα ανέλπιστα καλό πουρμπουάρ.

Στο τρένο από την Κηφισιά, συγχαίρουμε ο ένας τον άλλο για τα λάφυρα της μέρας, έστω και αν είμαστε ανεξήγητα κουρασμένοι. Άραγε το υψόμετρο; Μια παρέα από αλβανόφωνους εφήβους λοιδορεί έναν καταταλαίπωρο χρήστη που ζητιανεύει. Μια ηλικιωμένη γυναίκα τον υπερασπίζεται λέγοντας ότι θα μπορούσε μια χαρά να ήταν εκείνη στη θέση του. Της χαμογελάμε θερμά, αλληλέγγυα. **A**

Project

Future

8ος ΚΥΚΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΣΟΥ ΔΙΝΟΥΜΕ ΤΗΝ ΩΘΗΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΦΤΑΣΕΙΣ ΨΗΛΑ

Ο 8ος κύκλος Project Future ξεκινά online, για να σου προσφέρει τις δεξιότητες που χρειάζεσαι, ώστε να κάνεις το επόμενο σου άλμα:

- ✦ επιλέγοντας ανάμεσα σε 5 πυλώνες εξειδίκευσης
- ✦ αποκτώντας πρόσβαση σε περισσότερα από 9.500 μαθήματα μέσω του LinkedIn Learning
- ✦ έχοντας την ευκαιρία να εργαστείς σε αμειβόμενες θέσεις εργασίας

Δηλώσεις συμμετοχής για απόφοιτους έως 29 ετών, έως 4 Απριλίου στο

www.projectfuture.gr

Project Future.

Ένα μικρό μεγάλο άλμα στο αύριο.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

POWERED BY

REGENERATION®

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ

facebook

LinkedIn Learning

Code.Hub

Σκανάρετε **εδώ**
για να δείτε
το μήνυμα της
Jamala προς
τους Έλληνες,
αποκλειστικά
μέσω της
ATHENS VOICE.

**Κοιτάς γύρω
γεμάτος απόγνωση,
καθώς είναι όλα τα
πράγματα που
απέκτησες, αγάπες
και φρόντισες για μια
ζωή. Είναι η ζωή σου
και πρέπει να την
αφήσεις πίσω.**

ΠΑ

Πώς είναι να πακετάρεις

σε πέντε λεπτά

όλη τη ζωή σου

Του ΓΙΑΝΝΗ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Εξι χρόνια πριν, η Ουκρανή τραγουδίστρια και τραγουδοποιός Jamala κατέκτησε την Ευρώπη με ένα σπαρακτικό μοιρολόι για τη γενοκτονία και την εκδίωξη των Τατάρων της Κριμαίας από τον Στάλιν και τη Σοβιετική Ένωση το 1944. «Όταν οι ξένοι έρχονται/ μπαίνουν στο σπίτι σου/ σας σκοτώνουν όλους και λένε “δεν είμαστε ένοχοι”/ πού είναι το μυαλό σας;/ η ανθρωπότητα κλαίει/ νομίζετε ότι είστε θεοί/ αλλά όλοι πεθαίνουν/ μην καταπίνετε την ψυχή μου/ τις ψυχές μας». Αυτό τραγουδούσε στα αγγλικά και στα κριμαϊκά-ταταρικά το 2016, όταν κέρδισε τον Διαγωνισμό Τραγουδιού της Eurovision. Το νικητήριο τραγούδι της με τίτλο «1944» γράφτηκε για τα δεινά που πέρασαν οι πρόγονοί της, η προγιαγιά της συγκεκριμένα. Η ίδια δεν φανταζόταν ποτέ ότι έξι χρόνια μετά τον θρίαμβό της στη Eurovision θα ζούσε όσα τραγούδησε τότε. Βρήκαμε την Jamala, πρόσφυγα και πλέον στην Τουρκία με τα δύο παιδιά της, 3 και σχεδόν 2 ετών, και μιλήσαμε μαζί της.

Τη συναντώ μέσω βιντεοκλήσης. Βρίσκεται στην Κωνσταντινούπολη, στο σπίτι της αδελφής της μαζί με τα παιδιά της. Το βλέμμα της είναι σκοτεινό και η όψη της κουρασμένη. «Η σκέψη μου», μου λέει, «είναι συνεχώς στον άντρα μου, τον Μπεκίρ. Έμεινε πίσω στο Κίεβο, όπου συμμετέχει εθελοντικά σε δραστηριότητες που αφορούν τον ουκρανικό στρατό και όσους έχουν ανάγκη. Ξαγρυπνώ για να μιλάω μαζί του. Συνεχώς έχω αγωνία αν είναι καλά και ασφαλής. Όσο για εμάς, ναι, έχουμε διαφύγει τον κίνδυνο, αλλά κάτω από τις συγκεκριμένες περιστάσεις δεν μπορώ να πω πως είμαστε ασφαλείς. Κανείς στον κόσμο δεν είναι ασφαλής πια».

Είναι γλυκιά και πρόθυμη να απαντήσει τις ερωτήσεις μου αλλά η αγωνία και ο πόνος της για όσα συμβαίνουν φαίνονται. Και πώς να μη φαίνονται άλλωστε; Άφησε πίσω της τους ανθρώπους και τη χώρα που αγαπά, όσα έχτισε και δημιούργησε ως τώρα. «Ακούγαμε φήμες και ηροειδοποιήσεις από τις Ηνωμένες Πολιτείες για μια επικείμενη εισβολή της Ρωσίας, αλλά ειλικρινά κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί όλο αυτό που συμβαίνει. Πώς είναι δυνατόν τον 21ο αιώνα να συμβαίνουν πυραυλικές επιθέσεις στο κέντρο της Ευρώπης; Δεν μπορούσαμε να το πιστέψουμε ως τις πέντε το πρωί της 24ης Φεβρουαρίου. Όταν όμως ακούεις τις σειρήνες στον δρόμο δεν έχεις την πολυτέλεια να αμφιβάλεις πια. Τρέξαμε στο καταφύγιο και, όταν τελείωσαν όλα, επιστρέψαμε σπίτι». Μου περιγράφει με φωνή που τρέμει τις κινήσεις της ίδιας και της οικογένειάς της τις ώρες που ακολούθησαν εκείνο το πρωί.

«Ο άντρας μου και εγώ αποφασίσαμε ότι έπρεπε να απομακρύνουμε από την πόλη τα παιδιά. Είχα μόλις πέντε λεπτά για να πακετάρω. Άρπαξα έγγραφα, έντυσα τα παιδιά με τα πιο ζεστά ρούχα και όλα αυτά καταβάλλοντας τεράστια προσπάθεια να μην πανικοβληθώ. Τώρα ξέρω σ' αλήθεια πώς ένιωσα η προγιαγιά μου, όταν υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει το σπίτι της για πάντα. Το 1944 ο Στάλιν διέταξε τον εκπατρισμό των Τατάρων της Κριμαίας και την εγκατάστασή τους στην Κεντρική Ασία. Ήταν μια τραγωδία για την οικογένειά μου, η γιαγιά μου δεν έχασε μόνο το σπίτι της, αλλά και ένα βρέφος από αστία. Γενιές και γενιές της οικογένειάς μου πέρασαν πολλά για να καταφέρουν να επανεγκατασταθούν στην Κριμαία».

«Δεν μπορείς να φανταστείς, Πάννη, κι ελπίζω να μην το νιώσεις ποτέ, πώς είναι να πρέπει να πακετάρεις σε πέντε λεπτά ολόκληρη τη ζωή σου σε μια βαλίτσα. Κοιτάς γύρω γεμάτος απόγνωση, καθώς είναι όλα τα πράγματα που απέκτησες, αγάπες και φροντίσες για μια ζωή. Είναι η ζωή σου και πρέπει να την αφήσεις πίσω».

Το ταξίδι της από το Κίεβο μέχρι την Κωνσταντινούπολη διήρκεσε σχεδόν δύο ημέρες και, όπως μου λέει, ήταν γεμάτο δάκρυα και φρίκη. Πρώτα πήγαν στο Τερνόπιλ, περίπου 300 χιλιόμετρα μακριά από το Κίεβο και το βράδυ έμειναν σε ένα χωριό. Στις 26 Φεβρουαρίου οδήγησαν μέχρι τα σύνορα με τη Ρουμανία, όπου ένας φίλος της αδελφής της τους πήρε με το αυτοκίνητό τους και τους έφερε στην Κωνσταντινούπολη.

Το «1944», που έγραψε και ερμήνευσε η ίδια και που μιλάει για τη γενοκτονία των Τατάρων της Κριμαίας από το σοβιετικό καθεστώς, σήκωσε το 2016 θύελλα αντιδράσεων στη Ρωσία με πολλά μέσα ενημέρωσης και νομικούς

της Ρωσίας να το θεωρούν προβοκατόρικο και κριτικό απέναντι στην παράνομη προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία το 2014. Η EBU, διοργανώτρια του διαγωνισμού, αποφάσισε πως το τραγούδι δεν σχετίζεται με τα πρόσφατα γεγονότα στην περιοχή και επέτρεψε κανονικά τη συμμετοχή του. Η Ουκρανία τερμάτισε πρώτη, η Ρωσία τρίτη και την επόμενη χρονιά, στον διαγωνισμό που διεξήχθη στο Κίεβο, απαγορεύτηκε η είσοδος στη χώρα της εκπροσώπου της Ρωσίας, καθώς είχε επισκεφτεί την Κριμαία από το 2014 και μετά.

Σχετικά με τις ομοιότητες που υπάρχουν μεταξύ των γεγονότων του 1944 και της προσάρτησης της Κριμαίας από τη Ρωσία το 2014, η Jamala απαντά: «Νομίζω ότι ο κόσμος δεν έμαθε τίποτα από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Με κάποιον τρόπο η Ρωσία επιτίθεται σε γειτονικές της χώρες απλά και μόνο επειδή μπορεί και η διεθνή κοινότητα φαίνεται αδύναμη να τη σταματήσει όλο αυτό. Και για να απαντήσω και στην ερώτησή σου: Ναι, νομίζω ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται και ότι το “ποτέ ξανά”, δυστυχώς συνέβη ξανά».

«Στο “1944” τραγουδούσα στα κριμαϊκά - ταταρικά “Δεν μπορούσα να ζήσω την παιδική μου ηλικία εκεί/ επειδή μου στερήσατε την ειρήνη”, είναι δυσβάσταχτο ότι το τραγούδι είναι επίκαιρο το 2022. Βλέπεις, αυτό το τραγούδι, είναι η προσωπική μου ιστορία, η ιστορία της προγιαγιάς μου, που μετά από διαταγές του Στάλιν υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει την πατρογονική της εστία. Τώρα έχει γίνει το τραγούδι ενός ολόκληρου έθνους. Υπολογίζεται ότι 10 εκατομμύρια Ουκρανοί έχουν εγκαταλείψει τα σπίτια τους λόγω του πολέμου, αυτό σημαίνει ένας στους τέσσερις πολίτες της χώρας, είναι απίστευτο νούμερο».

Από τότε που εγκατέλειψε την Ουκρανία και βρήκε καταφύγιο στην Τουρκία, κάνει ό,τι μπορεί για να βοηθήσει όσους έμειναν πίσω. Ακτιβισμός, παροχή πληροφόρησης μέσω των δημοφιλέστατων λογαριασμών της στα κοινωνικά δίκτυα για το πώς μπορεί να βοηθήσει κανείς την Ουκρανία και φυσικά τραγουδά για να ανυψώσει το ηθικό των Ουκρανών. Από τα τέλη Φεβρουαρίου ως τώρα έχει τραγουδήσει το «1944», τον ουκρανικό εθνικό ύμνο και άλλα στον Τελικό του *Voice Lithuania*, σε ένα φεστιβάλ σχετιζόμενο με τη Eurovision στο Βουκουρέστι, καθώς και στον ρουμάνικο και γερμανικό εθνικό τελικό της Eurovision. Σχετικά με αυτή την εμπειρία μου λέει: «Θα ήθελα να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου τη γερμανική κυβέρνηση και τους διοργανωτές του γερμανικού εθνικού τελικού, καθώς κατά τη διάρκεια του τελικού συγκεντρώσαμε χρήματα για την Ουκρανία: συνολικά 67.000.000 ευρώ. Και ελπίζω να κάνουμε το ίδιο στον φιλανθρωπικό τηλεμαραθώνιο για την Ουκρανία στην Ισπανία. Το να τραγουδώ αυτό το τραγούδι σήμερα σημαίνει για μένα ότι περνάω το μήνυμα για τις θηριωδίες του Πούτιν εις βάρος της Ουκρανίας. Να περάσω το μήνυμα για τις ρηγμαγμένες ζωές εκατομμυρίων. Περισσότερα από εκατό παιδιά έχουν σκοτωθεί. Δεν μπορώ να το αντέξω όλο αυτό, κανείς δεν μπορεί».

Μιλώντας για τη Eurovision, «είναι μια τεράστια κοινότητα και νιώθω ευγνώμων που είμαι μέρος της, όχι μόνο ως νικήτρια, αλλά ως ένας κανονικός άνθρωπος που μοιράζεται τις κοινές ευρωπαϊκές μας αξίες και την ελευθερία. Και τώρα, οι άνθρωποί μου, η χώρα μου, μάχονται για αυτές ακριβώς τις αξίες. Για αυτά τα ιδανικά».

Λίγο πριν τερματίσουμε τη βιντεοκλήση μας, η Jamala, το πραγματικό όνομα της οποίας είναι Susana Jamaladinova, μου ζητάει να πει δυο λόγια στους Ευρωπαίους αλλά και στους συμπατριώτες της Ουκρανούς. «Ζητώ από την Ευρώπη να ενωθεί και να προστατέψει τις ευρωπαϊκές αξίες. Όπως είπα και πριν, αυτός ο πόλεμος δεν είναι δικός μας, είναι ένας πόλεμος για τα ευρωπαϊκά ιδεώδη. Αυτή η μάχη θα καθορίσει το μέλλον της Ευρώπης και τη δυνατότητά της να επιβιώσει και να προστατέψει τον εαυτό της. Μείνετε στο πλευρό της Ουκρανίας! Ζητώ από τις ευρωπαϊκές κυβερνήσεις να προμηθεύσουν την Ουκρανία με μαχητικά αεροσκάφη για να προστατέψουν τους πολίτες και τις υποδομές μας. Χωρίς αυτά, δεν θα αντέξουμε για πολύ καιρό ακόμα. Και επίσης, ανεξάρτητα από το πού βρίσκεστε, κάντε δωρεές σε χρήματα ή σε είδη πρώτης ανάγκης. Κάθε βοήθεια αυτή τη στιγμή είναι πολύτιμη».

«Συμπατριώτες μου, θα πολεμήσουμε, θα νικήσουμε αυτή τη μάχη για τα παιδιά μας, την ελευθερία, την ισότητα και τη δημοκρατία μας. Δόξα στην Ουκρανία!». **Α**

Ο Τάσος Μελετόπουλος σε ηλικία 18 ετών, σε πορτρέτο που ζωγράφησε ο Γιάννης Τσαρούχης (1974)

ΤΑΣΟΣ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

Από το Studio 54 στο εργοστάσιο και το Άζομο

Ο άνθρωπος που όρισε το αθηναϊκό nightclubbing στα 80s και στα 90s

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ

Υ ΠΗΡΞΕ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ, ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΤΩΝ 80s, όταν η Αθήνα, ακολουθώντας τον υπόλοιπο κόσμο, έζησε την έκρηξη των media και της άμεσης πληροφορίας προ-internet. Η χρυσή εποχή των περιοδικών ήρθε ταυτόχρονα με τα κόμικς, τις μουσικές κυκλοφορίες, την εμφάνιση του MTV, τις μεγάλες συναυλίες και το nightclubbing. Ακριβώς στη μέση όλων αυτών, βρέθηκε και έπαιξε τον ρόλο του ένας Αθηναίος: ο Τάσος Μελετόπουλος.

Μας διηγήθηκε την ιστορία του με τον ίδιο χαλαρό τρόπο που άνοιγε μαγαζιά που γίνονταν αυτόματα επιτυχίες, με την ίδια απλότητα που αγαπάει τη μουσική και τα τραγούδια που φτιάχνει, με το ίδιο χιούμορ που θα έσπινε ένα event στο Εργοστάσιο.

Ο Τάσος Μελετόπουλος στο κλαμπ Βυθός, διακοσμημένο με έργα του Δημήτρη Παπαϊωάννου

Τάσος Μελετόπουλος με μακρινή-πολύ-μακρινή θεία τη Μυκονιάτισσα Μαντώ Μαυρογένους, παιδί «με γαλλικά και πιάνο», ήταν ο άνθρωπος που άνοιξε με τον αδερφό του Σπύρο το θρυλικό κλαμπ Εργοστάσιο της Λεωφόρου Βουλιαγμένης και έκανε πάταγο. Το ίδιο επιτυχημένα ήταν τα μετέπειτα κλαμπ Αεροδρόμιο (με θέα τον διάδρομο προσγείωσης των αεροπλάνων του Ελληνικού), το Ατομο, ο Βυθός, ακόμα και το βραχύβιο Dirty Pizza στο Κολωνάκι (η πρώτη μίνι πιτσαρία με DJ). Ήταν ο εκδότης της δεύτερης εποχής του περιοδικού «Πρόσωπα», γράφει βιβλία που τα εικονογραφούν φίλοι του εικαστικοί, όπως ο Harry Lambert και ο Γιάννης Κόττης, ζωγραφίζει και ο ίδιος, γράφει μουσικές για happenings σε γκαλερί αλλά και τραγούδια μιας πολύ ιδιαίτερης, συναισθηματικής ποπ που τα έχουν τραγουδήσει από την Τάνια Τσανακλίδου μέχρι τον Σάκη Ρουβά, τη Νάνα Μούσχουρη και, τώρα πρόσφατα, τη Νεφέλη Φασούλη. Έχει τρία παιδιά, τον Αλέξανδρο και τον Φίλιππο με τη γυναίκα του Μυρένα Χατζηβασιλείου, και την Κυβέλη από τον πρώτο του γάμο με τη Χριστίνα Αλεξίου.

«Ο πατέρας μου είχε το εργοστάσιο ξυλείας στη Λεωφόρο Βουλιαγμένης, εκεί όπου μετά έγινε το κλαμπ Εργοστάσιο. Η μητέρα μου είναι χορογράφος, ξεκίνησε διδάσκοντας στη Σχολή Χορού Ματέι, έπειτα έκανε το δικό της στούντιο χορού, πήγε στην Αμερική, συνεργάστηκε με το La MaMa και μετά έκανε τις δικές της παραστάσεις εδώ. Όταν ήμουν μικρό παιδί άκουγα πολλά μουσική, κυρίως κλασική και καλά τραγούδια – Χατζηδάκι, Beatles. Το “λαμπερό” σπέρμα ας πούμε, το πήρα από τη μητέρα μου. Θυμάμαι, χαμήλωνα τα φώτα, έβαζα μουσική και φανταζόμουν ότι διευθύνω, ήθελα η ζωή μου να πάει προς τα εκεί».

Στην Καρνεάδου 24 με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή

Μεγάλωσα σε ένα διαμέρισμα, επάνω από το διαμέρισμα του Κωνσταντίνου Καραμανλή: Καρνεάδου 24. Το δωμάτιο του Καραμανλή ήταν κάτω από το δικό μου, κι εγώ τότε έκανα πολεμικές τέχνες, χοροπηδούσα, γενικά έκανα φασαρία. Κάποια στιγμή, ο Θόδωρος, που ήταν ο οικονόμος του Καραμανλή, είπε στη μητέρα μου ότι ο πρόεδρος άλλαξε δωμάτιο γιατί ο μικρός «είναι λίγο άτακτος». Κι εκεί φάνηκε τι ευγενής άνθρωπος ήταν. Δεν έστειλε επάνω κάποιον να πει μαζέψτε το παιδί σας. Έτσι ήταν αυτή η γενιά των ανθρώπων, ο Χατζηδάκις, ο Τσαρούχης, που τους γνώρισα.

Στο Παρίσι με τον Τσαρούχη

Τον Τσαρούχη τον γνώρισα όταν ήμουν 18 ετών, το '74, όταν «σπούδαζα» –βάλ' το σε εισαγωγικά αυτό– στο Παρίσι, και οι γονείς μου ήθελαν να κάνει το πορτρέτο μου. Θυμάμαι, ήμασταν σε ένα εστιατόριο οι γονείς, εγώ κι ο Τσαρούχης, κι εκεί, πάνω από μία μπανάνα φλαμπέ στο τραπέζι, αποφασίσανε να μου κάνουνε το πορτρέτο σαν να ήμουν ναύτης. Κι ως μην είχα πάει στο Ναυτικό. Κι έτσι κάναμε πολλή παρέα με τον Τσαρούχη στο Παρίσι, με πήγαινε στο Λούβρο, τρώγαμε μαζί, μιλούσαμε, και η γνωριμία μας κράτησε μέχρι το τέλος. Είδα την ταπεινή ζωή αυτού του μεγάλου ζωγράφου. Το ατελιέ του ήταν σαν ένα κελί ασκικού της τέχνης, μεγάλο μάθημα.

Ο Τάσος, στο Παρίσι, ανακάλυψε τη μουσική σε ένα παλιό πιάνο μιας οικογενειακής φίλης κι αργότερα της γιαγιάς του. Άρχισε να γράφει τραγούδια με τον παιδικό κι αγαπημένο του φίλο Άρη Δαβαράκη, με τον οποίο γνωρίζονταν από την έκτη δημοτικού. Η μεγάλη ραδιοφωνική αγάπη της Αθήνας, τότε ήταν το Τρίτο Πρόγραμμα του Μάνου Χατζηδάκι, εκεί όπου ο Άρης, με τη Μαρίκα Τζιραλίδου και τον Τάσο στη μουσική, έκαναν την εκπομπή «Τα Καθημερινά». Η πόρτα της μουσικής όμως άνοιξε περισσότερο όταν Τάσος και Άρης έστειλαν τραγούδι-συμμετοχή στους περιήρητους Αγώνες της Κέρκυρας που διοργάνωνε ο Χατζηδάκις και απ' όπου ξεκίνησε σχεδόν όλο το έντεχνο, νέο Νέο Κύμα της ελληνικής μουσικής τότε. Το τραγούδι ερμήνευε η Τάνια Τσανακλίδου.

Η γέννηση του Εργοστασίου

Έτοιμος να προχωρήσω προς τα εκεί, πήγα στην Αμερική, έκανα τις σπουδές μου και όταν γύρισα, μέσα σε έξι μήνες πέθανε ο πατέρας μου. Αναγκάστηκα να αναλάβω το εργοστάσιο ξυλείας για έναν χρόνο, μετά πήγα στρατό. Τότε ο Σπύρος, ο αδερφός μου, μου πρότεινε να κάνουμε κλαμπ το εργοστάσιο ξυλείας. Το δέχτηκα αμέσως. Αποφασίσαμε να κάνουμε το κλαμπ Εργοστάσιο στα πρότυπα του Studio 54. Όταν σπούδαζα στο NYU στη Νέα Υόρκη ήταν η εποχή του Andy Warhol, του Factory και του Studio 54, όπου πήγαινα κάθε Παρασκευή, Σάββατο.

Είχα γνωρίσει και τον ιδιοκτήτη, τον Steve Rubell, γίναμε φίλοι και, πριν ανοίξει το Εργοστάσιο, πήγε ο αδερφός μου με έναν φίλο και του έδειξε τα πάντα για το κλαμπ, τα τεχνικά, τα μαγείφωνα, όλα όσα πρέπει να ξέρεις για το πώς λειτουργεί ένα τόσο μεγάλο μαγαζί.

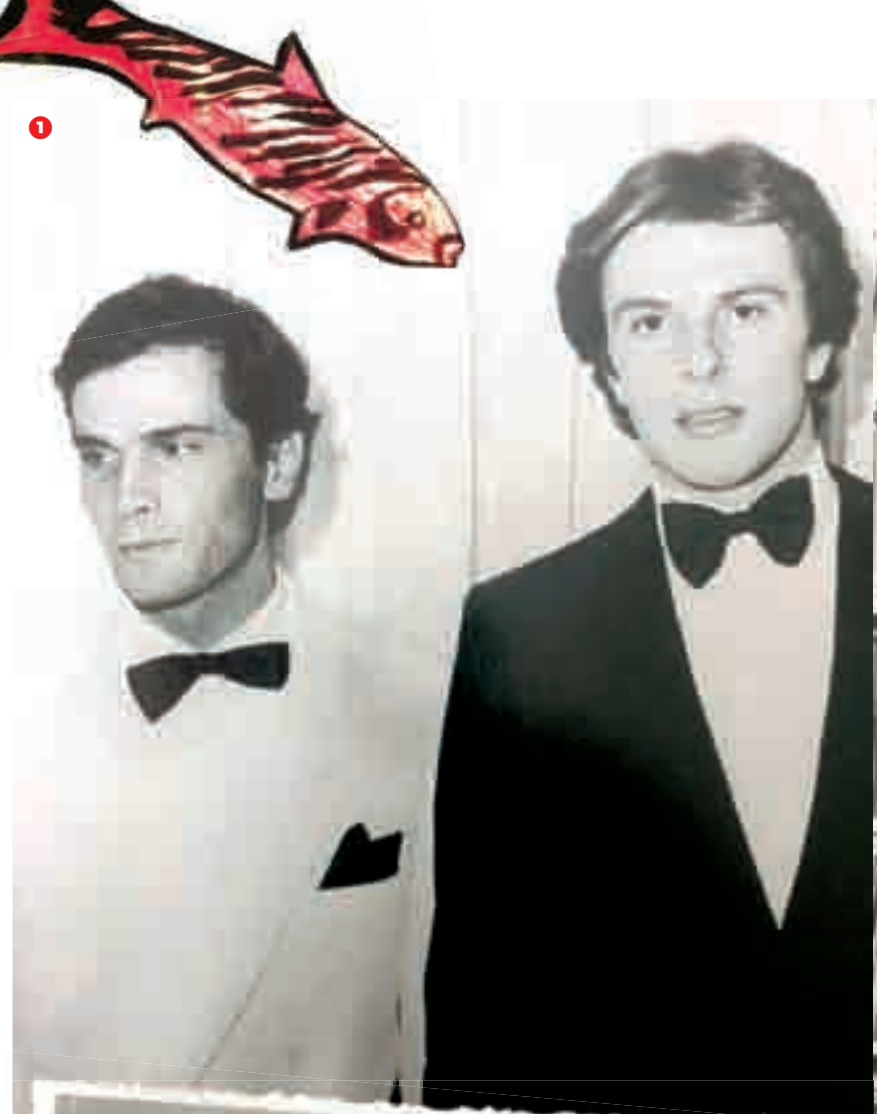
Το Εργοστάσιο και η περίφημη Έλενα

Ανοίγουμε το Εργοστάσιο. Το πρώτο μεγάλο μαγαζί της Αθήνας ήταν η Αυτοκίνηση του Μάκη Σαλιάρη, αλλά ήταν με τραπέζια και φαγητό. Εμείς το ανοίξαμε σαν κλαμπ, και η ιδέα στην οποία βασίστηκε ήταν το «δεν μας ενδιαφέρει ποιος είσαι, μας ενδιαφέρει how you look, και αν η αύρα σου είναι θετική»... Σε αυτό θριάμβευσε ο Άρης Δαβαράκης. Ένα μαγαζί δεν φτάνει να είναι ωραίο και να είναι η ιδέα του καλή, πρέπει και η λειτουργία του να είναι καλή. Ο χώρος ήταν το εργοστάσιο όπως είχε παραμείνει, με τα μηχανήματα μέσα, τους τοίχους ακατέργαστους, τα φωτιστικά που ήταν φτιαγμένα σαν εργαλεία. Εγώ πήγαινα δύο φορές τον χρόνο και αγόραζα δίσκους από Νέα Υόρκη και Αγγλία – και αυτό το είχα πάρει από τον Κώστα Ζουγανέλην ο οποίος είχε τις «9 Μούσες» στη Μύκονο κι όταν ήμουν πιτσιρίκος άκουγα πως ήταν το μόνο μαγαζί που έπαιζε καινούργια μουσική. Και μου έλεγε: «Αν θες καινούργια μουσική, Τάσο, θα πας στη Νέα Υόρκη να τη βρεις». Κι έτσι, σε όλα μου τα μαγαζιά, αυτό έκανα – πήγαινα 15 μέρες πριν ανοίξω στη Νέα Υόρκη και στο Λονδίνο και έπαιρνα τα καινούργια.

Το team του Εργοστασίου ήταν ο αδερφός μου ο Σπύρος, εγώ, ο Άρης στην πόρτα, ο Τάκης Τσαντίλης, με τον οποίο παίζαμε εναλλάξ μουσικές, ο Γιώργος Ευσταθίου και η συχωρεμένη η Σούλα Φρίκη στο μπαρ, ο Γιώργος Παυριανός στην πόρτα και ταμείο, και η περίφημη Έλενα στις τουαλέτες. Η Έλενα ήταν ο έμπιστός μου άνθρωπος. Τι γνώρισα από τον πατέρα μου, ήταν εργάτρια στο εργοστάσιο. Τον αγαπούσε πολύ, όπως κι εμείς την αγαπήσαμε πολύ. Αν δεν υπήρχε, δεν θα υπήρχαν τα μαγαζιά. Ήταν αυτή που καθάριζε, που άνοιγε, που έκλεινε. Ο συχωρεμένος ο Rubell μου έλεγε: «Τάσο, μέχρι 10% είναι η χασούρα. Δηλαδή κάνει 100 χιλιάδες δολάρια το μαγαζί, τις 10 χιλιάδες τις ξεχνάς. Ότι σύστημα και να έχεις δεν υπάρχει περίπτωση να πάρεις και τις 100 χιλιάδες». Γι' αυτό χρειάζεσαι τους έμπιστους ανθρώπους. Η Έλενα ήρθε μια μέρα κρατώντας μία σαμπάνια Ντομ Περινιόν άθικτη. «Κύριε Τάσο, πήγα στα σκουπίδια κι έψαξα γιατί ήξερα ότι κάτι γίνεται σε αυτό το μπαρ και βρήκα αυτό». Την είχε βάλει ο μπάρμαν για να πάει να την πάρει μετά. Έτσι ήταν η Έλενα, με όλο το attitude που είχε, εντελώς αληθινό. Της είχε κάνει το πορτρέτο της ο Δημήτρης ο Παπαϊωάννου που είχε δημοσιευτεί στο «Experiment» του Άρη Τερζόπουλου. Η Έλενα κοιμόταν στα μαγαζιά – και στο Εργοστάσιο και στο Αεροδρόμιο και στο Ατομο. Και ήταν Κέρβερος.

Όταν άνοιξε το μαγαζί, ο Ζάχος Χατζηφωτίου –ο κοσμικός 'λακκος του «Ταχυδρόμου»– τους κατηγόρησε ότι ήταν τα κακομαθημένα παιδιά που έπαιζαν με το εργοστάσιο του μπαμπά και δεν πάτησε ποτέ το πόδι του εκεί. Το πάτησε όμως όλη η υπόλοιπη Αθήνα, καθώς και ορδές από τη Θεσσαλονίκη που κατέβαιναν με πούλμαν για να μπουν στο απροσδόκητο, νέο κλαμπ της πόλης, αρκεί να φορούσαν τα σωστά παπούτσια. Ο Άρης Δαβαράκης έγραφε τότε σε περιοδικά, ήταν το αστέρι του «Ταχυδρόμου» και έγραφε τη στίλη με τα In και τα Out της εβδομάδας. Κάπως έτσι πάνε αυτά τα πράγματα, και το σκληρό face control στην πόρτα έγινε η αφορμή για καταξίωση, έστω και για μία βραδιά, και το μεγάλο debate της εποχής. Σωστό ή λάθος;

Ναι, είχαν γίνει κάποια σχόλια αλλά δεν μας ένοιαζε, λέει ο Τάσος Μελετόπουλος. Ο κώδικας του Άρη για να μπεις ήταν να φοράς καλά παπούτσια, τα Timberland ας πούμε,

1. Τάσος Μελετόπουλος και Τέλης Αποσκήτης σε Black & White πάρτι στις «9 Μούσες» της οδού Ακαδημίας (1977)

2. Ο Τάσος μπροστά στη μεγάλη δισκοθήκη του (1983)

3. Ο μικρός Τάσος με τη μαμά Λία και τη γιαγιά Τίτικα Μελετοπούλου

4. Άρης Δαβαράκης, Πύργος Χαδούλης (υπογράφοντας το βιβλίο του Τ.Μ. «Ηρθε η σειρά σου», στο οποίο είχε φιλοτεχνήσει το εξώφυλλο) και Τάσος Μελετόπουλος

5. Πίνακας του Harry Lambert που ζωγραφίστηκε ως θεατρική περφόρμανς υπό τους ήχους του μουσικού έργου «Διάφανη Πεταλούδα» του Τάσου Μελετόπουλου

ΤΟΤΕ ΣΚΕΦΤΗΚΑ ΟΤΙ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΒΑΛΩ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΜΑΓΑΖΙΑ. ΚΙ ΕΚΕΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

κι αν η φάτσα σου βγάζει καλά vibes. Δεν θυμάμαι όμως να είχαν γίνει φασαρίες στην πόρτα ή κάτι τέτοιο. Ο Άρης το υπερασπιζόταν αυτό πάρα πολύ. Υπήρχαν πολλοί γνωστοί μας που δεν έμπαιναν. Δεν τους ήξερε ο Άρης, δεν ήξερε ποιος ήταν ο κύριος τάδε που μπορεί να έχει μια μεγάλη εταιρεία ας πούμε, δεν τον ένοιαζε κιόλας, και καλά έκανε.

Τα τρελά πάρτι

Ιστορικά έχουν μείνει τα κιτς πάρτι που έκανε ο designer Κύριος Κρίτων με πλαστικά τραπεζομάντιλα στα τραπέζια, τα πάρτι του Τσαντίλη με ημίγυμνους χορευτές να χορεύουν επάνω σε καρφασία ή την είσοδο στο μαγαζί της Σοφίας Αλμπέρτη επάνω σε άλογο – κατά τα πρότυπα της Μπιάνκα Τζάγκερ στο Studio 54. Ο Τάσος θυμάται το μεγάλο πάρτι του «Κλικ» που είχε ξεκινήσει σχεδόν την ίδια περίοδο, το θεαματικό fashion show που είχε διοργανώσει η γκουρού της μόδας, τότε, η Λάουρα ντε Νίγκρις. Οι άνθρωποι, τα μαγαζιά, οι ιδέες, ήταν όλα τότε συγκοινωνούντα δοχεία, περιστρεφόμενες πάρτες που γεννούσαν κι άλλες ιδέες, κι άλλες φάτσες, κι άλλες ιστορίες.

Ο Ζούλιας και η Κατερίνα στην πόρτα

Το φοβερό είναι ότι μαζεύονταν άνθρωποι από όλες τις κοινωνικές τάξεις και συνυπήρχαν με απόλυτη φυσικότητα, κάτι που δεν γινόταν πουθενά μέχρι τότε. Το ίδιο είχε γίνει αργότερα και με το Αεροδρόμιο, που εκεί ήταν ο Βασιλάκης ο Ζούλιας στην είσοδο και έκανε face control, και με το Άτομο, όπου ήταν στην πόρτα η περίφημη Κατερίνα Θεοδωρίδου. Ήθελα να πάω κόντρα στο star σύστημ τότε κι ήθελα να βρω μία πορτιέρισσα plus size, και το διέδωσα. Εμφανίστηκε λοιπόν η Κατερίνα στα Πρόσωπα και, μόλις την είδα, της είπα: «Εσύ! Αξιολάτρευτη γυναίκα, ζενιάλ τύπος», και έκανε εξαιρετικά τη δουλειά της. Στην «πόρτα» στα μαγαζιά μου αναζητούσαμε το fun, να είσαι καλή φάτσα. Μπορεί να ήταν, ποιος να σου πω, ο Μομφεράτος με την Αλίκη και δίπλα τους να είναι ένα γκέι ζευγάρι. Είχαμε κάνει και το περίφημο μυστικό πάρτι της Μελίνας στο οποίο απαγορεύονταν οι φωτογραφίες και οι δημοσιογράφοι. Ήταν ο μόνος όρος που είχε βάλει η Μελίνα. Ήταν μόνο 200-300 άτομα, καλεσμένοι όλοι δικοί της. Μία ωραία στιγμή ήταν όταν έβαλα ένα βαλς και το χόρευε η Μελίνα με τον Αλαβάνο. Ήταν προσαρμοσμένη ανάλογα και η playlist, με Σουραμπάγια-Τζόνι και τέτοια.

Την ίδια περίοδο, ο Τάσος έκανε παρέα με τον Άρη Τερζόπουλο, εκδότη των «Κλικ», «Μεπ» κ.λπ. Τα βράδια, ώρες ατέλειωτες περνούσαν συζητώντας ιδέες για περιοδικά και άρθρα, κάτι που οδήγησε, για παράδειγμα, τον Τερζόπουλο να κυκλοφορήσει το επιτυχημένο «Experiment» και τον Τάσο να δοκιμάσει την τύχη του ως εκδότης των ανανεωμένων «Προσώπων», όπου ήταν πάλι διευθυντής ο Δαβαράκης και συνεργάτες ονόματα όπως ο Άγγελος Δρούλιας, ο Δημήτρης Μάο, ο γνωστός ηθοποιός και τραγουδιστής Άγγελος Παπαδημητρίου (είχε φιλοτεχνήσει τα 12 ζώδια σαν γλυπτά). Η πιο σημαντική συνεργασία, όμως, για τον Τάσο, ήταν αυτή με τον Δημήτρη Παπαϊωάννου, που έκανε τα κόμικς.

Ο Δημήτρης Παπαϊωάννου, το Αεροδρόμιο και το Άτομο

Για να μπορέσω να λειτουργήσω έπρεπε κάτι να κάνω. Τότε σκέφτηκα ότι έπρεπε να βάλω την Τέχνη μέσα στα μαγαζιά. Κι εκεί συνεργάστηκα με τον Δημήτρη Παπαϊωάννου. Στο Εργοστάσιο αλλάξαμε το σκηνικό κάθε μήνα κι ο Δημήτρης έκανε αριστουργήματα μέσα στον χώρο. Παράδειγμα: έκανε θέμα συμπο, τεράστια γλυπτά με παλαιστές συμπο από φελιζόλ. Ή γέμιζε τους τοίχους με σαύρες. Έκανε κάτι τεράστιους δράκους επάνω στα μηχανήματα. Αριστουργήματα.

Μετά έκανα μόνος μου εντελώς το Αεροδρόμιο. Η ιδέα μου ήρθε όταν μία μέρα που μιλούσα στο τηλέφωνο με έναν φίλο, έκανα μία ίσια γραμμή κι ένα ημικύκλιο από πάνω και είπα: να το! Αυτό είναι! Θα κάνω ένα τολ. Νοίκιασα τον χώρο δίπλα στο παλιό αεροδρόμιο και έχτισα όλο το τολ, μόνος μου. Πήγα σε περιοχές όπου υπήρχαν σκραπ παλιά αεροπλάνα, κι έφτιαξα

το μπαρ που ήταν ένα φτερό αεροπλάνου, οι καρέκλες που ήταν καθίσματα πιλότων, τα φτερά ελικοπτερίων από πάνω, όλα αυτά. Δεν νομίζω να υπήρχε πουθενά αλλού κάτι τέτοιο. Στο οποίο επίσης είχε συνεργαστεί ο Δημήτρης Παπαϊωάννου, είχε γεμίσει την οροφή με αστέρια. Αλλά η πιο ουσιαστική μας συνεργασία ήταν στο Ατομο. Ήταν εντυπωσιακά έργα, αριστουργήματα και, να σου πω κάτι; Μπορεί κανένας να μη καταλάβει τίποτα. Ήξερα όμως εγώ.

Το Ατομο ήρθε μετά το Αεροδρόμιο. Μού πρότειναν να κάνω ένα μαγαζί, κι εγώ δίσταζα πολύ γιατί ήθελα να βρω μία ιδέα. Θυμάμαι, ήμουν στον Πάνορμο και καθώς περπατούσα ξυπόλυτος, βλέπω μία μασέλα από ένα κρανίο κριαριού. Το πιάνω στο χέρι μου και λέω «αυτό θα κάνω». Δηλαδή ένα μαγαζί που θα λέγεται Ατομο και θα περιλαμβάνει όλα όσα αποτελούν ένα άτομο, μάτια, σαγόνια και τέτοια. Τότε, έκανα και την πρόταση στον Νίκο Μουρατίδη να παίξει DJ ο οποίος μέχρι τότε δεν είχε παίξει σε μαγαζί.

Η ζωγραφική, τα βιβλία, το Άγιο Όρος

Εμένα ο δρόμος μου δεν ήταν να γίνω ένας club owner. Αλλά εθίστηκα από το πρώτο Εργοστάσιο. Δύσκολα το αποχωρίστηκα, το '94, γιατί σκέφτηκα ότι έπρεπε να κοιτάξω τον εαυτό μου. Να κάνω ζωγραφική, μουσική, να γράψω βιβλία... Κι άρχισα να πηγαίνω στο Άγιο Όρος, δύο φορές τον χρόνο. Το έκανα για καμιά δεκαριά χρόνια. Έμεινα εκεί δέκα μέρες. Όταν είσαι μέσα στη νύχτα τόσα χρόνια πρέπει να «ξεπλυθείς» λίγο – με την καλή έννοια.

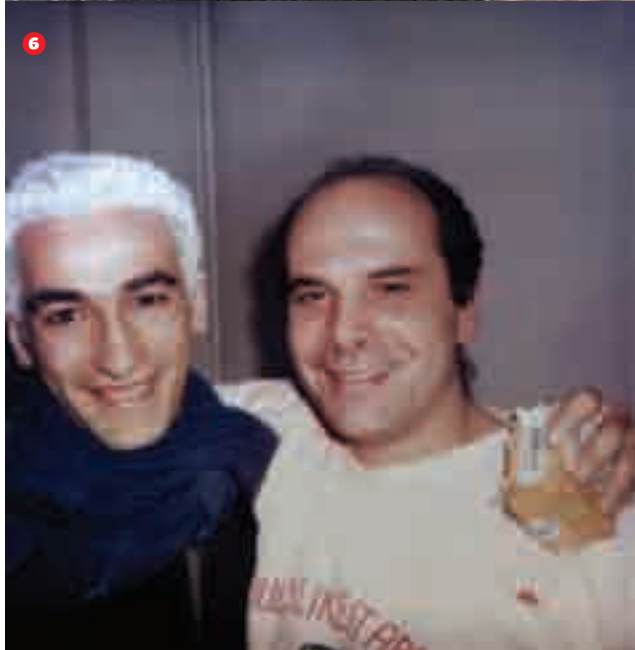
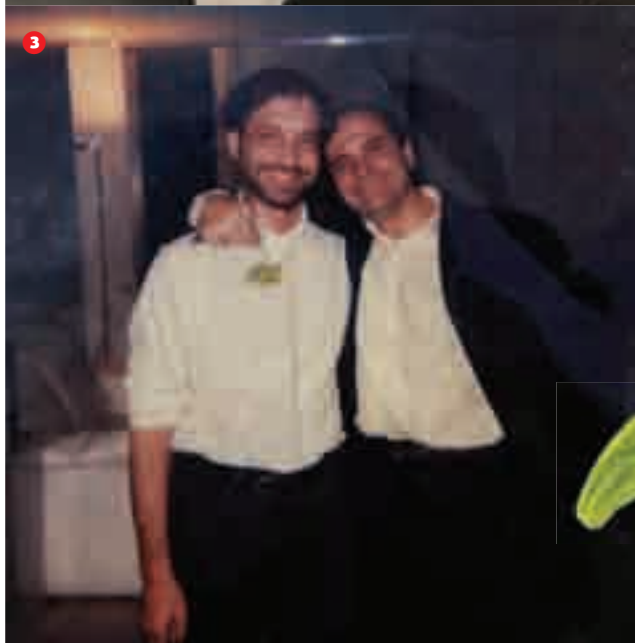
Εκείνη την περίοδο έκανα παρέα με τον Πύργο Χαδούλη και τον Harry Lambert. Μια μέρα με είχε πάρει τηλέφωνο ο Χαδούλης και μου λέει: «Κάνω μια έκθεση στην Αποθήκη της Ζουμπουλάκη, γράψε μουσική για αυτό. Θα κουβαλάω τους πίνακες και θα τους στήνω έναν-έναν και θέλω να υπάρχει μία μουσική». Και τους κουβαλούσε! Είκοσι πέντε, τριάντα μεγάλους πίνακες. Ήταν όλο μέρος της περιφόρμανς. Κάθισα λοιπόν κι έγραψα τη «Βεράντα», το πρώτο μου έργο στο οποίο τραγούδησε η Αφροδίτη Σημίτη. Με τον Harry Lambert κάναμε τη «Διάφανη Πεταλούδα», έκανε τις εικονογραφήσεις στο βιβλίο και, πάλι στην Γκαλερί Ζουμπουλάκη, στο Κολωνάκι, έπαιζε η μουσική του άλμπουμ και ο Harry ζωγράφιζε έναν τεράστιο πίνακα και έμπαινε ο κόσμος και παρακολουθούσε. Μου αρέσουν τέτοια εικαστικά happenings.

Η φυλακή

Η φάση με τη φυλακή έγινε το 2005. Εγώ είχα φύγει από τα μαγαζιά από το '94. Κάποια στιγμή, έγινε έλεγχος έξω και μέσα στο Εργοστάσιο που το νοίκιαζα σε άλλον – δεν λεγόταν πια Εργοστάσιο. Δεν βρήκαν καθόλου ναρκωτικά μέσα, αλλά έπιασαν μερικά παιδιά απέξω, στον δρόμο. Όσο απίστευτο και αν φαίνεται, εξ αιτίας αυτού, πέρασα έναν χρόνο προφυλακισμένος μέχρι να γίνει το δικαστήριο. Τρέχα γύρευε, δηλαδή. Η φυλακή για μένα ήταν πολύ σκοτεινή αλλά και πολύ λαμπερή. Είδα ανθρώπους που δεν περίμενα, να με στηρίζουν, και άλλους ανθρώπους που περίμενα να με βοηθήσουν να μου γυρίζουν την πλάτη. Επίσης ανακάλυψα αυτό τον κόσμο, των φυλακισμένων. Στο τέλος αθωώθηκα και αποζημιώθηκα έπειτα από απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά τίποτα δεν μπορεί να σου δώσει πίσω τις χαμένες μέρες, την αγωνία, την αδικία και την απόγνωση που έχεις αισθανθεί. Σκοτεινός ήταν και ο τρόπος με τον οποίο μπήκα στη φυλακή. Ήμουν στο Άγιο Όρος και εκεί με πήραν τηλέφωνο, την ώρα που έφρευγα γιατί είχε εκδοθεί ένταλμα σύλληψης, χωρίς πότε να με έχει καλέσει κανείς. Πήγα από κελί σε κελί. Μου συνέβη εκείνη τη στιγμή που ήμουν αρκετά δυνατός από το Όρος, το σοκ όμως ήταν απίστευτο. Νιώθεις ότι, αν θέλουν, μπορούν να σε βγάλουν και τρελό, και εγκληματία, και να σε κλείσουν μέσα. Πάντως βγήκα πιο σοφός από αυτή την ιστορία.

«Totally confused» (not)

Τώρα είμαι στην αρχή μιας περιόδου που κάνω τραγούδια – μπορεί να διαρκέσει και μια 20ετία, να είμαι 87 ετών και να γράφω μουσική! Το τελευταίο τραγούδι που έγραψα και έβαλα στίχους, το τραγουδάει η εξαιρετική Νεφέλη Φασούλη, είναι το «Totally Confused». Το βίντεο γυρίστηκε από τον Πέτρο Καλφμανώλη, αυτό το έξοχο, δημιουργικό, ευγενικό, efficient παιδί. Μπράβο σε αυτά τα παιδιά που είναι στα 20s τους και κάνουν τόσο ωραία πράγματα. Δεν νοσταλγώ πάντως εκείνη την ηλικία. Νιώθω ότι τώρα έχω μπροστά μια πιο δημιουργικά ώριμη φάση, ξέρω καλύτερα τι θέλω να πω. **A**

Η ΦΥΛΑΚΗ
ΓΙΑ ΜΕΝΑ
ΗΤΑΝ ΠΟΛΥ
ΣΚΟΤΕΙΝΗ
ΑΛΛΑ
ΚΑΙ ΠΟΛΥ
ΛΑΜΠΕΡΗ.
ΕΙΔΑ
ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ
ΠΕΡΙΜΕΝΑ,
ΝΑ ΜΕ
ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

Ο Κλάσος Μηνιάτσος και η Άλκη Βουγιαυλάκη.

Μοντέλο της εποχής.
Εξόλλος clubbers.

Ο Billy Bo και η Μαίρη Δρακοπούλου.

Η Ζωή Λάσκου.

Η Μιμή Ντενίση.

Η Τίνα Ρούσσου.

Αριστερή σελίδα

1. Εργαστάσιο: ο Billy Bo και η Λάουρα Ντε Νίγκρις (δεξιά)

2. Ο Τάσος στο μπαρ-περσόζιο αεροπλάνου, στο Αεροδρόμιο

3. Άρης Τερζόπουλος και Τάσος Μελετόπουλος

4. Από σελίδα περιοδικού της εποχής

5. Φωτιστικό του Δημήτρη Παπαϊωάννου για τον Βυθό

6. Δημήτρης Παπαϊωάννου και Τάσος Μελετόπουλος την εποχή που ετοίμαζαν το ένθετο για το περιοδικό «Experiment» του Α.Τερζόπουλου

Δεξιά σελίδα Φωτογραφίες από περιοδικά της εποχής

ΜΕΓΑΛΑ ΟΝΟΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΟΡΟΥ
ΜΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΣΤΗΝ
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

Μύρισε άνοιξη, και στο Μέγαρο Μουσικής Αθηνών μια νέα πολυσυλλεκτική γιορτή πολιτισμού κάνει το ντεμπούτο της φιλοξενώντας μεγάλα ονόματα που θα ενθουσιάσουν τους φίλους των τεχνών. Από τις 31 Μαρτίου έως τις 17 Απριλίου διεθνούς φήμης σύνολα, διάσημοι σολίστες της μουσικής, χορογράφοι και εκπρόσωποι από το ευρύτερο φάσμα της καλλιτεχνικής δημιουργίας μας δίνουν ραντεβού στην Αθήνα. Λάβετε θέσεις, το **Megaron Spring Festival** είναι εδώ.

© UMBERTO NICOLETTI

31

Μαρτίου

Katia και Marielle Labèque

Στις εμφανίσεις τους οι θεατές μετριούνται σε (πολλές) χιλιάδες σπάζοντας τα ρεκόρ ακροαματικότητας, ενώ ανάλογη τύχη έχουν και οι δισκογραφικές τους δουλειές (η σύγχρονη ερμηνεία τους στη *Γαλάζια ραψωδία* του Γκέρσουιν υπήρξε ένας από τους πρώτους χρυσούς δίσκους κλασικής μουσικής). Από τα καλύτερα πιανιστικά δίδυμα διεθνώς, οι γαλλίδες αδερφές, που διαπρέπουν εδώ και πέντε δεκαετίες στις μεγαλύτερες συμφωνικές αίθουσες του κόσμου, ανοίγουν το νέο ανοιξιάτικο φεστιβάλ τεχνών στο Μέγαρο. Οι συναυλίες τους αποδεικνύονται συναρπαστικές, χάρη στο σπινθηροβόλο και φινετσάτο παίξιμό τους, αλλά και χάρη στον ιδιαίτερο τρόπο με τον οποίο αλληλοσυμπληρώνονται οι διαφορετικές πιανιστικές τους ιδιοσυγκρασίες. Ανεξαρτήτως παρτιτούρας «η μουσική τους γραμμή ακούγεται πάντα σαν να υφάινεται για πρώτη φορά... Αλλά η ψευδαίσθηση του αυτοσχεδιασμού είναι η ιδιοφυΐα των παραστάσεών τους» έγραψαν για το παίξιμό τους οι *Times*. Στην αθηνναϊκή τους εμφάνιση οι δύο φημισμένες σολίστ θα ερμηνεύσουν τις *Έξι αρχαίες επιγραφές* του Κλωντ Ντεμπουσύ και την *Ιεροτελεστία της άνοιξης* (εκδοχή για δύο πιάνο) του Ίγκορ Στραβίνσκι καθώς και τη *Φαντασία σε φε ελάσσονα για τέσσερα χέρια* του Φραντς Σούμπερτ.

© MARCO BORGREVE

1

Απριλίου

Elisabeth Leonskaja

Στην επαγγελματική της διαδρομή οδηγείται από τη μια κορυφή στην άλλη έχοντας ως πύξίδα της το πάθος, την καλλιτεχνική ευφυΐα και την απαίτηση να ξεπερνά διαρκώς τον εαυτό της. Το ταλέντο της άλλωστε φάνηκε από νωρίς, της έφερε μεγάλες διεθνείς διακρίσεις ενώ σπούδαζε ακόμα στο ωδείο και κέρδισε την προσοχή και την υποστήριξη του μεγάλου ουκρανού πιανίστα Σβιατοσλάβ Ρίχτερ, που υπήρξε μέντορά της. Εδώ και δεκαετίες η Ελίζαμπετ Λεόνσκαγια αποτελεί μία από τις πιο ονομαστές σολίστ του πιάνου διεθνώς, συμπράττοντας με διάσημα σύνολα (όπως τα κουαρτέτα Belcea, Borodin, Artemis, Alban Berg και Jerusalem) και αρχιμουσικούς (τον Βλαντιμίρ Ασκενάζι και τον Κουρτ Μαζούρ, μεταξύ άλλων) σε σημαντικά φεστιβάλ, συναυλιακές αίθουσες αλλά και στα στούντιο ηχογραφήσεων. Στα μέρη μας, η μεγάλη κυρία του πιάνου συγκίνησε ιδιαίτερα το ελληνικό κοινό με την έξοχη της ερμηνεία στις συνάτες για πιάνο του Σούμπερτ την καλλιτεχνική περίοδο 2018-2019. Επιστρέφοντας στο Μέγαρο θα συμπράξει με την **Κρατική Ορχήστρα Αθηνών** υπό τον **Λουκά Καρυτινό** στην παρουσίαση του **Δεύτερου κοντσέρτου για πιάνο και ορχήστρα** του Γιοχάννες Μπραμς.

© ANOUSHABRAR

3

Απριλίου

Gautier Capuçon

Έπιασε το βιολοντσέλο σε ηλικία πέντε ετών και στα 41 του χρόνια πλέον αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πρεσβευτές του διεθνώς. Με την εκφραστική του μουσικότητα, την πληθωρική του δεξιοτεχνία και τον βαθύ του ήχο έχει κερδίσει πιστούς ακροατές στη γενέτειρά του, τη Γαλλία, και σε όλο τον κόσμο και συνεργασίες με τους κορυφαίους της κλασικής μουσικής – όπως με τους αρχιμουσικούς Λιονέλ Μπρινγκιέ, Γκουστάβο Ντουνταμέλ, Σαρλ Ντυτουά και Κριστόφ Έσενμπαχ. Στο Μέγαρο, πάντως, ο Γκωτιέ Καπουσόν, θα μοιραστεί τη σκηνή με τον αγαπημένο φίλο του Ζερόμ Ντυκρό, διακεκριμένο πιανίστα και συνθέτη, με τον οποίο κάνουν συχνές κοινές εμφανίσεις ανά τον κόσμο μαγεύοντας με το πάθος και το δυναμισμό τους ακροατές και κριτικούς. Το πρόγραμμα της συναυλίας τους είναι ένα γοητευτικό μουσικό καλειδοσκόπιο. Συνδυάζει δύο χαρακτηριστικές συνάτες για τσέλο και πιάνο των Κλωντ Ντεμπουσύ και Γιοχάννες Μπραμς, από την εργογραφία τους για τον συγκεκριμένο συνδυασμό οργάνων, με πρωτότυπες συνθέσεις αλλά και μεταγραφές έργων διάσημων συνθετών καθώς και με ένα από τα δημοφιλέστερα κομμάτια του αμερικανικού ragtime: το κοσμαγάπητο «Entertainer» του Σκοτ Τζόπλιν.

© FELIX BROUDE

Το Φεστιβάλ της Άνοιξης

4

Απριλίου

10

Απριλίου

15
16&17

Απριλίου

Maria João Pires

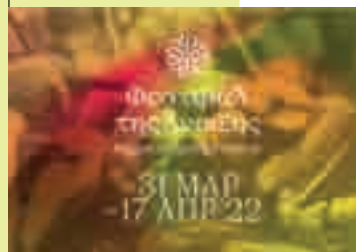
Στη μακρά διεθνή της πορεία, η Μαρία Ζοάο Πίρες μετρά πάμπολλες βραβεύσεις και διθυραμβικές κριτικές, δισκογραφικές καταθέσεις αναφοράς αλλά και ιδιαίτερα αξιόλογες ζωντανές ερμηνείες στο κλασικό και το ρομαντικό ρεπερτόριο. Στοχεύοντας πάντα να υπηρετεί τα έργα που ερμηνεύει με έμπνευση, η πορτογαλέζα κορυφαία πιανίστρια μεσουρανάει ανελλιπώς στο διεθνές μουσικό στερέωμα από τις αρχές της δεκαετίας του '70 παίζοντας με σφρίγγος και ενέργεια. Για το ρεσιτάλ της στην Αίθουσα Χρήστος Λαμπράκης επέλεξε να μοιραστεί μαζί μας μερικές από τις ομορφότερες σελίδες της γερμανικής και γαλλικής εργογραφίας για πιάνο. Συγκεκριμένα, θα ερμηνεύσει δύο αριστουργηματικές συνάτες: την *Αρ. 13 σε λα μείζονα, D. 664* του Φραντς Σούμπερτ και την *Αρ. 32 σε ντο ελάσσονα, έργο 111* του Λ.Β. Μπετόβεν, αλλά και μία από τις πιο ονειρικές συνθέσεις του Κλωντ Ντεμπουσύ, τη *Σουίτα από το Μπέργκαμο*, από την οποία ξεχωρίζει το δημοφιλές «Σελινόφως». Η σοφία και το λεπτό γούστο της ερμηνείας της και η ικανότητά της να διεισδύει στο βάθος της μουσικής και να αναδεικνύει κάθε φράση ενός έργου είναι πάντα ένας καλός λόγος για να βρεθείς στο ακροατήριό της.

Les Percussions de Strasbourg

Φέτος συμπληρώνουν 60 χρόνια διεθνούς καλλιτεχνικής πορείας κι έρχονται στα μέρη μας με τις παρτιτούρες τους συντονισμένες στην πρωτοποριακή μουσική κατάθεση ενός επιφανούς έλληνα δημιουργού. Πατί είναι τα 100 χρόνια από τη γέννηση του Ιάννη Ξενάκη (1922-2001) που θα δώσουν τον τόνο στη συναυλία των Κρουστών του Στρασβούργου στο Μέγαρο. Θα επιχειρήσουν να μας μυήσουν στον ιδιότυπο κόσμο του μεγάλου αρχιτέκτονα των ήχων ερμηνεύοντας τις *Πλειάδες* (1979) και την *Περσέφασσα* (1969), δύο συνθέσεις-πρόκληση για τον ακροατή, οι οποίες χαρακτηρίζονται από ρυθμική ένταση και τεράστιο ηχοχρωματικό πλούτο. Η συναυλία τους συμπεριλαμβάνεται στις εκδηλώσεις/δράσεις του Meta-xenakis.org, μιας πρωτοβουλίας σημαντικών πολιτιστικών οργανισμών σε πέντε χώρες και τρεις ηπείρους, με σκοπό τη διοργάνωση αφιερωμάτων για τα 100 χρόνια από τη γέννηση του πολυμαθούς συνθέτη. Οι κύριοι συνεργάτες συμπράττουν με τοπικούς καλλιτέχνες και ιδρύματα για να αναδείξουν όχι μόνο την προσωπικότητα του Ξενάκη και τις δημιουργίες του, αλλά και την καλλιτεχνική και φιλοσοφική του κληρονομιά, η οποία έχει αφήσει ανεξίτηλο το αποτύπωμά της στις τέχνες του 21ου αιώνα.

Martha Graham Dance Company

Ως σολίστ ανακηρύχθηκε «Χορεύτρια του αιώνα» από το περιοδικό *Time* και «Προσωπικότητα του αιώνα» από το *People*. Ως χορογράφος υπήρξε τόσο παραγωγική όσο και σύνθετη, καθορίζοντας τη μοντέρνα κίνηση με το καινοτόμο της λεξιλόγιο, τις 181 χορογραφίες που δημιούργησε αλλά και τη δική της μέθοδο. Ενενήντα πέντε χρόνια από την ίδρυση του συνόλου που φέρει το όνομά της, η ομάδα της αμερικανίδας μεγάλης καλλιτέχνιδας εξακολουθεί να κατέχει ηγετικό ρόλο στην εξελισσόμενη τέχνη του μοντέρνου χορού. Και είναι τα βήματά τους που θα οδηγήσουν το πρώτο Φεστιβάλ της Άνοιξης στο Μέγαρο στη λήξη του, μέσα από τις τρεις εμφανίσεις τους. Οι χορευτές του εμβληματικού συγκροτήματος θα ερμηνεύσουν σε πανευρωπαϊκή πρώτη τη νέα παραγωγή *Canticle for Innocent Comedians [Άσμα για αθώους κωμωδούς]*, που βασίζεται σε πρωτότυπη μουσική του Τζέισον Μοράν και είναι εμπνευσμένη από τα θέματα ενός έργου της Γκράχαμ το οποίο θεωρείται χαμένο ήδη από το 1952. Επιπλέον, οι φίλοι του χορού θα έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν την Ομάδα Χορού της Μάρθας Γκράχαμ στη χορογραφία *Acts of Light [Πράξεις φωτός]* (1981) σε μουσική του Καρλ Νήλσεν, μιας από τις μεγαλύτερες φυσιογνωμίες της σκανδιναβικής μουσικής.

Πληροφορίες:
megaron.gr

Τηλέφωνο:
210 7282333

Πακέτο εισιτηρίων
για το Φεστιβάλ
της Άνοιξης:
**από 3 εκδηλώσεις
και πάνω -25%**

της έρχεται στο Μέγαρο

Ο ΚΡΙΣΤΟΦ

ΕΞΗΓΕΙ

ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ

«ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ»

Του ΓΙΑΝΝΗ ΝΕΝΕ, Φωτό: ΠΕΤΡΟΣ ΑΡΩΝΗΣ

Ένας ιδιαίτερος καλλιτέχνης και το νέο του άλμπουμ

Kristof είναι ένα πολύ ιδιαίτερο πλάσμα, φτιαγμένο κάπου ανάμεσα στο μαγικό δάσος του Ονείρου Θερινής Νυκτός, στον πλανήτη Σαμποτάζ της Λένας Πλάτωνος και στα noir cabaret παρέα -δεν ξέρω- με τον Marc Almond; Ή με τη Λόλα της Ανούκ Αϊμέε; Φτιάχνει τραγούδια ιδανικά για να γίνονται βίντεο και σε όλα κρύβει μία τραγική ειρωνεία, ανάμεσα στην ηλεκτρική ποπ και το μελαγχολικό του πιάνο. Τώρα, έρχεται με νέο άλμπουμ να δώσει ένα ιδιαίτερο show γεμάτο εκπλήξεις, όπου εκτός από τα τραγούδια του δίσκου, θα παιχτούν και ακυκλοφόρητα, θα υποδεχτεί guests, θα δοθούν δώρα και γενικά θα «ψυχαγωγήσουμε με μαγικά μέσα», όπως εξηγεί παρακάτω.

Πού σε βρίσκω; Σε τι κατάσταση ψυχολογική και πνευματική;

Σε απόλυτη πouxία. Μόλις είδα μια ταινία και τώρα προσπαθώ να συγκεντρωθώ ώστε να απαντήσω τις ερωτήσεις.

Στο νέο, 4ο κατά σειρά άλμπουμ σου με τίτλο «Ψυχαγωγία», διευκρινίζεις ότι η λέξη σημαίνει «ανάκληση ψυχών από τον Άδη διά μαγικών μέσων, η δασκείαση, η τέρψη». Μπορείς να μου εξηγήσεις πώς εμπνεύστηκες τον τίτλο, την ερμηνεία και πώς ξεδιπλώνεται αυτό στο άλμπουμ;

Η ψυχαγωγία σαν λέξη έχει περάσει από διάφορες σημασίες στο πέρασμα των χρόνων. Από «ανάκληση ψυχών» (από τον Άδη διά μαγικών μέσων), η πειθώ, το κλέψιμο, η εξαπάτηση, το παιχνίδι, η τέρψη. Η ίδια η ψυχή από μόνη της είναι νηοί-αναπηροί, για αυτό όταν πεθαίνει κάποιος λένε πως «βγαίνει η ψυχή από το στόμα». Ενιωθα πως εκείνη την περίοδο ζούσαμε κάτι απόκοσμο, και περιμέναμε για το πότε θα βγούμε σε έναν νέο κόσμο. Κάτι σαν θάνατος, μεταφορικός και κυριολεκτικός. Ήθελα να υπάρχει αυτή η αίσθηση στον δίσκο: το έξω συναντάει το μέσα. Ένας ολόκληρος άλλος κόσμος που δημιουργείται μέσα μας και προετοιμάζεται να βγει προς τα έξω. Έστω φανταστικά.

Στο άλμπουμ, οι έννοιες της ψυχαγωγίας ξεδιπλώνονται στιχουργικά με τα κομμάτια να κυκλώνουν την έννοια αυτή. Η μυθολογία λειτουργεί ως παρανομαστής για να πιάσει το νήμα της ψυχαγωγίας και να το φέρει στο σήμερα. Από τον ψυχοπομπό Ερμή, ο οποίος ταξίδευε τις ψυχές στον κάτω κόσμο («ψυχαγωγούμαι από έναν κλόουν Θεό» — στο κομμάτι όλοι κοιμούνται), αναφορές στους μαντευτές κύκνους, οι μαρκαδόροι, όπου ζωντανεύουν ό,τι ζωγραφίζεις, γίνονται τα «μαγικά μέσα», σύμβολα της τέρψης. Επίσης αναφορές στους μύθους της Αράχνης, του Κυπάρισου και της Πανδώρας μέχρι που καταλήγουμε στην ωδή της «Ψυχαγωγίας» (τελευταίο ορχηστρικό κομμάτι του δίσκου) όπου πλέον άγεται η ψυχή. Κάτι φεύγει από μας και δίνεται στο σύμπαν.

Δεν είναι τυχαίο που η λέξη ψυχαγωγία ακούστηκε πολύ στην περίοδο της καραντίνας (κλείνει η ψυχαγωγία κ.λπ.)

Μετά από 3 αγγλόφωνα άλμπουμ, για πρώτη φορά τραγουδάς (ή να πιο απαγγέλλεις;) στα ελληνικά. Γιατί αυτή η επιλογή;

Είχα την ανάγκη να εκφραστώ στη μητρική μου γλώσσα και ένιωσα πως τώρα ήταν η ώρα. Ήθελα να γίνω πιο άμεσος. Άρχισα να ξαναβλέπω στίχους που είχα γράψει, να διορθώνω, να ξαναγράψω απ' την αρχή ανακαλύπτοντας δικούς μου τρόπους. Η «πρώτη» καραντίνα με βρήκε πολύ δημιουργικό!

Η «Ψυχαγωγία» μοιάζει να αφηίνει πίσω την προηγούμενη εικόνα και ήχο σου που ήταν πιο ποπ, ηλεκτρικά και θεατρικά. Ισχύει αυτό; Και πώς θα περιέγραφε το νέο σου μουσικό προφίλ;

Έχει ενδιαφέρον αυτό που λες. Για μένα όμως η «Ψυχαγωγία» περιλαμβάνει, συνδυάζει και εξελίσσει πολλά από τα στοιχεία των προηγούμενων δίσκων. Υπάρχουν αμιγώς τα πιανιστικά κομμάτια με πρόζα, κάποια πιο ηλεκτροπώπη και κάποια αρκετά θεατρικά. Η αλλαγή εδώ είναι έντονη κυρίως στην εκφορά και στην ερμηνεία που έχει να κάνει με τον ελληνικό στίχο. Τα κομμάτια μου τα αντιμετωπίζω πάντα σαν μονόπρακτα έργα.

Αυτή τη φορά μοιάζεις να «θολώνεις» λίγο την εικόνα σου, να την κάνεις πιο σκοτεινή και ασαφή. Τι έπαιξε ρόλο σε αυτό;

Αν μιλήσουμε για το εξώφυλλο έχει μια αναφορά στις τρεις μορφές της Εκάτης, η οποία σχετίζεται με τη μαγεία, το φως και τη νεκρομαντεία. Επίσης η κατάσταση που ζούμε τα τελευταία χρόνια είναι όντως σκοτεινή και ασαφής.

Παρά τη σκοτεινιά, οι στίχοι σου κρύβουν μέσα τους ένα παιδί (μαρκαδόροι, ενυδρεία κλπ.). Πώς γράφεις τους στίχους σου; Τι ενεργοποιείς μέσα σου;

Πράγματι. Υπάρχει έντονα το στοιχείο της παιδικότητας σε πολλά από τα κομμάτια. Είναι κάτι που πάντα με απασχολεί. Δεν θέλω να χαθεί η αθωότητα, η φαντασία και το παιχνίδι που είχαμε ως παιδιά. Έχει τεράστια σημασία για μένα αυτό. Όσον αφορά τους στίχους, πολλές φορές γράφω

αυτόματα και μετά διορθώνω. Άλλες φορές ξεκινάω με την ιστορία μέσα στο μυαλό μου και βλέπω πού μπορεί να φτάσει. Κάτι ενεργοποιείται μόνο του. Επίσης σημειώνω σε ένα τετραδιάκι που κουβαλάω πάντα μαζί μου στίχια ή λέξεις που μου κάνουν το «κλικ» και μετά τις ηχογραφώ στο κινητό όταν μου έρθει και μελωδία.

Στο σημείο όπου, ας πούμε, ραπάρεις, στο κομμάτι που ανοίγει το άλμπουμ, την «Τηλεπάθεια», μιλάς για φιλοσοφία και θέατρο, μέχρι μαθηματικά, φυσική και γεωμετρία. Μπορείς να μου το εξηγήσεις λίγο; Η «Τηλεπάθεια» γράφτηκε κυριολεκτικά όπως λέει στο τραγούδι μέσα στο νερό, το καλοκαίρι του 2020. Έκανα ένα είδος διαλογισμού και όντως υπάρχει ένα άτομο με το οποίο επικοινωνούμε τηλεπαθητικά και προσπαθούσα να του μεταφέρω τις ερωτικές μου επιθυμίες. Στο «ηρόζοραρίσμα» που λες, εννοώ ότι όλα μοιάζουν να είναι περίπλοκα απλά και ότι όλα συνδέονται.

Μία φίλη μου άκουσε τους «Μαρκαδόρους» και είπε «ο τύπος έχει ακούσει πολλά Λένα Πλάτωνος». Όντως; Είναι μέσα στις αναφορές σου; Και ποιο είναι ακριβώς οι επηρεασμοί σου;

Ευχαριστώ τη φίλη σου γιατί λέει αλήθεια. Για τους πολύ φαν της Πλάτωνος υπάρχει σαφέστατη αναφορά στο «μαρκαδόρος-δορυφόρος» που λέει στο «τι νέα, ψιψίνα;». Η Λένα είναι η αγαπημένη μου εν ζωή καλλιτέχνης. Ήταν και είναι πολύ μπροστά από την εποχή της. Και στιχουργικά και μουσικά. Σαφέστατα και είναι μια απ' τις μεγαλύτερες επιρροές μου. Μερικές ακόμη είναι: Χατζιδάκις, Αττίκ, Στέρεο Νόβα, Nalyssa Green, Agnes Obel, Soap & Skin, Cure, Air, Momus και ο Μπέκετ!

Έχω την αίσθηση ότι ο Κριστόφ όταν παίζει πιάνο, είναι εντελώς διαφορετικός από τον Κριστόφ των στίχων. Τι λες γι' αυτό; Πώς παντρεύονται αυτά τα δύο;

Ο ίδιος είμαι. Απλώς το ένα συμπληρώνει το άλλο. Συνήθως ξεκινάω από τον στίχο. Το πιάνο χρωματίζει και φτιάχνει την ατμόσφαιρα. Άλλες φορές όμως μπορεί το πιάνο να μου υποδείξει την ιστορία. Π.χ. στον «ιστό» η όλη ιδέα του στίχου μου ήρθε όταν έκανα ζέσταμα στο πιάνο κάτι ασκήσεις δεξιόχειρας και παρατηρούσα το χέρι μου. Ήταν σαν μια αράχνη που ύφαινε ιστό! Και μετά μου γεννήθηκε όλη η ιστορία του κομματιού...

Ποιο είναι το αγαπημένο σου τραγούδι από το άλμπουμ και γιατί;

Έχω δύο αγαπημένα: Τους «Μαρκαδόρους» γιατί είναι το πρώτο που γράφτηκε και το «Εκινόψις» γιατί κάθε φορά που ποτίζω ένα φυτό, φαντάζομαι ότι μεταμορφώνεται σε άνθρωπο. Το κομμάτι αυτό μιλάει για ένα φυτό σε ένα σπίτι φίλων που μεταμορφώνεται σε εραστή!

Σε τι σκηνή θα μπορούσαν να παρουσιαστούν αυτά τα τραγούδια; Εγώ θα σε φανταζόμουν σε μία σκηνή μικρή, noir cabaret. Εσύ τι σχεδιάζεις επάνω σε αυτό;

Αυτό που κάνω θα ταίριαζε σε μικρή σκηνή καμπαρέ όντως. Δυστυχώς υπάρχει ένα θέμα με τους χώρους στην Αθήνα και λόγω ήχου αλλά και οι περισσότεροι δεν έχουν φυσικό πιάνο. Τα ενοίκια για πιάνο δεν τα λες και φθηνά... Θα ήθελα πολύ να παίξω live σε κάποια θέατρο. Μου αρέσουν οι κλειστοί χώροι.

Πες μου μια ταινία που αγαπάς και μπορεί να έπαιξε ρόλο στη δημιουργία της «Ψυχαγωγίας».

Για ταινία δεν ξέρω αλλά την περίοδο που έγραφα την «Ψυχαγωγία», έβλεπα συνέχεια μια σειρά animation που λέγεται «Don't hug me I'm scared». Είναι μόνο 6 επεισόδια και μπορείτε να τη βρείτε στο YouTube!

Αν είχες μπροστά σου τη Laurie Anderson τι θα έκανες;

Μπορεί να της έλεγα «We are all going down. Together». Και να έφευγα.

Πώς ζεις στην Αθήνα; Πού μένεις; Πού πας; Σε επηρεάζει καθόλου σε αυτά που γράφεις; Και πώς συγκεκριμένα;

Τα τελευταία χρόνια μου αρέσει περισσότερο η Αθήνα. Λατρεύω τον δρόμο με τα υφασματάδικα στην Αγίου Μάρκου και γύρω. Μένω στη Νέα Σμύρνη αλλά αυτό το διάστημα ψάχνω σπίτι και βλέπω ότι τα ενοίκια είναι απλησίαστα. Γενικά επηρεάζομαι από τα πάντα. Οτιδήποτε μπορεί να με ωθήσει να συλλέξω υλικό και αργότερα να γίνει κομμάτι.

Ποιός είναι ο αγαπημένος σου αθηναϊκός ήχος;

Μου αρέσει όταν ακούω σκόρπιες συνομιλίες ανθρώπων που στο τέλος όλες μαζί φτιάχνουν μια ιστορία.

Τι έχει για εμένα το επόμενο διάστημα – άνοιξη, καλοκαίρι;

Παρουσίαση δίσκου την Κυριακή 27 Μαρτίου στο six dogs με full band. Ίσως κάποια ακόμη λάιβ την άνοιξη, πρόβες για 2 ταινίες μεγάλου μήκους και ανυπομονώ για το καλοκαίρι. Πρώτη φορά που χρειάζομαι τόσο τη θάλασσα. Πόσες μέρες είπαμε για το καλοκαίρι; **A**

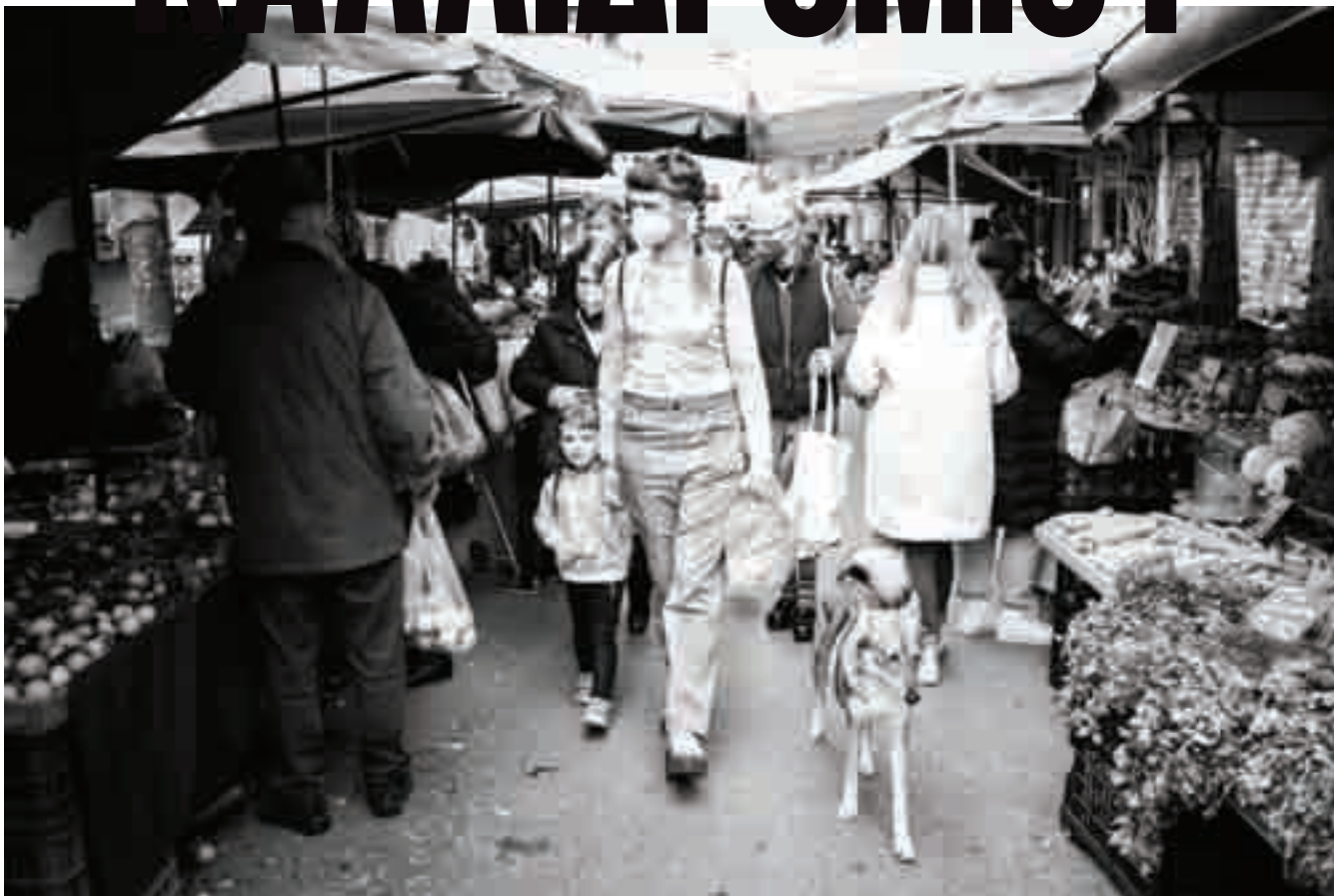

Η λαϊκή της Καλλιθρομίου βάζει χρώμα σε όλο τον δρόμο κάθε Σάββατο

Λαϊκή της ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΙΟΥ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΒΝΑΤΣΙΟΥ
Φωτό: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ

Ο ΛΟΦΟΣ ΤΟΥ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ υψώνεται στο βάθος πάνω από δεκάδες πορτοκαλιές τέντες. Οργανοπαίχτες κάθε δέκα βήματα τραγουδούν με μπάσα φωνή και μπόλικο σκέρτσος. Συμπαθητικές ηλικιωμένες κυρίες σπρώχνουν καρτοσακία γεμάτα λάχανα, αγόρια και κορίτσια με πολύχρωμα μαλλιά ψάχνουν τα ώριμα αβοκάντο. Η λαϊκή της Καλλιδρομίου, εκεί ψηλά στα Εξάρχεια, είναι ένα παράλληλο σύμπαν που κάθε Σάββατο στίνει γιορτή. Ανήκω στη σταθερή πελατεία της τα τελευταία δέκα και βάλει χρόνια. Μέσα σε αυτή τη δεκαετία, άλλαξα σπίτια, ακόμη και γειτονιά, αυτή τη λαϊκή όμως δεν την αλλάζω με τίποτα. Το ίδιο πάνω κάτω θα σου πουν και οι περισσότεροι «θαμώνες» της – χρησιμοποιώ αυτή τη λέξη γιατί τα Σάββατα στην Καλλιδρομίου είναι μια ολόκληρη ιεροτελεσσία: Ξεκινάς να κάνεις τα ψώνια της εβδομάδας, ακούς από παντού τραγούδια, καταλήγεις να πίνεις τσίπουρα σε κάποιο από τα πολλά καφέ, τρως φοβερές κρέπες στη γωνιακή κρεπερί Au Grand Zinc ή μεζεδάκια στο Άμα Λάχει. Αν αποφασίσεις να την επισκεφθείς, καλό είναι να έχεις ελεύθερη τη μέρα μπροστά σου.

Τα προϊόντα - εγγύηση

Βασικός λόγος που αγαπώ αυτή τη λαϊκή είναι –φυσικά– τα προϊόντα της, εξαιρετικά και σε μεγάλη γκάμα. Εκτός από λαχανικά και φρούτα, θα βρεις μέλι, λάδι, ξύδι, βότανα, ψάρια, όσπρια και λουλούδια σε γλάστρες

ή για το βάζο. Δεν θυμάμαι ποτέ να έχω αγοράσει κάτι που να μην είναι πεντάφρεσκο ή νόστιμο. Δεν είναι η πιο μεγάλη λαϊκή της Αθήνας, ούτε εκείνη με τη μεγαλύτερη ποικιλία. Τα προϊόντα της είναι, όμως, από τα πιο ποιοτικά. Κι αυτό οφείλεται στους υπέροχους παραγωγούς της.

Εδώ τα καλά καρότα!

Ο **Παναγιώτης Ζαχάρης** καλλιεργεί τα προϊόντα του στον Μαραθώνα και τα πουλάει στη λαϊκή της Καλλιδρομίου τα τελευταία 35 χρόνια. Από 10 χρονών έρχεται εδώ μαζί με τον πατέρα του, αγρότης κι εκείνος. Στον πάγκο του θα βρεις όλων των ειδών τα λαχανικά, πάντα εποχιακά. Πουλάει τα πιο νόστιμα καρότα που έχω φάει ποτέ. Σίγουρα παίζει ρόλο το γεγονός ότι χρησιμοποιεί ελαφριά κι ελάχιστα φάρμακα και, όπως λέει, ο ίδιος δεν είναι πολύ καλός φίλος με τον γεωπόνο, ούτε και θέλει να είναι. «Είμαι παραγωγός, πράγμα που σημαίνει ότι έχω ένα πλεονέκτημα σε σχέση με τον έμπορο: φρέσκα πράγματα και καλύτερες τιμές. Εγώ, αν δω ότι δεν έχει κίνηση, μπορώ να βάλω τα προϊόντα μου πιο φθηνά, εκείνος δεν μπορεί, θα χάσει το μεροκάματο. Κοίτα, όλα αυτά τα πράγματα που βλέπεις (σ.σ. δείχνει τον πάγκο του) χθες ήταν μέσα στο χωράφι. Η λαϊκή έχει το καλό ότι μπορείς να έρθεις σε άμεση επαφή με τον παραγωγό. Δεν είναι σαν το σούπερ μάρκετ όπου όλα είναι απρόσωπα, άσε που είναι και πανάκριβα... Εγώ πουλάω το μαρούλι €0,50, στο σουπερμάρκετ έχει €1 και σε κακή ποιότητα. Το πιο ευχάριστο πράγμα στη δουλειά μου είναι η επαφή με τον κόσμο. Κι έπειτα όλη η διαδικασία: είναι πολύ όμορφο να παίρνεις τον σπόρο, να τον βλέπεις να μεγαλώνει και μετά να έρχεται εδώ να το πουλάς. Βέβαια είναι πολλή και η κούραση... Όμως, αυτή η λαϊκή έχει ▶

έναν κόσμο ολόκληρο

Η ωραιότερη λαϊκή της Αθήνας συμβαίνει κάθε Σάββατο στα Εξάρχεια

ωραίες προσωπικότητες. Έχουμε πολύ καλή σχέση με τους πελάτες μας και πάντα θα κάνουμε λίγη πλάκα», θα μου πει. Ο Γιώργος, ο βοηθός του, συμπληρώνει: «Ξέρεις, οι αγρότες είμαστε αισθηματίες άνθρωποι, μας αρέσει να πειράζουμε τις γυναίκες, ειδικά τις όμορφες!».

Φρέσκα αυγά και μεγάλα χαμόγελα

Αυγά παίρνω πάντα από τον γελαστό Άγγελο Κούρσο. Η οικογένειά του ασχολείται με την παραγωγή τους εδώ και 50 χρόνια, αυτός είναι η τρίτη γενιά. Η μονάδα παραγωγής του βρίσκεται στα Μέγαρα, και σε αυτή τη λαϊκή έρχεται τα 25 τελευταία χρόνια. «Όταν ήμουν μικρός, ερχόμασταν μαζί με τον πατέρα μου από τις 06.00 το πρωί για να πουλήσουμε τα αυγά. Μου άρεσε πολύ που ο δρόμος από τότε ήταν γεμάτος μπαράκια. Έβγαιναν, αγόραζαν τα αυγά μας και πήγαιναν σπίτι τους για ύπνο». Ο Άγγελος λέει ότι ταίζει τις κότες του με 100% οικολογικές τροφές (καλαμπόκι, σιτάρι, κριθάρι και βρώμη). Και παρότι οι τροφές είναι δύο φορές πάνω σε σχέση με λίγους μήνες πριν, οι τιμές του δεν έχουν αλλάξει. «Αν ανεβάσουμε τις τιμές ο κόσμος δεν θα μπορέσει να ανταπεξέλθει. Ξυπνάω κάθε πρωί και έρχομαι από τα Μέγαρα, όπου εκτρέφονται γύρω στα 6 εκατομμύρια διαφορετικά πτηνά. Μου αρέσει, όμως, να έρχομαι εδώ για να πουλώω φρέσκα και ποιοτικά αυγά στη λαϊκή αγορά, τη λαϊκή του λαού!». Μου εξηγεί τι σημαίνουν οι κόκκινοι αριθμοί πάνω στο αυγό. Είναι κατηγοριοποίηση. Το 0L πάει να πει «ελληνικά βιολογικά αυγά», το 1L «αυγά ελευθέρας βοσκής», τα 2L «αυγά από αχυρώνια» και τα 3L «αυγά από κλωβοστοιχία». Μια κοπέλα τον ρωτάει τι αυγά της προτείνει να πάρει. «Ελευθέρας βοσκής», αποκρίνεται. Γιατί; «Το πτηνό που περπατάει δεν αφήνει τη μυρωδιά του μέσα στο αυγό».

Κρεμμύδια και πατάτες, ποιοτικός Α΄

Ο Σωτήρης Νιφόρας είναι κι αυτός στο επάγγελμα από μικρό παιδί: «Από τα 12 μου χρόνια με έφερνε ο πατέρας μου εδώ. Τότε κάτι μου είχε κάνει μεγάλη εντύπωση... Έβλεπα κάποιους που μαζεύανε από κάτω αυτά που πετάγαμε ή κάποιο προϊόν που μας έπεφτε. Από τότε, κάθε φορά όταν βλέπω τέτοιους ανθρώπους, πάντα τους βάζω νέντε πατάτες και δυο κρεμμύδια στην τσάντα τους». Ο παππούς του καλλιεργούσε κρεμμύδια και πατάτες στη Λακκόπετρα Αχαΐας. Σήμερα ο Σωτήρης προμηθεύεται πατάτες κατευθείαν από τους παραγωγούς. Ο τόπος προέλευσης εξαρτάται από την εποχή. Μπορεί να πετύχεις πατάτες από το Νευροκόπι, την Αμαλιάδα ή τη Νάξο. Κρεμμύδια φέρνει από την Ορεστιάδα και τώρα τον Απρίλη από τα Βάτικα της Λακωνίας, εκεί που μια φορά τον χρόνο φυτρώνει αποκλειστικά μια ποικιλία κρεμμυδιού τόσο νόστιμη, που τρώγεται ευχάριστα ακόμη κι ωμή! Τα καλοκαίρια έχει και καρπούζια, δικής του παραγωγής από την Αμαλιάδα. «Η λαϊκή της Καλλιδρομίου είναι πολύ παλιά», λέει ο Σωτήρης. «Έχει αντέξει στον χρόνο και σε πολλές συνθήκες. Μικρός θυμάμαι πολλούς πηθοποιούς να την επισκέπτονται. Να εδώ, ήταν το σπίτι του Μπανάτσου. Έχει μια κουλούρα ωραία αυτή η λαϊκή και πιστεύω ότι ταιριάζουμε κι εμείς σαν άνθρωποι εδώ... Έτσι πιστεύω, μου βγαίνει από μέσα μου». Του χαμογελάω, δίκιο έχει.

Καλλιδρομίου, ο δρόμος των παντοπωλείων

Ότι δεν βρίσκεις στους πάγκους της λαϊκής, θα το βρεις στα ράφια των παντοπωλείων, που σε παράλληλη ενορχήστρωση με το πανηγύρι των οπωροκηπευτικών, ξεπουλάνε κάθε Σάββατο και τη δική τουςπραμάτεια. Από αυτή την άποψη, η Καλλιδρομίου μετατρέπεται κάθε Σάββατο σε ένα απέραντο, υπαίθριο σουπερμάρκετ ή αλλιώς σε ένα υπέροχο «στομάχι της πόλης», που θα έλεγε και ο Εμίλ Ζολά. Διασχίζοντας τον δρόμο θα συναντήσεις τρία παντοπωλεία, γεγονός που κάτι λέει για αυτή την περιοχή, τους κατοίκους της και τη σχεδόν συλλογική απόφαση να στηρίζουν τα μαγαζάκια της

γειτονιάς τους... Στο νούμερο 31 έχουμε «**Το λεμονάκι της Καλλιδρομίου**» (2155355930), που η θέα της ταμπέλας του και μόνο με κάνει να χαμογελάω. Παραδοσιακό οπωροπαντοπωλείο, μανάβικο και μπακάλικο εξυπηρετεί τις ανάγκες σου σε ζαρζαβατικά, φρούτα, όσπρια, ζυμαρικά, σάλτσες, αλλαντικά, τουρσιά κλπ. Εντελώς γλυκύτατο. Περπάτα λίγο ακόμα και θα βρεις τα «**Ελληνικά Καλούδια**» (Καλλιδρομίου 51, 2109224060). Πέρνα τη φυστική πρόσοψη και θα μείνεις με το στόμα ανοικτό: στοίχημα ότι δεν έχεις ξαναδεί τέτοιο κουκλίστικο παντοπωλείο! Υπέροχο πλακάκι στο πάτωμα, ράφια σε αυτή την τόσο γουστόζικη απόχρωση του πράσινου και προϊόντα τακτοποιημένα με τέτοιο τρόπο που αποτελούν οφθαλμόλουτρο για ψυχαναγκαστικούς (υποψιάζομαι ότι τα βάζουν στη θέση τους με χάρακα – δεν ξεφεύγει ούτε πόντος!). Θα βρεις σάλτσες κι αλείμματα κάθε είδους, μέλια, γλυκά του κουταλιού, μαρμελάδες, ζυμαρικά, όσπρια, τυριά κι αλλαντικά, πούδρες λαχανικών «Δώσε Γεύση», ακόμα και κριθαράκι με τσουκνίδα έχει πάρει το μάτι μου! Το τρίτο παντοπωλείο είναι και ολοκαίνουργιο. Ακούει στο όνομα «**Banana Fish**» (Καλλιδρομίου 70), έχει μόλις ένα μήνα ανοικτό και ιδιοκτήτρια είναι η γλυκύτατη **Ντίνα Φλιώκα**, η οποία, αφού ασχολήθηκε 20 χρόνια με το εμπόριο ρούχων, αποφάσισε να ανοίξει αυτή τη χαριτωμένη γωνιά και να τη γεμίσει με προϊόντα μικρών παραγωγών από όλη την Ελλάδα. Θα βρεις ωραίο χαλβά, αγκινάρες τουρσί (καταπληκτικές) και λιαστή ντομάτα από τη Σύρο, αποξηραμένα σύκα από τη Βόρεια Εύβοια, ωραίο κρασί και φυσίκια από τα Μέγαρα, βιολογικά ταξίνι από την Αλεξανδρούπολη, χειροποίητα ζυμαρικά από τον Ωρωπό, μία δροσερή βιολογική λεμονάδα από το Ναύπλιο, χυμό ντομάτας από γυναικείο συνεταιρισμό επίσης στο Ναύπλιο. «Πάντα αγαπούσα τα καλά προϊόντα και μου άρεσε και αυτή η προσωπική σχέση που αναπτύσσεις με τον παντοπώλη σου», λέει η Ντίνα που τα Σάββατα βγάζει τον δικό της πάγκο μπροστά από το μαγαζί για να κερνάει τους επισκέπτες της λαϊκής λίγο κρασί, φρουτοπίτες από τη Citrus, λουκούμια ή άλλα προϊόντα που βρίσκονται στα ράφια της. Στα πλάνα της είναι να μας προμηθεύει επίσης με νησιώτικες μπίρες και τυριά από τα ελληνικά νησιά. Εκτός από όλα τα παραπάνω, θα ψωνίσεις αυστριακά κρασιά και άλλα delicatessen προϊόντα από την «**Πρεσβεία**» (Καλλιδρομίου 40) και φυσικά κρέας στο πιο ροκ κρεοπωλείο των Εξαρχείων τον «**Γιάννη**» (Καλλιδρομίου 51, 2103301230) που παίζει ασταμάτητα Elvis Pringle και ότι κι αν πάρεις είναι εγγύηση.

Μετά τη λαϊκή έχει έξοδο

Η μισή χαρά σε τούτη τη λαϊκή είναι το χάζι στους πάγκους. Η άλλη μισή είναι πως, όταν τελειώσεις από τα ψώνια σου, θα διαλέξεις ένα από τα πολλά καφέ να ξαποστάσεις – είναι νόμος! Πρώτο τραπέζι πίστα με θέα τη λαϊκή θα βρεις σε πολλά καφέ όπως στο **Bourbon** (Καλλιδρομίου 68) και στο **Παρασκήνιο** (Καλλιδρομίου 68). Απέναντί τους υπάρχει το ζακουστό **Άμα Λάχει** (Καλλιδρομίου 69) με τη σούπερ νοσταλγική αυλή και τους λαχταριστούς μεζέδες. Κλασικό «after λαϊκή» στέκι είναι και η θρυλική **Μουριά** (Χαριλάου Τρικούπη 87), παραδοσιακό καφενείο από το 1915 παρακαλώ. Τα Σάββατα γίνεται το έλα να δεις γιατί όλοι ψάχνουμε ένα τραπέζι για να τσουγκρίσουμε τσίπουρα και να φάμε μεζέδες. Αν τώρα προτιμάς μια κρέπα, πας γραμμιά απέναντι, στο **Au Grand Zinc** (Χαριλάου Τρικούπη 92), τη φοβερή κρεπερί που φέρνει άρωμα Γαλλίας στη γωνία της Καλλιδρομίου. Γλυκάκι μήπως; Κι από αυτό έχει η φοβερή οδός, απλώς ανηφόρισε λίγο πιο πάνω στο **Πορτατίφ** (Μαυρομυχάλη 84 & Καλλιδρομίου) για θεϊκά γλυκά (πες «ναι» στο προφιτερόλ), κρουασάν και μπισκοτάκια. Για καφέ στο χέρι καθισμένος στα σκαλάκια του Στρέφη (οι πολύ «ντόπιοι» τα λένε τα σκαλάκια του Αστέρα λόγω του γκραφίτι με το αστέρι κατά μήκος τους) με θέα τον κόσμο όλο (και τη λαϊκή βεβαίως) θα προτιμήσεις το διπλανό στην Καλλιδρομίου «**Το Δέντρο του Καφέ**» (Χαριλάου Τρικούπη 89). Έχει φοβερό καφέ. Μα ναι, φυσικά κι αυτή η οδός έχει τα πάντα. Και τα Σάββατα επιδεικνύει τα κάλλη της περήφανα. **A**

Μετά τη λαϊκή, κάθεται για καφέ σε ένα από τα πολλά στέκια του δρόμου

Φρέσκα λουλούδια για τα βάζα σου, που γίνονται ανάρπαστα

Στην κρεπερί Au Grant Zanc για κρέπες μετά τη λαϊκή

Το Banana Fish είναι το ολοκαινούργιο παντοπωλείο της Καλλιδρομίου

Ολόφρεσκα λαχανικά στον πάγκο του Παναγιώτη και του Πώργου

Ο Άγγελος Κούρσος πουλάει αυγά στη λαϊκή της Καλλιδρομίου εδώ και 25 χρόνια

Η Μουριά, παραδοσιακό καφενείο από το 1915!

Η μισή χαρά
σε τούτη τη
λαϊκή είναι
το χάζι
στους
πάγκους.
Η άλλη μισή
είναι πως
όταν
τελειώσεις
από τα ψώ-
νια σου, θα
διαλέξεις
ένα από τα
πολλά καφέ
να ξαποστά-
σεις – είναι
νόμος!

Επιμέλεια:
ΤΑΝΙΑ ΔΕΛΗ

huaweistore.gr

Το HUAWEI WATCH GT Runner είναι για σένα που αγαπάς το τρέξιμο

▶ Οι απαιτήσεις που έχουμε από ένα smartwatch είναι πολλές, αλλά ένας δρομέας δικαιούται να έχει περισσότερες. Γι' αυτό η HUAWEI κυκλοφόρησε το HUAWEI WATCH GT Runner που είναι ελαφρύ (μόλις 38,5 γρ.), ανθεκτικό και με όλες τις χρήσιμες πληροφορίες να εμφανίζονται στην οθόνη με μια απλή κίνηση του καρπού. Η τεχνολογία HUAWEI TruSeen™ 5.0+ εγγυάται τις πιο αξιόπιστες μετρήσεις καρδιακού

ρυθμού, οξυγόνου στο αίμα, βαθμού κόπωσης κ.ά. Η νέα κεραία εξασφαλίζει μέγιστη ακρίβεια στην καταγραφή της πορείας του δρομέα και ο δείκτης Running Ability Index ποσοτικοποιεί εκείνο που μέχρι πρότινος έμοιαζε πολύ δύσκολο: την ικανότητα του χρήστη να τρέξει. Ταυτόχρονα, προτείνει μια ποικιλία προπονητικών προγραμμάτων, τα οποία μπορείς να προσαρμόσεις στα δικά σου προσωπικά μέτρα.

Τα 90s επέστρεψαν και διχάζουν τους millennials

Της ΕΛΕΝΗ ΜΠΕΖΙΡΙΑΝΟΓΛΟΥ

Υπάρχουν κάποια trends που δικαιολογημένα ανήκουν στο παρελθόν αλλά για ένα περίεργο λόγο βρίσκουν τρόπο να έρθουν στο σήμερα. Ένα από αυτά είναι τα λεπτά φρύδια 90s που κυκλοφόρησαν ως φίλτρο στο TikTok ξυπνώντας εφιαλτικές αναμνήσεις στους millennials που δεν είχαν αφήσει τρίχα για τριχα όρθια στο πρόσωπό τους. Πολλά trends της δεκαετίας του '90 επιστρέφουν και στη μόδα – κάτι για το οποίο μόνο εν μέρει ευθύνεται το TikTok. Ποιον άλλον μπορείς να ευχαριστήσεις/κατηγορήσεις; Το Instagram και τους celebrities που ξέθαψαν ρούχα από το πατάρι.

Ζακετάκια Κάποτε τα στριμώνχαμε στις τσάντες για να τα φορέσουμε σε ώρα ανάγκης πάνω από το εξώπλατο φόρεμα ή το crop top μπλουζάκι. Σήμερα, η αναβαθμισμένη εκδοχή τα θέλει να φοριούνται κουμπωμένα ως μπλούζες. Η Kendall Jenner συνδυάζει χαλαρό τζιν με κοντό ζακετάκι και sneakers.

Κάλτσες μέχρι το γόνατο Πρώτα τις φόρεσε η Cher στο Clueless και μετά όλες οι γυναίκες του πλανήτη στην καθημερινότητά τους. Τώρα μεγάλοι οίκοι μόδας, όπως η Prada, κυκλοφορούν τη δική τους version κι εγώ θα ξεχωρίσω τις μαύρες με διαφάνεια γιατί τρελαίνομαι να βλέπω influencers να ντύνονται όπως η γιαγιά μου όταν ετοιμαζόταν για την εκκλησία.

Γιλέκο Προφανώς και οι fashionistas φορούν καλύτερα το αμάνικο πλεκτό γιλέκο από ό,τι εμείς στο δημοτικό. Αλλά η επιστροφή του στη μόδα είναι μια καλή ευκαιρία να ξορκίσουμε τους δαίμονες των παιδικών μας χρόνων και των ζεστών αλλά άκομψων ντυσιμάτων που μας έκαναν οι μαμάδες μας.

Λεπτές τιράντες Τα μπλουζάκια και τα φορέματα με λεπτές τιράντες (γνωστές και ως spaghetti straps) έχουν φορεθεί και αγαπηθεί πολύ, ειδικά από τις χολιγουντιανές σταρ, όπως Γκούινεθ Πάλτροου ή Τζένιφερ Άνιστον. Είναι αρκετά κομψά, δε θα γκρινιάξουμε ιδιαίτερα για την επιστροφή τους.

Μίνι φούστες Η μάλλον σούπερ μίνι. Η μάλλον Μίυ Μίυ μίνι. Για κάποιο απροσδιόριστο λόγο μας άρεσε κάποτε να φοράμε άβολα ρούχα που περιορίζουν τις κινήσεις μας, όπως μια πολύ κοντή φούστα που δεν σου επιτρέπει να σκύψεις/κάτσεις/ανέβεις σκαλιά κτλ. Για τον ίδιο απροσδιόριστο λόγο η μόδα αποφάσισε να επαναφέρει αυτό το trend, τουλάχιστον για την πασαρέλα και τις φωτογραφίες στο Instagram.

Πέρλες Άνοιξε την κοσμηματοθήκη σου (ή της μαμάς σου) και ξέθαψε εκείνο το μαργαριταρένιο κολιέ που είχες ξεχάσει ότι έχεις. Κάποτε συνδυαζόταν με preppy, αριστοκρατικά outfit ενώ τώρα φοριέται με πιο νεανικό, παιχνιδιάρικο τρόπο και στιλ. Από τις πασαρέλες της Chanel μέχρι το headpiece στο κεφάλι της JLo και τις ιδέες για νύχια στο Pinterest, οι πέρλες είναι παντού και σε κάθε μορφή. Επιτέλους. ●

PENTHEROUDAKIS

Ασημένιο μασίφ pendant ζωγραφισμένο με σμάλτο €100

ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΠΕΝΑΚΗ

Κούπα πορσελάνης, της Έλενας Βότση €25

YOUTH LAB.

Απολεπιστικός ορός προσώπου €29,50

SWATCH

Ρολόι Greek Alphabet, σε σχέδιο της Ζωής Κεραμέα

GRECIAN CHIC

Μεταξωτό μαντίλι Grecian Flag €180

CERAVE

Ευδακτική κρέμα για πολύ ξηρό δέρμα

25η Μαρτίου

CONVERSE

Unisex sneakers με ρίγες €95

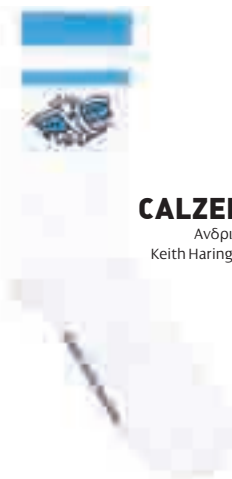

MAMUSH GALLERY

Γλυπτό από πορσελάνη της Χριστίνας Μόραλη €80

CHOE CANDLES

Χειροποίητο κερί 1821, με καμβά χειρόγραφο του Διονύσιου Σολωμού €77

CALZEDONIA

Ανδρικές κάλτσες Keith Haring €5/ζευγάρι

ERGON MYKONOS

T-shirt Revolution Idol με την Μπουμπουλίνα €75

SAFILO

Γυαλιά ηλίου The Marc Jacobs

PUMA

Γυναικεία sneakers Mayze Glow €109,99

«Gaslit»

Ιστορίες γυναικών μέσα από μια μίνι σειρά και μια ταινία

Η **Τζούλια Ρόμπερτς** υποδύεται τη Μάρθα Μίτσελ στη μίνι σειρά «**Gaslit**», τη σύγχρονη αντίληψη του σκανδάλου Γουότεργκεϊτ. Η **Τζέσικα Τσαστέιν** θέτει σοβαρά υποψηφιότητα για Όσκαρ με «**Τα μάτια της Τάμι Φέι**», της τηλεαγγελίστριας που διέρρηξε το ανδρικό κατεστημένο.

Της ΔΕΣΠΟΙΝΑΣ ΚΟΥΤΣΟΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Τα μάτια της Τάμι Φέι»

Αμφιλεγόμενες προσωπικότητες. Ως τέτοιες χαρακτηρίστηκαν και οι δύο. Το φουσκωτό, κρεπαρισμένο μαλλί σε στιλ bouffant, το μακιγιάζ, στη μία μάλιστα περίπτωση στα όρια του γκροτέσκου, τα φανταχτερά ρούχα, το ανήσυχο φωτιστόφρανο του ντεκαπάζ, ήταν τα κοινά τους σημεία. Πολλές οι ομοιότητες, διαφορετική η στιγμή. Η **Μάρθα Μίτσελ** και η **Τάμι Φέι Μπέικερ** ήταν ξεχωριστές για την εποχή τους και έφτασαν να γίνουν δακτυλοδεικτούμενες καθώς πλήρωσαν τις «αμαρτίες» των συζύγων τους. Η πρώτη αποκάλυψε ένα από τα μεγαλύτερα πολιτικά σκάνδαλα στην ιστορία της Αμερικής και η δεύτερη έσπασε το ανδρικό κατεστημένο των τηλεοπτικών ιεροκλήρων κάνοντας φρενήρη επιτυχία. Τη Μίτσελ υποδύεται η **Τζούλια Ρόμπερτς** στη μίνι σειρά «*Gaslit*» που κάνει πρεμιέρα στις 24 Απριλίου από το Starz. Και την Ταμάρα Φέι η **Τζέσικα Τσαστέιν** στην ταινία «*Τα μάτια της Τάμι Φέι*» (*The eyes of Tammy Faye*), που έκανε πρεμιέρα στις αμερικανικές αίθουσες τον περασμένο Σεπτέμβριο.

Το πολιτικό θρίλερ «*Gaslit*», σε σκηνοθεσία Ματ Ρος, βασίζεται στο επιτυχημένο podcast *Slow Burn* του περιοδικού *Slate* με κεντρική ηρωίδα τη Μάρθα, σύζυγο του γενικού εισαγγελέα **Τζον Μίτσελ**, ο οποίος υπήρξε έμπιστος του Αμερικανού προέδρου **Ρίτσαρντ Νίξον**. Η σειρά χαρακτηρίζεται ως μια σύγχρονη αντίληψη του σκανδάλου Γουότεργκεϊτ. Τόσο η προσωπική ζωή της σοσιαλιτέ Μίτσελ όσο και η πολιτική ζωή του τόπου βυθίστηκαν στο χάος, όταν εκείνη αποκάλυψε πολλές σκοτεινές και ανήθικες επιχειρήσεις της κυβέρνησης Ρίτσαρντ Νίξον. Δεν ήθελε να εκδικηθεί τον σύζυγό της, απλώς δεν μπορούσε να μην πει την αλήθεια. Όταν στο Κογκρέσο τη ρωτούν «γιατί βάζετε σε κίνδυνο τη θέση του συζύγου σας;», «Γιατί αυτή είναι η αλήθεια» απαντά.

Η Τζούλια Ρόμπερτς δεν παίζει συχνά σε τηλεοπτικές σειρές. Σχεδόν καθόλου. Αξιοσημείωτες εξαιρέσεις ένα επεισόδιο των *Friends* και η υποψήφια για Emmy σειρά *Home coming*, η οποία προβάλλεται από το Amazon Prime. Οπότε είναι ειδηση ότι μεταμορφώθηκε στην απόλυτη τσιρίντερ των Συντηρητικών, στη Μάρθα Μίτσελ.

Από την πρώτη στιγμή που πάτησε το πόδι της στην Ουάσιγκτον η κυρία από το Άρκανσας αναδείχθηκε σε επιδραστική φιγούρα. Αναγνωρίσιμη μέχρι να πεις κύμινο, συνήθιζε να αλλάζει σαν τα πουκάμισα τα εμπριμέ φορέματά της με statement αξεσουάρ τα cat eye γυαλιά πλίου.

Λατρεμένη των τηλεοπτικών εκπομπών, είχε και μια άλλη αδυναμία: δεν σταματούσε να «κουτομπολεύει» τον άνδρα της με γνωστούς της ρεπόρτερ. Κρατώντας στο ένα χέρι το ακουστικό και στο άλλο ένα ποτό. Δίπλα στη Ρόμπερτς αγνώριστος, κατά κυριολεξία, ο **Σον Πεν**, οποίος υποδύεται τον Τζον Μίτσελ. Με διπλοσάγωνα, κοιλίτσα, φαλάκρα, δεν θυμίζει σε τίποτα τον σκληροτράχηλο και πολύ ροκ Πεν.

Η ιστορία έχει πολλούς μεσότιλους. Όταν ο Τζον Μίτσελ προσπάθησε να την εμποδίσει να μάθει τις λεπτομέρειες της διάρρηξης στα γραφεία του Γουότεργκεϊτ, η Μάρθα μπήκε σε υποψίες και προσπάθησε να ειδοποιήσει τον Τύπο. Στη συνέχεια, φέρεται να απήχθη ή να κρατήθηκε παρά τη θέλησή της, να ξυλοκοπήθηκε, ενώ απαξιώθηκε ευρέως από εκείνους που υπερασπιζόνταν την κυβέρνηση. Απομακρύνθηκε ως γραφική, υστερική, τρελή, αλκοολική, έχουσα ψευδαισθήσεις και παραισθήσεις. Αυτή

και ο Τζον τελικά χώρισαν και εκείνος φυλακίστηκε για ψευδορκία, συνωμοσία και παρακώλυση της δικαιοσύνης. Ο Νίξον είχε πει σε συνέντευξή του στον Ντέιβιντ Φροστ το 1977: «*Αν δεν ήταν η Μάρθα, δεν θα υπήρχε το Γουότεργκεϊτ*». Η Μίτσελ πέθανε μέσα στην απαξία και στην απόλυτη ένδεια σε ηλικία 57 ετών. Παιδιά και πρώην σύζυγος πήγαν στην κηδεία της ενώ είχε ξεκινήσει. Πρόλαβε να δώσει το όνομά της σε ένα σύνδρομο. Το σύνδρομο Μάρθα Μίτσελ.

Η ταινία «*Τα μάτια της Τάμι Φέι*», σε σκηνοθεσία **Μάικλ Σουουγουόλτερ**, αφηγείται την ιστορία του **Τζιμ Μπέικερ** και της **Τάμι Φέι Μπέικερ**, δύο τηλεοπτικών ευαγγελιστών που πέρασαν σε άλλο επίπεδο τις θρησκευτικού τύπου εκπομπές τους. Τις έκαναν πρωινάδικο με διάσημους καλεσμένους και δημοφιλέστατο talk show, φουλ στο χριστιανικό lifestyle, μουσική, τραγούδι, συμβουλές, κωκλοθέατρο. Όλα ξεκίνησαν από τη Μινεσότα την εποχή του Άιζενχάουερ όπου η Τάμι (Τζέσικα Τσαστέιν) μεγαλώνει στη σκιά μιας θεοσεβούμενης, αγέλαστης μητέρας. Όταν στο θεολογικό κολέγιο γνωρίζει τον Τζιμ Μπέικερ (**Αντριου Γκάρφιλντ**) η συνάντησή τους μοιάζει μοιραία.

Η Τάμι Φέι ως τηλεοπτική φιγούρα ήταν μπτρικη και συγχρόνως ήταν μια γυναίκα που πρόσεχε την εμφάνισή της, έστω και με το αλλόκοτο βάζιμο. Ενέπνεε και πέρασε το μήνυμα ότι άλλο πίστη και άλλο μακιγιάζ σε ανθρώπους που πετούσαν στο πυρ το εξώτερο κραγιόν και βερνίκια νυχιών. Επιπλέον, ήταν αντίθετη στην ομοφοβική και αντιφεμινιστική κουλτούρα την οποία συντηρούσαν άλλοι πάστορες, υποστηρικτές του συζύγου της. Η ίδια εξελίχθηκε και σε gay ίνδαλμα.

Ο Τζιμ και η Τάμι Φέι έχτισαν μια αυτοκρατορία. Τις δεκαετίες του '70 και του '80 το ζευγάρι των τηλεαγγελιστών με τη μεσοδυτική προφορά κυριολεκτικά σάρωνε μέσω του δικού του δορυφορικού καναλιού PTL. Ο Μπέικερ κήρυττε, το πολύ βολικό, ότι ήταν θέλημα Θεού να γίνουν πλούσιοι. Μέχρι που έβαλε χέρι στο ταμείο, σε χρήματα που προορίζονταν για το χριστιανικό θεματικό πάρκο «Heritage USA».

Την εκτίναξη ακολούθησε ο γδούπος ενός σκανδάλου που περιλάμβανε απιστία, υποκρισία, οικονομικές απάτες και καταγγελίες για βιασμό. Το 1989 ο Τζιμ Μπέικερ καταδικάστηκε για απάτη και εξέτισε ποινή σε ομοσπονδιακή φυλακή. Η Τάμι έγινε περίγελως των ταμπλόιντ και της πλειονότητας των standup κωμικών για το κλοουνίστικο μακιγιάζ της, για τα τραγούδια της και για το φουσκωτό μαλλί της. Ο Τζιμ ξανάφτιαξε ζωή και εκκλήσια ενώ η Τάμι πέθανε ταλαιπωρημένη από τον καρκίνο σε ηλικία 65 χρονών έχοντας ξαναπαντρευτεί τον Μέσσερ, ίσως τον μεγαλύτερο εργολάβο εκκλησιών στην Αμερική. Μια μέρα πριν πεθάνει, εμφανίστηκε στην εκπομπή του Λάρι Κινγκ. Ήταν σκιά του εαυτού της.

Μια από τις πιο γνωστές φωτογραφίες της στα αμερικανικά μίντια ήταν αυτή που την έδειχνε θλιβερή με τη μάσκα να τρέχει στο μάγουλό της. Στην πραγματικότητα, ακόμα και αν έκλαιγε γοερώς, ήταν κομματάκι δύσκολο να λερωθεί διότι όλα πάνω της, φρύδι, eyeliner, βλεφαρίδες, ήταν μόνιμα.

«*Αυτή η φωτογραφία δεν υπήρξε*» λέει η ηθοποιός Τζέσικα Τσαστέιν, «*η γυναίκα διακωμωδήθηκε για τα λάθη του συζύγου της. Η ιστορία έχει δείξει πως δεν ήταν λίγες εκείνες οι γυναίκες που έγιναν εξιλαστήρια θύματα των ανδρών*». ●

ΓΕΥΣΗ

Επιμέλεια
ΝΕΝΕΛΑ
ΓΕΩΡΓΕΛΕ

Panam Θεϊκά French Tacos στο καινούργιο της Σόλωνος

Τη στιγμή που σπρώχνω την εκτυφλωτικά μπλε πόρτα του Panam από τα ντεξιά ακούγεται γαλλική rap και στο τηγάνι ξεροφίνεται μια tortilla. Ο Baptiste Raffray και ο Guillaume Patelis είναι οι ιδιοκτήτες αυτής της ολοκαίνουργιας γωνιάς στη Σόλωνος. Γάλλος μάγειρας ο πρώτος, Ελληνογάλλος μετρ ο δεύτερος, γνωρίζονται από παιδιά. Και αφού έκαναν το πέρασμά τους από τα εστιατόρια της Γαλλίας «με αστέρια Michelin και όχι» αποφάσισαν πως ήρθε η στιγμή να γυρίσουν στη χώρα που πρωτο-συναντήθηκαν για να ανοίξουν το δικό τους street food στέκι. Τι σερβίρουν; French... Tacos!

«Επειδή μας έλειπαν τα French Tacos εδώ, είπαμε να τα φέρουμε μαζί μας. Είναι το αγαπημένο μας street food στη Γαλλία!», λέει ο Guillaume και μου δίνει μια ζουμερή tortilla με κοτόπουλο, σαλάτα και μια υπέροχη σος τυριού. Τα French Tacos δεν μοιάζουν τόσο με tacos, το μόνο κοινό στοιχείο που έχουν με τη μεξικάνικη λιχουδιά είναι η tortilla, που τυλίγεται πάντως διαφορετικά – πιο πολύ μοιάζει με τροφαντό burrito. Ωστόσο, πρόκειται για μεγάλο food trend στο εξωτερικό, έχει ήδη δραμετεύσει από τα σύνορα της Γαλλίας κάνοντας την εμφάνισή του και σε άλλες χώρες. Ο Guillaume εξηγεί την ιστορία του: «Όλα ξεκίνησαν από μια παρά στη Lyon, που αναρωτήθηκε “γίνεται η Γαλλία, η χώρα της γαστρονομίας, να μην έχει το δικό της street food;”. Και κάπως έτσι έκαναν ένα mix από όλα τα street food της χώρας και έφτιαξαν τα French Tacos, που παρεμπιπτόντως είναι πάντα στον πληθυντικό: “tacos”, ποτέ “taco”».

Για να φτιάξεις το French Tacos σου όπως το θες, πρώτα επιλέγεις το μέγεθος που θες να έχει: Medium (€6) με μία επιλογή σε κρέας, Large (€7,50) με δύο επιλογές σε κρέας ή Extra Large (€9,50) με τρεις επιλογές σε κρέας. Ύστερα διαλέγεις το κρέας. Θα βρεις τρυφερό κοτόπουλο, τέντερς (δηλαδή το παραφιλέτο του κοτόπουλου που πανάρεται και τηγανίζεται), Cordon Bleu, κιμά και Μεργκέζ (καυτερό λουκάνικο με μπαχαρικά από την Αλγερία ή το Μαρόκο, που όπως μου λένε τα παιδιά το τρώνε πολύ στη Γαλλία). Υπάρχει και μία χορτοφαγική επιλογή με μπιφτέκι λαχανικών από αρακά, πιπεριές, καρτότο και καλαμπόκι.

Στη συνέχεια διαλέγεις γαρνιτούρα: σαλάτα, ντομάτα, κρεμμύδι, καλαμπόκι ή ελιές χωρίς έξτρα χρέωση ή μπέικον, αυγό, τηγαντά κρεμμύδια, τσένταρ, πιπεριές μανιτάρια ή φέτα με +0,50€. Τέλος, διαλέγεις τη σάλτσα σου, θα βρεις 10 διαφορετικές. Πέρα από όλα αυτά, όμως, αυτό που ποτέ δεν λείπει από ένα French Tacos είναι οι τηγανητές πατάτες και η σος τυριού. «Η σος τυριού», λέει ο Baptiste, «είναι τόσο διαδεδομένη στη Γαλλία που δεν αναγράφεται ποτέ στον κατάλογο. Επίσης το κάθε εστιατόριο έχει τη δική του συνταγή, κι εμείς φυσικά έχουμε τη δική μας. Δεν θα σου πω τι τυρί χρησιμοποιούμε, είναι το μυστικό μας!»

ΠΟΥ ΤΡΩΜΕ

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ
ΒΝΑΤΣΙΟΥ

Τα περισσότερα προϊόντα που χρησιμοποιούνται πάντως στην κουζίνα του Panam είναι premium, ενώ πολλά έρχονται απευθείας από τη Γαλλία. Το αποτέλεσμα είναι κάτι παραπάνω από λαχταριστό και γενναίοδωρα χορταστικό. Δεν το λέω μόνο εγώ, αλλά και οι Γάλλοι που βρίσκονται στην Αθήνα για Erasmus. «Είναι καλύτερο από τα French Tacos της Γαλλίας!» δηλώνουν.

Εκτός από τα French Tacos θα βρεις επίσης χειροποίητα γλυκά που φτιάχνονται εδώ (μπορεί να πετύχεις από μους σοκολάτας μέχρι τирамису) με μειωμένη ζάχαρη, ενώ για να συνοδεύσεις το γεύμα σου θα βρεις μπίρες και γαλλικά αναψυκτικά. Όσο για την ονομασία Panam, αυτή κρύβει μια ακόμη ωραία ιστορία από πίσω της. Την αφηγείται ο Guillaume: «Panam είναι το Παρίσι στη γαλλική αργκό, αλλά είναι μια λέξη πολύ διαδεδομένη, ακόμη και η γιαγιά μου τη χρησιμοποιεί. Στις αρχές του 20ού αιώνα πολλοί Γάλλοι έφυγαν για να δουλέψουν στον Παναμά. Επιστρέφοντας στο Παρίσι, φόραγαν όλοι τα χαρακτηριστικά πλατιά καπέλα του Παναμά. Μπορούσες να τα δεις παντού! Έτσι οι Παριζιάνοι άρχισαν να λένε ότι το Παρίσι έγινε Παναμάς!».

Σόλωνος 86, 6934119330, Instagram: @panam_athens

ΦΩΤΟ: ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΡΑΥΖΑΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΩΝ /
ΠΡΟΣΩΠΑ /
ΑΦΙΞΕΙΣ /
ΣΥΝΤΑΓΕΣ /
TIPS ΓΕΥΣΗΣ

ΣΙΝΕΜΑ

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΪΜΑΚΗ

critic's CHOICE

JUST THE FACTS

Αντίο κύριε Χάφμαν (***)
Οι μνήμες του εβραϊκού ζητήματος

Η βασίλισσα της κυψέλης (***)
Γυναικεία δύναμη από το Κόσσοβο

Τα κακά παιδιά (***½)
Bad boys, bad boys
whatcha gonna do?

Τελευταίο ταξίδι (***)
Οι ανθισμένες κερασιές του Καζαντζάκη

1821 - Άνεμος ελευθερίας (***½)
Μύθοι και πραγματικότητα της ελληνικής επανάστασης

Χαμένη πόλη (*)
Η κωμική φαντασία της περιπέτειας

Στο ίχνος του χρόνου (-)
Η γοητεία της αρχαιολογίας

Αντίο κύριε Χάφμαν (ADIEU MONSIEUR HAFFMANN) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Φρεντ Καβαγιέ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Ντανιέλ Οτέιγ, Ζιλ Λελούς, Σαρά Ζιραντό, Νικολάι Κίνσκι

Στο υπό γερμανική κατοχή Παρίσι ο εβραίος χρυσοχόος Χάφμαν αναγκάζεται να αποχωριστεί την οικογένειά του και να πουλήσει το σπίτι καθώς και την επιχείρησή του στον μέχρι πρότινος βοηθό του, αλλά δεν προλαβαίνει να το σκάσει από την πόλη.

Από τη μια άκρη στην άλλη μεταφέρεται ο αποτελεσματικός γραφιάς Φρεντ Καβαγιέ κι από την ανάλαφρη σάτιρα του μικροαστισμού («Όλα στη φόρα») ή το ξετύλιγμα μιας νευρώδους δράσης («3 ώρες διορία» το 2010 και πάλι με τον Ζιλ Λελούς) τούτη τη φορά επιλέγει να ρισκάρει σε ένα άγνωστο για εκείνον πεδίο. Η επιλογή του ιστορικού δράματος με θέμα τη στάση των Γάλλων απέναντι στους Εβραίους στο Παρίσι κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής κρύβει πολλές παγίδες και κακοτοπιές στις οποίες ο σεναριογράφος και σκηνοθέτης Καβαγιέ ανταποκρίνεται με αρκετή επιτυχία. Ο Χάφμαν του τίτλου είναι ένας εβραίος κοσμηματοπώλης που βλέπει από τη μια στιγμή στην άλλη τη ζωή του να αλλάζει, όταν οι Γερμανοί καταλαμβάνουν το Παρίσι. Απόμακρος και μάλλον μπλαζέ προς τον βοηθό του Φρανσουά Μερσιέ, έναν βετεράνο του πολέμου που προσπαθεί μάταια με τη σύζυγό του να αποκτήσουν παιδί, ο κύριος Χάφμαν με μια έξυπνη επιχειρηματική κίνηση «πουλάει» την επιχείρησή του στον Μερσιέ με τη συμφωνία να του επιστραφεί όταν ο πόλεμος τελειώσει. Δεν προλαβαίνει όμως να το σκάσει από το Παρίσι και αναγκάζεται να κρυφτεί στο υπόγειο του σπιτιού του το οποίο επίσης έχει δωρίσει στο ζεύγος Μερσιέ. Όλο το σενάριο που αποτελεί διασκευή ενός θεατρικού του Ζαν Φιλίπ Νταγκέρ είναι φτιαγμένο γύρω από ένα πλέγμα συγκρουόμενων ιδεών και ηθικών διλημάτων. Δεν πρόκειται δηλαδή για μια τυπική ιστορία επιβίωσης αλλά αναφέρεται στο ζήτημα της αντιμετώπισης του εβραϊκού ζητήματος από την πλευρά των ντόπιων κατοίκων της γαλλικής πρωτεύουσας. Το «Αντίο κύριε Χάφμαν» δεν γίνεται στιγμή μελό. Είναι γυρισμένο με ταπεινότητα και χαμηλούς αφηγηματικούς ρυθμούς, χωρίς αφοριστικές κορώνες για τους ντόπιους συνεργάτες των ναζί ή σαδιστικές εικόνες από τη γερμανική θηριωδία. Ο Καβαγιέ ενδιαφέρεται κυρίως για τα πρόσωπα του δράματος: οι κεντρικοί χαρακτήρες και οι αποφάσεις που παίρνουν (το δίλημμα του Φρανσουά για το μέλλον του ίδιου και της οικογένειάς του είναι το έναυσμα για μια σειρά ανατροπών) δίνουν το καύσιμο σε μια υπόθεση που συντηρεί δυνατά το σασπένς μέχρι τέλους. Οι τρεις ερμηνευτές είναι εξαιρετοι αλλά ειδικά ο Ντανιέλ Οτέιγ ως Χάφμαν σε έναν ρόλο αντάξιο του ταλέντου του πλάθει έναν ολοκληρωμένο χαρακτήρα με όλες τις παραδοξότητες και την ένταση των γεγονότων που καθορίζουν τη συμπεριφορά του.

ΑΚΟΜΗ

Ένα ιδιαίτερο αλλά πολύ ενδιαφέρον δραματοποιημένο ντοκιμαντέρ με πρωταγωνιστή έναν επινοημένο χαρακτήρα της Φιλικής Εταιρείας είναι το «1821 - Άνεμος ελευθερίας» (**½) του Λευτέρη Χαραλαμπόπουλου, που δεν μας δίνει μόνο μια πειστική περιγραφή της καθημερινότητας στην προεπαναστατική Πελοπόννησο αλλά και την κατάλληλη αφηγηματική οικονομία σε ένα απαιτητικό πρότζεκτ σαν αυτό. >>> Η «Χαμένη πόλη» (The lost city) (*) των Άνταμ και Άσρον Νι με τους Σάντρα Μπούλοκ, Τσάνινγκ Τέιτουμ και Ντάνιελ Ράιτκλιφ είναι μια ανάλαφρη κωμική περιπέτεια που φέρνει μια πετυχημένη αλλά μοναχική συγγραφέα, ένα όμορφο αλλά ανεγκέφαλο μοντέλο κι έναν εκκεντρικό δισεκατομμυριούχο στη ζούγκλα προς αναζήτηση ενός αρχαίου θησαυρού. >>> Το ντοκιμαντέρ της Διονυσίας Κοπανά «Στο ίχνος του χρόνου» είναι αφιερωμένο στη ζωή και το έργο του σπουδαίου αρχαιολόγου Γιάννη Σακελλαράκη.

MUST

Το 22ο Φεστιβάλ Γαλλόφωνου Κινηματογράφου (29 Μαρτίου - 6 Απριλίου) επανέρχεται δυναμικά με τις φετινές προβολές να γίνονται στο Γαλλικό Ινστιτούτο και στις αίθουσες Δαναός, Άστορ.

- * ΑΔΙΑΦΟΡΗ
- ** ΜΕΤΡΙΑ
- *** ΚΑΛΗ
- **** ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ
- ***** ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ

Oscartime: Place your bets please

Η βασίλισσα της κυψέλης (HIVE) ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Μπλέρτα Μπασόλι ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΟΥΝ: Αουρίτα Αγκούσι, Ίλκα Γκάσι, Τσουν Λαίτα

Η Φαρίγε αναζητά τον αγνοούμενο σύζυγό της στα νεκρά κορμιά των αντρών του πολέμου στο Κόσοβο. Παράλληλα σκέφτεται τρόπους για να μπορέσει να επιβιώσει σε ένα αβέβαιο για εκείνη και τα δύο παιδιά της μέλλον. Όμως η επιχειρηματική ιδέα που κατεβάζει—η παραγωγή μελιού—βρίσκει σθεναρή αντίσταση τόσο από την πατριαρχική κοινωνία όσο κι από τις γυναίκες του φιλικού και οικογενειακού περιβάλλοντός της.

Μια ταινία από το Κόσοβο έγραψε ιστορία στην πετυχημένη διαδρομή του Σάντανς καθώς έγινε η πρώτη ταινία που κερδίζει τα βραβεία επιτροπής, σκηνοθεσίας και κοινού στην ίδια διοργάνωση του 2021. Η σκηνοθέτρια Μπλέρτα Μπασόλι βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα για να αφηγηθεί μια ιστορία γυναικείας χειραφέτησης. Μάλιστα στο τέλος του φιλμ βλέπουμε και την πραγματική γυναίκα που ενέπνευσε την κινηματογραφική ιστορία της «Βασίλισσας της κυψέλης». Το μέλημα της Μπασόλι είναι να αποδώσει την εχθρική νοοτροπία μιας κλειστής κοινωνίας που δεν θέλει να δει μια γυναίκα να τα καταφέρει. Η δυναμική Φαρίγε δεν έχει μόνο την απώλεια του άντρα της να διαχειριστεί αλλά και τα συνεχή εμπόδια που βρίσκει μπροστά της. Χωρίς παρεκκλίσεις από τη συνταγή ενός στιβαρού δράματος και με ψυχωμένη ερμηνεία από την πρωταγωνίστρια Ίλκα Γκάσι, η «Βασίλισσα» είναι ένα σκληρό αλλά και συγκινητικό σκηνοθετικό ντεμπούτο.

Τελευταίο ταξίδι ***

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ-ΕΡΕΥΝΑ: Άρης Χατζηστεφάνου ΑΦΗΓΗΣΗ: Πάννης Αγγελάκας, Όλια Λαζαρίδου

Εξήντα χρόνια έχουν περάσει από το θάνατο του Νίκου Καζαντζάκη και ο δημοσιογράφος-ντοκιμαντερίστας Άρης Χατζηστεφάνου ακολουθεί τα βήματα του συγγραφέα στη μακρινή Ιαπωνία σε δύο ταξίδια που έκανε πριν και μετά τον Β Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η δύναμη των λέξεων από τα κείμενα του συγγραφέα Νίκου Καζαντζάκη αλλά και της συζύγου του Ελένης συνδυασμένα με τα εικαστικά, ασπρόμαυρα πλάνα μιας υπέροχης χώρας που αποκαλύπτεται σε όλη της τη μεγαλοπρέπεια. Βραβευμένο από τα μέλη της ΠΕΚΚ πριν από λίγες μέρες στο Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης με τον τίτλο του Καλύτερου Ελληνικού Ντοκιμαντέρ, το φιλμ του Χατζηστεφάνου πετυχαίνει ένα διπλό κατόρθωμα. Αφενός μεν αναδεικνύει, χάρη και στην ιδιαίτερη φωνητική χροιά του Αγγελάκα, τα κυρίαρχα σημεία της κοσμοθεωρίας του μέγιστου συγγραφέα και αφετέρου σκιαγραφεί συναρπαστικά το πέρασμα της παραδοσιακής Ιαπωνίας στον μοντέρνο και άγριο καπιταλισμό, χωρίς να αμελεί την κινηματογραφική διάσταση του εγχειρήματος που τονίζεται υποδειγματικά από την τζαζ μουσική του Rsn και την έξυπνη χρήση των anime, των ιαπωνικών manga και των videogames.

Τα κακά παιδιά (THE BAD GUYS) **½

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ: Πιέρ Περιφέλ ΦΩΝΕΣ ΤΩΝ: Μαρκ Μάρον, Σαμ Ρόγκουελ, Κρεγκ Ρόμπινσον ΚΑΙ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΩΝ Κατερίνας Τσάβαλου, Ντένν Μακρή, Αγγελου Λιάγκου

Η συμμορία κλεφτών που απαρτίζουν ο Λύκος, το Φίδι, ο Καρχαρίας, το Πιράνχα και η ευφυής Ταραντούλα έχουν μια σειρά επιτυχημένων ληστειών που κάποια στιγμή διακόπτεται, όταν συλλαμβάνονται.

Κεφάτη και γουστόζικη αναπάρσταση κλασικών κινηματογραφικών heist movies υπό το πρίσμα της animated ματιάς που έχει ως απώτερο σκοπό τη διασκέδαση μικρών και μεγάλων. Έξυπνο χιούμορ, διανθισμένο με τρεις-τέσσερις καλοφτιαγμένες σκηνές δράσης που ενισχύεται από τη δεξιοτεχνική χρήση των εφέ και την αποδόμηση των στερεοτύπων που συνοδεύουν τους ήρωες.

Όσκαρ 2022

ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Την Κυριακή το βράδι ξημερώματα προς Δευτέρα θα μάθουμε τους νικητές των φετινών Όσκαρ σε μια τελετή που θα έχει έντονο κιτρινογαλάζιο χρώμα. Είναι κάτι παραπάνω από βέβαιο ότι οι αναφορές στον πόλεμο της Ουκρανίας θα μονοπωλήσουν το ενδιαφέρον των παρευρισκομένων, υποψηφίων, νικητών και βετεράνων του θεσμού.

Κατά τα άλλα υπάρχουν ακλόνητα φαβορί που δύσκολα θα δουν τα προγνωστικά να μην επιβεβαιώνονται.

Η Κάμπιον έχει γράψει ήδη ιστορία ως η πρώτη γυναίκα σκηνοθέτρια που προτάθηκε για δύο Όσκαρ σκηνοθεσίας και λογικά θα κατακτήσει το πρώτο της βραβείο μετά την ανεπιτυχή προσπάθεια του 1993 με τα «Μαθήματα πιάνου». Η «Δύναμη του σκύλου» μάλλον θα κερδίσει το βραβείο της καλύτερης ταινίας παρότι τον τελευταίο καιρό ακούγεται ως ισχυρό αουτσάιντερ το «Coda», ανεξάρτητο ριμέικ της γαλλικής «Οικογένειας Μπελιέ», που έχει αποκτήσει ένα πρωτοφανές buzz και κοιτά στα μάτια το γουέστερν της Κάμπιον. Η ταινία της Apple έχει ενισχύσει τη δυναμική της τις τελευταίες μέρες λόγω των βραβείων που απέσπασε από τις ενώσεις παραγωγών και σεναριογράφων. Το αν θα καταφέρει να κλέψει την ύστατη ώρα και το μεγάλο έπαθλο από την ταινία της Κάμπιον είναι μια άλλη υπόθεση.

Στις ερμηνείες τα πράγματα είναι πιο απλά: ο Γουίλ Σμιθ αφήνει δεύτερο και καταϊδρωμένο τον Κάμπερματς, η Τζέσικα Τσαοστέιν («The eyes of Tammy Eye») μάλλον θα αφήσει στα κρύα του λουτρού τη Νικόλ Κίντμαν («Being the Ricardos») ενώ στους δεύτερους ρόλους οι Τρόι Κότσουρ («Coda») και Αριάνα ντε Μπούουζ («West side story») έχουν το προβάδισμα.

Τα πραγματικά ντέρμπι θα γίνουν στα σεναρία. Ο Μπράνα με το «Belfast» κονταροχτυπιέται με τον Πολ Τόμας Άντερσον στην κατηγορία των προσωπικών αναμνήσεων ενώ στο διασκευασμένο σενάριο η Κάμπιον έχει και πάλι απέναντί της την αμφισβήτηση του «Coda». Το ξενόγλωσσο Όσκαρ είναι σιγουράκι για το ιαπωνικό «Drive my car», το «Encanto» θα κερδίσει στην κατηγορία του animation, ενώ στις περισσότερες τεχνικές κατηγορίες, μοντάζ, ήχος, φωτογραφία, σχεδιασμός παραγωγής, οπτικά εφέ, το «Dune» δεν έχει αντίπαλο και θα χάσει μόνο το βραβείο κοστουμιών από την «Κρουέλα» και ίσως το μακιγιάζ από το «The eyes of Tammy Eye». Τέλος, ο νέος Τζέιμς Μποντ θα πάρει κι αυτός το αγαλματάκι του χάρη στο τραγούδι της Μπίλι Άιλις αν και το καλύτερο σάουνττρακ θα δοθεί φυσικά στην εξαιρετική δουλειά του Χανς Ζίμερ για το—ποιο άλλο;— Dune!

«Coda»

«The eyes of Tammy Eye»

«Being the Ricardos»

BIBΛIO

Επιμέλεια:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΠΙΡΜΠΛΗ

Σαλμάν Ρουσντί, «Κισότ όπως Κικώτης»: Ο κόσμος τώρα

Του ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΤΣΙΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Σαλμάν Ρουσντί είναι από τους μεγαλύτερους συγγραφείς της γενιάς του: μισή αλήθεια. Στο τελευταίο βιβλίο του ξεφεύγει από το περιορισμένο χρονικό συγγραφικό πλαίσιο «της γενιάς του». Θα το παραδεχθούν και οι πιο φανατικοί του αμφισβητίες: ο Ρουσντί είναι οικουμενικός συγγραφέας. Με το «Κισότ όπως Κικώτης» αναμετρήεται με τον Θερβάντες (ένας εντυπωσιακός ρεμίξ Δον Κικώτης του 21ου αιώνα στην αναζήτηση της αγάπης), με τον Τζέιμς Τζόις («Οδυσσεάς»), τον Ιονέσκο («Ρινόκερος»), τον Τόμας Πίντσον («Το ουράνιο τόξο της βαρύτητας»), τον Ντάγκλας Άνταμς του «Γυρίζοντας τον Γαλαξία με στοστόπ», τον Γουίλιαμ Γκίμπσον του «Νευρομάντη», αλλά και με το «Έπος του Γκιγκλαμέρ» ή τις «Χίλιες και μία νύχτες».

Shake it all over. Ο Ρουσντί με το παρόν «τεμάχιο» κατάφερε το ακατόρθωτο: Στο «Κισότ όπως Κικώτης» ο γεννηθείς το 1947 συγγραφέας επιδίδεται σε μια οργιαστική γραφή όπου το παραμύθι, η απαρχή της λογοτεχνίας αλλά και οι δεκάδες κατοπινές διακλαδώσεις της (ιστορικό, κοινωνικό, ερωτικό, σατιρικό, πολιτικό, μυθιστόρημα περιπλάνησης ή επιστημονικής φαντασίας, κατασκοπευτικό, φιλοσοφικό, ποπ, ροκ, της Παναγίας τα μάτια) μπλέκονται θεσπέσια. Τελειώνοντας την ανάγνωση νιώθει όπως στο τέλος μιας ροκ συναυλίας: Θέλεις να φωνάξεις «κι άλλο, κι άλλο» και ας έπαιξε η αγαπημένη σου μπάντα όλα τα τραγούδια της.

Συνεχίζω να καταλογογραφώ μερικές από τις λογοτεχνικές αλλά και τηλεοπτικές ή κινηματογραφικές αναφορές αυτού του βιβλίου, εφόσον ο κύριος αποφάσισε δίπλα στη στιβαρή μυθιστορία των αιώνων («Η Αλίκη στη Χώρα των Θαυμάτων») να παραθέσει μια ευρεία γκάμα προϊόντων εικόνας και ήχου: «Sex and the City» και «Dallas», «Μάγος του Οζ» και Τζέιμς Μποντ. Σε κάθε σελίδα του «Κισότ όπως Κικώτης» το υψηλό εμπλέκεται με το ταπεινό, η ποπ κουλτούρα και η τρας τηλεόραση ή τα χολιγουντιανά μπλοκ μπάστερ παρεμβάλλονται με τις υψηλές ιδέες και την ηθική ή πνευματική ανωτερότητα των μεγάλων των γραμμάτων.

Η ιστορία: Ο Σαμ ΝτιΣάμπ, ένας μέτριος συγγραφέας κατασκοπευτικών θρίλερ, δημιουργεί τον Κισότ, έναν ευγενή ονειροπαρμένο πωλητή που έχει εμμονή με την τηλεόραση και ερωτεύεται την τηλεοπτική σταρ Σάλμα Ρ. Μαζί με τον φανταστικό γιο του Σάντσο, που γεννιέται από το μυαλό του Κισότ αλλά διαθέτει πολλά χαρακτηριστικά του πραγματικού παιδιού του Σαμ ΝτιΣάμπ, Μαρσέλ ΝτιΣάμπ, ο Κισότ ξεκινά μια τραγελαφική εκστρατεία για να αποδείξει στη Σάλμα Ρ πως είναι άξιος να γίνει το ταίρι της. Αντιμετωπίζοντας κωμικοτραγικούς κινδύνους και διασχίζοντας την Αμερική του Τραμπ που έκανε όλα τα απίθανα να γίνουν πιθανά, καταφθάνει στη Νέα Υόρκη για να ζητήσει το χέρι της. Αν η Σάλμα Ρ δεχθεί, ο Κισότ δεν θα έχει κανένα πρόβλημα με την πιθανή καταστροφή του κόσμου.

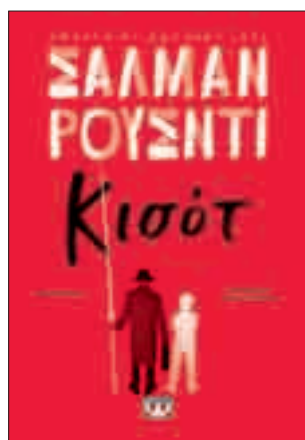
Ο Ρουσντί μας ταξιδεύει σε μια χώρα και έναν κόσμο του σήμερα, στις μέρες όπου τα όρια ανάμεσα στα γεγονότα και την επινόηση έχουν γίνει υπερβολικά δυσδιάκριτα: anything goes!

Ο Κισότ είναι σεμνός, υπομονετικός και η μόνη του φιλοδοξία είναι να γίνει μνηστήρας της Σάλμα Ρ. Αλλά μάντεψε: η αγαπημένη του είναι εξαρτημένη από φαρμακευτικά οπιούχα, όπως και η μισή Αμερική, οπιούχα που της εταίριας του Μίστερ Σμάλτ-Σμάλτ, εξαδέλφου του Κισότ που έκανε την τύχη του ερχόμενος στις Ηνωμένες Πολιτείες από την Ινδία. Περισσότεροι ήρωες, περισσότερη παραισθησιολογία: η Τραμπολίνο και ο Λανς Μακίότα, η μισ Χάπ και η Αδελφή, ο Ιβ Σεντ και ο Κρίστιαν Άντερσον, ο Καγκεμούσα του Κουροσάβα και ο Μπόρις Τζόνσον!

Στο ιλιγγιώδες αυτό μυθιστόρημα, ο Ρουσντί συγγράφει μια επιτομή της ιστορίας του κόσμου μέσα και έξω από την Αμερική. Το Brexit, η κυβερνοτρομοκρατία και η μόνιμη ανοικτή πληγή του μετανάστη (καμιά νέα πατρίδα δεν θα υποκαταστήσει αυτή που εγκατέλειψε) ορίζουν μερικές από τις επείγουσες προκλήσεις των καιρών. Ποιος μιλάει όμως; Η φαντασία του συγγραφέα Σαμ ΝτιΣάμπ ή ο Κισότ, που καταφέρνει να σύρει και όλους τους άλλους ήρωες σε μια περιπέτεια; Θα μπορούσε να είναι μια ταινία ή μια τηλεοπτική σειρά, μια τεχνικολόρ περιπέτεια που αποτυπώνει τον υπάρχοντα κόσμο, ο οποίος ξεκίνησε σαν άπαστο όνειρο αλλά η πραγμάτωσή του κατέληξε σε εφιάλτη. Καθώς ο πολιτισμός μας καταρρέει, αυτό το χωρίς αμφιβολία μεταμοντέρνο αφήγημα του Ρουσντί καταφέρνει να μικροκωμωδεί με οικουμενικούς όρους τη ζωή, πλάνοντάς την από τότε που ο ομηρικός Οδυσσεάς ξεκίνησε το ταξίδι για την Ιθάκη έως και πρόσφατα που η Κάρι Μπράντσο αρνείται να παραδεχθεί στην Όπρα πως δεν θα ξαναυπάρξει στη ζωή της μεγαλύτερος έρωτας από τον Μίστερ Μπγκ.

Αναμφίβολα πολλοί ταχυδακτυλουργοί μπορούν να παίξουν με έξι πορτοκάλια που δεν πέφτουν ποτέ ακυρώνοντας τον νόμο της βαρύτητας μέχρι να τελειώσει το σόου. Ε, νομίζω πως με το «Κισότ όπως Κικώτης», ο Ρουσντί σαν ζογκλέρ δεν αφήνει ούτε ένα από τα εκατό πορτοκάλια με τα οποία παίζει να πέσει κάτω. Και είναι να απορεί κανείς πως ο 70χρονος Σαλμάν μπορεί να μεγαλουργεί, βάζοντας κάτω νεαρότερους συγγραφείς που μοχθούν να αποτυπώσουν την πολυπλοκότητα του κόσμου από τη γέννησή του ως και τις μέρες μας.

Οι Γιώργος Μπλάνας και Γιώργος Κασαπίδης κατάφεραν εξίσου έναν άθλο. Μεταφραστές και επιμελητές στάθηκαν βράχοι και τιτάνες. Παραδίνουν άρτια στον Έλληνα αναγνώστη τον οργιαστικό τρόπο γραφής, τη ρέουσα γλώσσα του Ρουσντί, τις μεγάλες προτάσεις και τις συνεχείς παραπομπές του σε ονόματα, ζώα, φυτά, δρόμους, πόλεις, τις αναφορές του στην ποπ κουλτούρα και τη μεγάλη λογοτεχνία. ●

Σαλμάν Ρουσντί
«Κισότ όπως Κικώτης»
εκδ. Ψυχογιός

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ /
ΕΚΔΟΣΕΙΣ /
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ /
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Ένα βιβλίο ενηλίκων

Του ΑΡΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Ο Μισέλ Ουελμπέκ είναι ένας συγγραφέας διόλου μονοθεματικός – κι ας αγαπάει αναφανδόν το γυναικείο φύλο. Όποιος έχει διαβάσει τα δοκίμιά του με τίτλο «Παρεκβάσεις» –που κυκλοφορούν επίσης από τις εκδόσεις της Εστίας, όπως και τα υπόλοιπα βιβλία του– θα αντιλήφθηκε αμέσως την τεράστια γκάμα θεμάτων που ενδιαφέρει τον συγγραφέα. Κι όσο κι αν πρόκειται για δοκίμια –είδος δύσκολο και σχεδόν εκτός εποχής– ο τρόπος γραφής του τα κάνει εξόχως ευανάγνωστα.

Το τελευταίο μυθιστόρημά του που είχα διαβάσει ήταν η «Υποταγή», μια προβολή στο μέλλον της προοπτικής που περίμενε την Ευρώπη στην καθόλου απίθανη περίπτωση –για να μη μιλήσουμε για βεβαιότητα– που το Ισλάμ αναλάμβανε την πλήρη πολιτική εξουσία, και μάλιστα διά μέσου των εκλογών, στη Γαλλία. Με άλλα λόγια, την «Υποταγή» της υποτονικής από άποψης γεννήσεων όχι μόνο τέκνων αλλά και ιδεών Γαλλίας στη σαρία των αενάως τεκνοβολούντων μωαμεθανών. Σε έπιανε ελαφρώς σύγκρουση αν το καλοσκεφτόσουν. Πάντως ο ήρωάς του τρέχει να σωθεί.

Στην «Εκμηδένιση», που μόλις κυκλοφόρησε στα ελληνικά σε άψογη μετάφραση του Πύργου Καράμπελα, ο Γάλλος συγγραφέας ξετυλίγει σε 650 σελίδες μια πλούσια γκάμα από θέματα ξεκινώντας από μια επίθεση στον κυβερνοχώρο για να καταλήξει σε σκέψεις περί θανάτου και μετενσάρκωσης. Στο ενδιαμέσο οι ήρωές του περνούν από οριακές καταστάσεις όπου αναγκάζονται να τοποθετηθούν επί σχεδόν παντός επιστητού – όχι όμως φλυαρώντας αλλά δρώντας.

Επί αρκετές σελίδες κυριαρχεί το ζήτημα της ευθανασίας αλλά και το κατά πόσον οι συγγενείς μπορεί να έχουν το δικαίωμα να αποφασίσουν για τη συνέχιση ή όχι της ζωής του κοντινού τους προσώπου.

Μισέλ Ουελμπέκ
«Εκμηδένιση»
εκδ. ΕΣΤΙΑ

Το μυθιστόρημα περιστρέφεται γύρω από τον βίο τριών αδελφών (δύο άντρες και μια γυναίκα) που οφείλουν ένεκα των περιστάσεων να πάρουν κάποιες καίριες αποφάσεις. Την ίδια στιγμή η χώρα περιδινείται σε βουλευτικές εκλογές με κίνδυνο να καταλάβει την εξουσία η ξενοφοβική δεξιά. Κάποιες στιγμές κυριαρχεί ο έρωτας, άλλοτε το μίσος κι η εκδίκηση, φορές φορές ο φόβος κι ενίοτε η αγάπη.

Είναι ένα βιβλίο ενηλίκων. Τα παιδιά απουσιάζουν – κι αν εμφανίζονται κάποτε είναι μονάχα για να δείχτεί η ανηλεότητα τους. Υπάρχουν αρκετές σκευωρίες κι η περίτρανη απόδειξη ότι είναι όλα θέμα προσωπικών επαφών και επαγγελματικής διαπλο-

κής. Αν γνωρίζεις τους σωστούς ανθρώπους, θα σε παρηρμήσουν στους κατάλληλους ιατρούς, θα λάβεις την πρόταση (αν και πανάκριβη) θεραπεία και θα οδηγηθείς στο μονόκλινο δωμάτιο νοσοκομείου. Το μόνο άγνωστο που παραμένει ανεξακριβωτό είναι αν ο Χάρος θα φορέσει Γκούτσι, όταν θα εμφανιστεί για την παραλαβή.

Καθώς ο Ουελμπέκ μεγαλώνει σε ηλικία, όπως όλοι μας άλλωστε, εμβαθύνει περισσότερο σε θέματα υπαρξιακής αγωνίας, σε ζητήματα θρησκείας και μεταφυσικής, σε προσπάθεια προσπέλασης του ζοφερού κενού. Διαβάζει ξανά Πασκάλ και Σπένγκλερ ενώ δεν απορρίπτει κάθε λογής σέκτα που θα μπορούσε να του προσφέρει κάποια ανακούφιση υπό μορφή ενδοφλέβιας μορφίνης.

Και όλα αυτά ενώ διατηρεί τον συγγραφικό του οίστρο. Πατή ο Μισέλ Ουελμπέκ είναι πρωτίστως συγγραφέας καθ'ηλωτικός – είναι αδύνατο να αφήσεις το βιβλίο από τα χέρια σου. Εδώ σταματώ, για να το πάρετε στα δικά σας. ●

Joss Stone: Η επιστροφή μιας ώριμης γαλανομάτας soul

⇒ Η κόρη της έγινε πριν από μερικές μέρες ενός έτους. Η Joss από την άλλη, έλειπε από τη δισκογραφία επτά ολόκληρα χρόνια. Για να βρεις τα καλύτερα ολοκληρωμένα album της, πρέπει να γυρίσεις σχεδόν μια εικοσαετία πίσω, στο "Mind And Soul" ας πούμε ή στο "Introducing" ή ακόμη και στα πρώτα "Soul Sessions". Όμως, κάθε δίσκος της ήταν πάντα πολύ πάνω από το μέτριο, περιείχε οπωσδήποτε δύο ή τρία διαμάντια και οι ερμηνείες της ήταν πάντα εξαιρετικές. Η μουσική φαίνεται να κινείται περίπου όπως η μόδα: οι ήχοι έρχονται, φεύγουν και επανέρχονται. Αυτή τη στιγμή είμαστε σ' ένα σημείο που η soul μοιάζει να είναι στα πάνω της με σπουδαίους καλλιτέχνες από τον **Durand Jones** και τους **Monophonics** μέχρι τον **Curtis Harding**, τη **Celeste** και τους **St. Paul** and the **Broken Bones**. Η περιρρέουσα ατμόσφαιρα δεν μπορεί παρά να επηρεάζει κάθε καλλιτέχνη, οδηγώντας τον άλλοτε προς τα ύψη της δημιουργικότητας κι άλλοτε προς τα βάθη της αδιαφορίας. Η **Joss Stone** με το "Never Forget My Love" κάνει έναν από τους καλύτερους δίσκους της καριέρας της, με εξαιρετικά τραγούδια -τέτοια που είχε να παρουσιάσει περισσότερο από μια δεκαετία- και με συγκινητικές ώριμες ερμηνείες, που σε κάνουν να παίζεις σε επανάληψη τον δίσκο ξανά και ξανά. Κι αν κλείνει το μάτι στην pop λίγο περισσότερο απ' ό,τι πιο παλιά, το κάνει με μια μοναδική φινέτσα. Για την ώρα κυκλοφορεί μόνο σε cd αλλά το περιμένω εναγωνίως και σε βινύλιο!

⇒ Ο **Georg Trakl** γεννήθηκε στο Σάλτσμπουργκ 131 χρόνια μετά τον Μότσαρτ και δεν ήταν συνθέτης. Ήταν ένας από τους σχετικά άγνωστους ποιητές της Κεντρικής Ευρώπης. Στα 17 του ξεκινάει δύο

πράγματα: να πειραματίζεται με τα ναρκωτικά και να γράφει ποίηση. Και οι δύο αυτές "δραστηριότητες" έρχονται εξαιτίας ενός έρωτα που δεν μπορεί να εκπληρωθεί: του έρωτα για τη Μαργκαρέτε (Γκρετλ), η οποία τυχαίνει να είναι η αδελφή του. Σχεδόν κάθε ένα από τα ποιήματά του είναι αφιερωμένα σ' εκείνη με φράσεις όπως, "αδελφή, το γαλαζο των φρυδιών σου γνέφει στη νύχτα", "το πρόσωπό σου από κρύσταλλο" ή "όπου πηγαίνεις γίνεται φθινόπωρο και βράδυ". Η συλλογή "Σκοτεινή αγάπη μιας άγριας γενιάς" κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Κείμενα -που

έχουν διαδεχτεί τις ιστορικές εκδόσεις με το ίδιο όνομα του Φίλιππου Βλάχου- σε μετάφραση του **Νίκου Ερνάκκη** και μ' ένα επίμετρο του **Martin Heidegger**. Ο Georg Trakl αυτοκτονεί το 1914 στα 27 του και η Γκρετλ τρία χρόνια αργότερα στα 26 της.

⇒ Οι **Clerks** ήταν ένα συγκρότημα από το Birmingham που αγάπησε τους Sex Pistols, την Blondie και τους Buzzcocks αλλά αγάπησε εξίσου τους mods, τους Beatles, τους Rolling Stones και τα 60s. Το Spotify τους μετράει με τους Clerks από την Κολωνία, που εμφανίστηκαν το 2000 και παίζουν ska, οπότε μη δώσετε βάση σε όλα όσα θα βρείτε εκεί με το όνομα των Clerks. Το αθώο post pop soft mod/punk τους επανακυκλοφορεί από τη μικρή αγγλική Detour Records σε δύο singles, τα "Cold About Love" και "Dancing With My Girl".

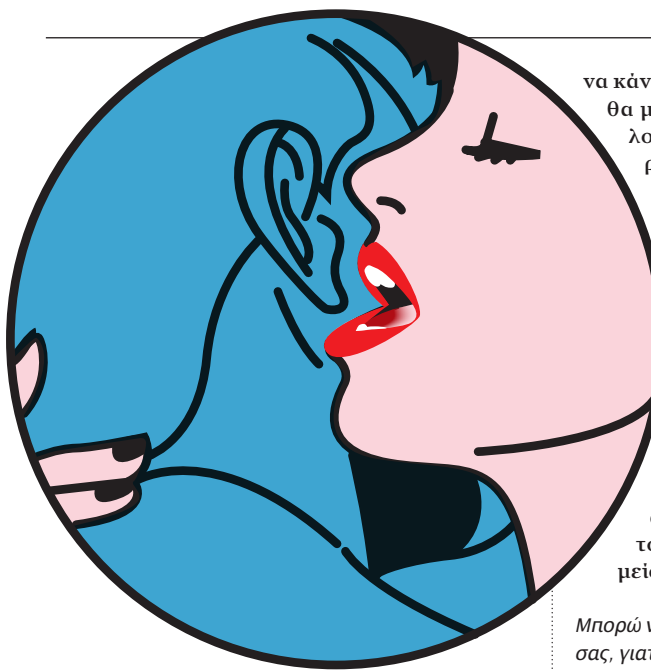
⇒ Αν μου θυμίζει κάτι, όχι τόσο ο ήχος, όσο το attitude του **Alex O' Connor**, της κεντρικής μορφής των **Rex Orange County**, είναι ο τρόπος, η ελευθερία και η ναϊφ αισθητική του Jonathan Richman. Στο νέο album των Rex Orange County έχει ως καλεσμένο σ' ένα κομμάτι τον Tyler, The Creator και ξεδιπλώνει με τη μεγαλύτερη απλότητα του κόσμου τα τραγούδια που θα κάνουν τον indie τύπο της Βρετανίας να πάθει την πλάκα του. Δεν είμαι βέβαιος ότι θα συμβεί κάτι αντίστοιχο οπουδήποτε αλλού αλλά σε κάθε περίπτωση το "Who Cares?" Αξίζει μια καλή αυτιά.

⇒ Επανακυκλοφορεί το "Maggot Brain", η απίθανη δισκάρα των **Funkadelic** από το 1971, που δημιουργεί τη βαθύτατη σχέση του funk με την ψυχεδέλεια. Εκεί θα βρείτε τη διασημική κιθάρα του ομώνυμου τραγουδιού και άλλα αριστουργήματα, όπως το "Can You Get To That" ή το "Back In Our Minds".

P.S.: Η λατινική αριθμηση είναι απίστευτα tricky... Διορθώνω τα λάθη του παρελθόντος, μετρώ και βλέπω ότι είμαστε στην υπ' αριθμόν 134 στήλη, αυτήν εδώ δηλαδή: CXXXIV.

Σημειώσεις Ενός Μονομανούς CXXXIV

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΦΩΛΡΑΚΗ

να κάνουμε ένα bachelorette, που θα μας μείνει αξέχαστο. Ενώ, λοιπόν, σαν σωστή κουμπάρα, έχω βρει όλα τα events και τις τοποθεσίες για ένα άψογο πάρτι όπως το έχει ζητήσει η «νυφούλα» μου, η άλλη κολλητή μας, μας ανακοίνωσε ότι δεν την αφήνει το αγόρι της να έρθει και ότι αυτό είναι απαράβατος όρος. Το πάρτι ξέχασα να σου πω θέλουμε να γίνει στη Μύκονο. Η φίλη μας το παρουσιάζει σαν δική της απόφαση και ότι δε θέλει να τον στεναχωρήσει, όμως εμείς έχουμε ξενερώσει όλες.

Λοιπόν, επειδή δεν καμαρώνω και πολύ για την ιστορία μου θα μπω κατευθείαν στο θέμα. Ξεκίνησα ως πλάκα και ως μέσο απελευθέρωσης της κοινωνικότητάς μου να πίνω στις εξόδους μου ένα ποτηράκι παραπάνω, μέχρι που πολλές φορές πήγαινα μόνη μου στα μπαρ και έπινα αρκετά. Το αγόρι που είχαμε τον τελευταίο καιρό σχέση ξαφνικά ένα βράδυ μου είπε ότι δεν μπορούμε να συνεχίσουμε έτσι και αφού μου πέταξε όλα τα ποτά, με έδιωξε από το σπίτι. Το ξέρω ότι το έκανα για το καλό μου, αλλά βαθιά μέσα μου δεν το παραδέχομαι, νιώθω ότι έχω βουλιάξει ακόμα περισσότερο.

Φίλη μου, πιστεύω πως βρίσκεσαι σε μια κρίσιμη καμπή για τον ψυχισμό σου και όχι μόνο και αυτό το βάρος δεν μπορείς και δεν χρειάζεται να το κουβαλήσεις μόνη σου. Θα σου πρότεινα να γίνει μεθοδευμένα, με ασφάλεια και υποστήριξη από ειδικούς/ προγράμματα. Εννοείται και με τη βοήθεια ψυχολόγου παράλληλα, θα το ψάξεις καλύτερα και θα αρχίσεις να στέκεσαι ξανά στα πόδια σου. Το αγόρι, που μας απέρριψε, δεσ το ως αφορμή για να ξυπνήσει κάτι μέσα σου και όχι σαν μια ερωτική απογοήτευση. Νομίζω ότι είναι η στιγμή να κοιτάξει τον εαυτό σου και να τον φροντίσεις πιο πολύ από ποτέ. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, θα δεις ένα καινούργιο δυνατό κομμάτι σου, που δεν μπορείς ίσως τώρα να διακρίνεις, αλλά σε λίγο καιρό με την επιμονή και την προσπάθειά σου θα βγει στην επιφάνεια!

Αχ, παντρεύω την κολλητή μου από το σχολείο το καλοκαίρι και όλα τα μανεκέν της τάξης αποφασίσαμε

Μπορώ να καταλάβω την απογοήτευσή σας, γιατί ακόμα και από ένα τόσο κατά τα άλλα επιφανειακό ζήτημα αναδεικνύονται θέματα πατριαρχίας. Δεν είναι απλά ένας συμβιβασμός, αλλά μια ευθεία απαγόρευση προς τη φίλη σας να έχει την κοινωνική ζωή, που επιλέγει με τις φίλες της. Απ' ότι μου λες τουλάχιστον. Εγώ, επειδή τα πήρα και λίγο τώρα στο κρανίο θα έλεγα να επιμεινέτε στο αρχικό σας σχέδιο έτσι ακριβώς όπως το θέλετε και το έχετε ονειρευτεί. Ας ελπίσουμε πως η φίλη σας θα ταρακουνηθεί και θα δει ότι αυτό που της ζήτησε ο πολύ «δημοκρατικός» σύτροφός της είναι παράλογο, αντί να βουλευτεί στην εξήγηση ότι η υποχώρησή της είναι μια λογική απάντηση στο να μην τον στεναχωρήσει.

Τζένη μου, πώς τα έκανα έτσι; Γιατί η ερωτική μου ζωή έχει καταλήξει ένα καώδες δίπορτο; Απατάω τη σχέση μου με τον επί χρόνια φίλο μου, με το σεξ να είναι αδιανόητα καλό! Σαν να μην έφτανε αυτό, ο φίλος έχει και αυτός σχέση, πράγμα που περιπλέκει ακόμα περισσότερο τα πράγματα. Τον σκέφτομαι συνέχεια, αλλά διστάζω να του εκφράσω κάτι παραπάνω. Όπως καταλαβαίνεις δεν γίνεται να συνεχιστεί άλλο αυτό.

Φίλη, φοβάμαι ότι το πρόβλημα αυτό λύνεται με μαθηματικές πράξεις.

Αφαιρέσεις, συγκεκριμένα. Λέω, λοιπόν, να τον παίσεις την επόμενη φορά που θα συννευρεθείτε, για να είναι και το κλίμα όσο πιο χαλαρό γίνεται, και να του πεις ότι δεν αντέχεις αυτό το ότι έχεις συναισθήματα για αυτόν και να ψυχολογήσεις αντιδράσεις. Είναι και άλλοι δύο άνθρωποι που έχουν μπλεχτεί σε αυτό, χωρίς να το έχουν επιλέξει. Εύχομαι να πάρεις τις απαντήσεις που ψάχνεις. Το σίγουρο είναι ότι θα νιώσεις πολύ καλύτερα.

ΜΙΑ ΜΟΥ ΒΡΟΜΙΚΑ -Reloaded-
Της ΤΖΕΝΗΣ ΜΕΛΙΤΑ

Μίλα μου βρόμικα. Μίλα μου αληθινά.
email: info@athensvoice.gr
instagram: @melitajenny

ATHENS VOICE RADIO
102.5

Ερωτικά αδιέξοδα, sexy απορίες, κρυμμένα μυστικά... και στα fm! Το «Μίλα μου βρόμικα» κάνει τα ερωτικά σας θέματα να ακούγονται σαν παθιακό τραγούδι στο Athens Voice Radio 102.5

Μικρές αγγελίες

Για να καταχωρίσετε μια αγγελία επικοινωνήστε με το 210 3617.369 (11.00-18.00) Χρεώσεις: € 34 οι 20 πρώτες λέξεις και € 0,35 κάθε επιπλέον. Αγγελία σε πλαίσιο: € 45.

Σε γνωρίζω... 32χρονος φαρμακοποιός, 40χρονη δημόσιος υπάλληλος, 52χρονος επιχειρηματίας, 34χρονη δασκάλα, 62χρονος συνταξιούχος-εισοδηματίας, 44χρονη στέλεχος εταιρίας, 66χρονη συνταξιούχος, επιθυμούν σύντροφο ζωής. «ΠΑΠΠΑΣ», Ομήρου 38, Κολωνάκι, τηλ. 210 3620.147, 6944137189 www.pappas.gr / www.pappas-dating.com

ΚΡΙΟΣ (20 Μαρτίου - 19 Απριλίου)

Η εβδομάδα ξεκινά με αρκετό άγχος για τα οικονομικά, που ζητούν καλύτερη διαχείριση και υποθέτηση ίσως ενός πιο «σφιχτού» budget. Το τετράγωνο Άρη-Ουρανού την Τρίτη μπορεί μάλιστα να φέρει και κάτι «έκτακτο», όπως ένα απρόσμενο έξοδο, «αναγκάζοντάς» σε να αλλάξεις σχέδιο δράσης. Αν αυτό δεν γίνεται το πράγμα δυσκολεύει και καλείσαι να βρεις άμεσα εναλλακτικές, αν και αυτές οι μέρες δεν είναι κατάλληλες για να προχωρήσεις με ένα πλάνο δανεισμού. Δυσκολίες μπορεί να υπάρξουν και στις διαπροσωπικές σου σχέσεις, οδηγώντας σε πιθανές ρήξεις με έναν φίλο, σύντροφο ή συνεργάτη, αφού το συμβιβαστικό πνεύμα θα απουσιάζει από όλους, καλύτερα πάντως να προσπαθήσεις να αποφύγεις τα όποια ξεσπάσματα λειτουργώντας «κατευναστικά». Στις 27/3 ο Ερμής εισέρχεται στο ζώδιό σου, όπου και θα παραμείνει ως τις 11/4 και το... τρέξιμο στην καθημερινότητα αυξάνεται αισθητά, καθώς θα έχεις πολλά να πεις, να συζητήσεις, να κανονίσεις και να διαπραγματευτείς. Το μόνο σίγουρο βέβαια είναι πως θα είσαι σε θέση να επικοινωνήσεις πιο άμεσα τις ιδέες σου, «γογγυίζοντας» τους γύρω σου, αν και θα πρέπει να μετριάσεις την παρορμητικότητα, «μετρώντας» πιο σωστά τα λόγια σου.

ΤΑΥΡΟΣ (20 Απριλίου - 19 Μαΐου)

Με αρκετή πίεση ξεκινά η εβδομάδα, αφού το τετράγωνο Άρη-Ουρανού την Τρίτη δημιουργεί νευρική κατάσταση. Το κλίμα στις επαγγελματικές σχέσεις μπορεί να οδηγήσει σε έκρυθμες καταστάσεις, ειδικά αν το προηγούμενο διάστημα βίωσες αμφισβήτηση της αξίας και των ικανοτήτων σου ή αναγκάστηκες να επωμιστείς «φορτία» που δεν σου αναλογούσαν. Κάπως έτσι μπορεί να φτάσεις «σε σημείο βρασμού» για μίνιμουμ αφορμές, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξουν και απρόοπτα που οδηγούν σε αλλαγές κατεύθυνσης στην καριέρα. Θα πρέπει όμως να λειτουργήσεις προσεκτικά, ζυγίζοντας τα υπέρ και τα κατά της «εξόδου» από μια συνεργασία. Και αυτό γιατί η σύννοδος Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη δεν ευνοεί την καθαρή σκέψη, θολώνοντας περισσότερο το τοπίο. Δώσε χρόνο στον εαυτό σου να επεξεργαστεί τα πράγματα και απόφυγε αυτές τις μέρες τα «extreme sports», κυριολεκτικά και μεταφορικά, αφού είσαι επιρρεπής και σε ατυχήματα. Το τρίημερο της 25ης Μαρτίου μπορεί να σε πετύχει σε κάποιο ταξιδάκι, αν και η είσοδος του Ερμή στον Κριό (27/3) ενισχύει την ανάγκη για ενδοσκόπηση.

ΔΙΔΥΜΟΙ (20 Μαΐου - 20 Ιουνίου)

Στην αρχή της εβδομάδας έχεις ίσως την αίσθηση ότι βρίσκεσαι «αλλού ντ' αλλού» και το όλο πλαίσιο γύρω σου είναι μάλλον αρκετά ασταθές. Κατάρχας, σε ενεργειακό επίπεδο βιώνεις έναν «παράδοξο συνδυασμό» καθώς από τη μια νιώθεις «dead» ενώ ταυτόχρονα είσαι και «στην τσίτα» με το νευρικό σου σύστημα να δουλεύει «διπλόβαρδους». Ως αποτέλεσμα, η συγκέντρωση σε υποχρεώσεις και καθήκοντα δουλειάς και καθημερινότητας ή σχετικά με τη μελέτη και το διάβασμα, αν είσαι φοιτητής, αποδεικνύονται «τρελό δυσκολάκι» ιδιαίτερα αν στο όλο «mix» προσθέσεις και τη σύννοδο Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη που σε αποπροσανατολίζει έτι περαιτέρω. «The struggle is real» λοιπόν για να παραμείνεις κατά πρώτον alert και κατά δεύτερον γειωμένος, γι' αυτό καλύτερα να αναβάλεις αποφάσεις και σχεδιασμούς για επαγγελματικά και σπουδές αυτές τις μέρες, ενώ επειδή και όλοι οι υπόλοιποι θα είναι «στα κάγκελα», με την ισχυρογνωμοσύνη να «δίνει ρέστα», καλύτερα να αφήσεις άσκοπες κόντρες με συναδέλφους, συνεργάτες, φίλους, γείτονες, κρατώντας δυνάμεις αλλά και το πολύτιμο σου sanity. Την Κυριακή ο κυβερνήτης σου Ερμής περνά στον φιλικό Κριό ως 11/4, κάνοντάς σε πιο δημοφιλή και κοινωνικό, βοηθώντας περισσότερο σε δημόσιες σχέσεις.

ΚΑΡΚΙΝΟΣ (21 Ιουνίου - 21 Ιουλίου)

Ενώ ξεκινάς μάλλον ευχάριστα και αισιόδοξα την εβδομάδα, το όλο σκηνικό ανατρέπεται γρήγορα από το τετράγωνο Άρη-Ουρανού την Τρίτη. Ο πρώτος τομέας που επηρεάζεται είναι τα πολύπαθα οικονομικά σου και ιδιαίτερα όσα αφορούν τρίτους, όπως κληρονομικά, περιουσιακά, δάνεια, ασφάλειες, διατροφές, φορολογικά κ.λπ., καθώς ενδέχεται να υπάρξουν απρόβλεπτα γεγονότα που δημιουργούν «πονοκέφαλο». Η αναστάτωση μπορεί να σχετίζεται και με ξαφνικά έξοδα, π.χ. έναν παραφουσκωμένο λογαριασμό, ενώ σίγουρα αυτές οι μέρες δεν είναι κατάλληλες για να δανείσεις ή να δανειστείς χρήματα. Τα οικονομικά μπορούν επίσης να αποτελέσουν και αιτία «σύρραξης» στα ερωτικά, χωρίς ωστόσο να είναι η μόνη, ενώ η σύννοδος Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη εντείνει την όλη σύγχυση. Τα ξεσπάσματα μπορεί να αφορούν και κάποιες αποκαλύψεις που έρχονται τώρα στην επιφάνεια, κλονίζοντας την εμπιστοσύνη απέναντι στον σύντροφο σου, έναν φίλο ή κάποιον συνεργάτη, αναμοχλεύοντας τα συναισθήματά σου, με τον θυμό και την κτητικότητα να υπερισχύουν. Η είσοδος του Ερμή στον Κριό (27/3) εστιάζει την προσοχή σου στο κομμάτι των επαγγελματικών.

ΛΕΩΝ (22 Ιουλίου - 22 Αυγούστου)

Απαιτητική στο ξεκίνημα της εβδομάδας, καθώς η ένταση κυριαρχεί και πυροδοτεί ανταγωνιστικές συμπεριφορές, πολύ περισσότερο αν υπήρχαν ήδη προβλήματα, με τη διαφορά ότι στην παρούσα φάση κάνεις δεν φαίνεται διατεθειμένος «να κάνει πίσω». Εννοείται ότι η σύσταση είναι να αποφύγεις «πάση θυσία» να εμπλακείς σε καβγάδες ή να προχωρήσεις στη λήψη σημαντικών αποφάσεων αυτές τις μέρες, η τάση όμως θα είναι και εσύ με τη σειρά σου να «ξεπαθώσεις» για όλα όσα σε «πνίγουν» εδώ και καιρό. Πα μερικούς όλο αυτό μπορεί να κλιμακωθεί, οδηγώντας ακόμα και σε έναν χωρισμό ή στο τέλος μιας συνεργασίας, ως αποτέλεσμα της αναζήτησης της προσωπικής σου ελευθερίας. Ξαφνικές εξελίξεις που σε πιάνουν απροετοίμαστο είναι επίσης μέσα στο πρόγραμμα, ενώ θα πρέπει να προσέχεις παραπάνω και την υγεία σου αυτές τις μέρες, γιατί είσαι επιρρεπής και σε ατυχήματα. Το πέρασμα του Ερμή στον φιλικό Κριό την Κυριακή ανοίγει την όρεξη σου για ταξίδια, ενώ σε βοηθά να σχεδιάσεις τα επόμενα πλάνα σου σχετικά με τα επαγγελματικά αλλά και τις σπουδές, αν βρίσκεσαι σ' αυτή την ηλικία.

ΠΑΡΘΕΝΟΣ (23 Αυγούστου - 21 Σεπτεμβρίου)

Με άγχος και τρέξιμο ξεκινά η εβδομάδα, νευρικό κλίμα και πίεση σε δουλειά και καθημερινότητα. Η κατάσταση στα εργασιακά μπορεί να γίνει απρόβλεπτη, με γεγονότα που «σκάνε» ζητώντας λύσεις, ξεβουλεύοντας σε από την «Αγία Ρουτίνα» σου, πράγμα που δεν γουστάρεις καθόλου, αφού πάνω απ' όλα είσαι άνθρωπος της συνήθειας. Αυτό μπορεί να δείχνει πως έφτασε η ώρα για αλλαγές στα επαγγελματικά, ειδικά αν είχαν διαμορφωθεί «άχαρες» συνθήκες εδώ και καιρό. Η σύννοδος όμως Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη δεν ευνοεί την λήψη αποφάσεων, αφού θολώνει αρκετά την ορθή κρίση σου, οπότε χρειάζεται να δώσεις στον εαυτό σου ένα μεγαλύτερο περιθώριο χρόνου. Η συνεννόηση πάντως αυτές τις μέρες με συναδέλφους, συνεργάτες, υπαλλήλους, προϊστάμενους, πελάτες κ.λπ. θα δοκιμάσει «γερά» τα νεύρα σου, αν και ως λογικός άνθρωπος καλύτερα να αποφύγεις διαφωνίες και κόντρες που σε εξαντλούν και σωματικά. Άλλωστε η φυσική σου κατάσταση θέλει φροντίδα και μάλιστα για κάποιους ενδέχεται ένα θέμα υγείας να αποτελέσει το έναυσμα για μια ολική αναθεώρηση του τρόπου ζωής. Η διάθεσή σου φτιάχνει στη συνέχεια, με το τρίημερο της 25ης Μαρτίου να είναι ιδανικό για ένα ταξιδάκι ή έστω μια κοντινή απόδραση με το αμόρε.

ΖΥΓΟΣ (22 Σεπτεμβρίου - 22 Οκτωβρίου)

Το κλίμα που διαμορφώνει το τετράγωνο Άρη-Ουρανού την Τρίτη είναι αρκετά νευρικό, και τα ερωτικά και οι στενές συναισθηματικές σου σχέσεις είναι ο άμεσος «στόχος» αυτής της όψης δημηγορώντας εστίες έντασης με το ταίρι σου. Τα οικονομικά είναι ένας απ' αυτούς, που μπορεί να οδηγήσουν ακόμα και σε καβγάδες, οπότε καλό θα ήταν να αποφύγεις να «ανοίξεις» τέτοια θέματα αυτές τις μέρες, που επίσης δεν προσφέρονται για οικονομικές διαπραγματεύσεις και κινήσεις υψηλού ρίσκου, ενώ δεν θα πρέπει να μπει και στη διαδικασία να δανείσεις ή να δανειστείς τώρα χρήματα. Απρόσμενα γεγονότα και αποκαλύψεις μπορεί να κλονίσουν την εμπιστοσύνη προς τον άνθρωπό σου, προκαλώντας συναισθήματα ζήλιας, ελέγχου, θυμού και vice versa, αφού η «δυναμική» αφορά την αντίδραση του μέλους που υφίσταται την άδικη συμπεριφορά ή καταπιέζεται. Κεραυνοβόλοι έρωτες δεν αποκλείονται για τους αδέςμευτους, αν και το όλο σκηνικό μπορεί να «ξεφουσκώσει». Η είσοδος του Ερμή την Κυριακή απέναντί σου στον Κριό θα σου δώσει περισσότερες ευκαιρίες στο φλερτ, αλλά και «κίνηση» να ασχοληθείς με τις προσωπικές σου σχέσεις.

ΣΚΟΡΠΙΟΣ (23 Οκτωβρίου - 21 Νοεμβρίου)

Το τετράγωνο Άρη-Ουρανού όμως την Τρίτη, που επηρεάζει ιδιαίτερα τους γεννημένους του 2ου δεκαπέντε, είναι μια όψη που μιλά για «δυσκολίες» και απρόοπτα στο περιβάλλον του σπιτιού ή σε προσωπικές και επαγγελματικές σχέσεις. Δεν θα είναι εύκολο να διαχειριστείς ξαφνικά γεγονότα μέσα στην οικογένεια, π.χ. θέματα με συγγενείς και άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, ζητήματα κληρονομικών και ακίνητης περιουσίας, ενώ και σε ενεργειακό επίπεδο το αίσθημα κόπωσης θα είναι αισθητό, οπότε θα πρέπει να «μαζέψεις» τις δυνάμεις σου, αποφεύγοντας παράλληλα τα άσκοπα «ξοδέματα». Αυτά αφορούν κυρίως ένσεις και διαφωνίες με μέλη της οικογένειας, σύντροφο ή συνεργάτες που πυροδοτούνται ίσως από τη διαπίστωση ότι οι άλλοι δεν αντιλαμβάνονται και δεν σέβονται τις ανάγκες και τα όριά σου, με αποτέλεσμα να μπει στη διαδικασία να ρίξεις το «κεντρί» σου, χαλώντας τις υπάρχουσες ισορροπίες. Επειδή την Τετάρτη σχηματίζεται και η σύννοδος Ερμή-Ποσειδώνα, η λογική δεν είναι θα στα «φόρτε» της, επομένως προσπάθησε όσο γίνεται να ηρεμήσεις τον εαυτό σου. Το τρίημερο της Εθνικής μας Επετείου προβλέπεται σίγουρα πιο χαλαρό, με το ιδανικό σενάριο να περιλαμβάνει ένα ταξιδάκι ή μια διασκεδαστική εκδρομή με φίλους για ν' αλλάξεις παραστάσεις.

ΤΟΞΟΤΗΣ (22 Νοεμβρίου - 20 Δεκεμβρίου)

Με νευρική και γρήγορους ρυθμούς ξεκινά η εβδομάδα, καθώς το τετράγωνο Άρη-Ουρανού την Τρίτη δεν σ' αφήνει να πάρεις «ανάσα» σε δουλειά και καθημερινότητα. Σε πρακτικό επίπεδο υπάρχουν πολλές επαφές, μετακινήσεις, συνεννοήσεις και υποχρεώσεις στις οποίες καλείσαι ν' ανταπεξέλθεις κάτω από αρκετή πίεση, ενώ μπορεί να χρειαστεί να διαχειριστείς κάποια απρόοπτα που κάνουν άνω κάτω το πρόγραμμά σου, με αποτέλεσμα να επιβαρυνθεί έτσι και το νευρικό σου σύστημα, συσσωρεύοντας άγχος χωρίς να το καταλαβαίνεις. Ο οργανισμός σου όμως υπερκαταβαίνει μια χαρά «φλερτάροντας» με την υπερκόπωση, προκαλώντας σου και ένα αίσθημα εσωτερικού θυμού, αφού ο ελεύθερος χρόνος μοιάζει «είδος πολυτελείας». Η σύννοδος Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη δεν σε βοηθά συντοίχως να συγκεντρωθείς, δείχνοντας ίσως και ένα οικογενειακό θέμα που σε απασχολεί έντονα, ενώ η υγεία και η φυσική σου κατάσταση θέλει ιδιαίτερη προσοχή αυτές τις μέρες, όπως επίσης και η οδηγική σου συμπεριφορά. Ανταγωνισμοί, ισχυρογνωμοσύνες και διαφωνίες με συναδέλφους, συνεργάτες, υπαλλήλους κ.λπ. στη δουλειά καλά είναι να «περιοριστούν». Το τρίημερο της 25ης Μαρτίου είναι σαφώς πιο «light», ενώ με το πέρασμα του Ερμή στον Κριό (27/3) το μυαλό σου θα σκέφτεται έρωτες και φλερτ.

ΑΙΓΟΚΕΡΩΣ (21 Δεκεμβρίου - 19 Ιανουαρίου)

Η σύννοδος Ερμή-Δία τη Δευτέρα μπορεί να φέρει βοήθειες σε επαφές, συζητήσεις, συνεντεύξεις για δουλειά, ίσως ακόμα και μια ευκαιρία συνεργασίας για μερικούς, αν και η εβδομάδα ξεκινά ουσιαστικά με «ζόρια». Αυτά αφορούν κυρίως τα οικονομικά. Είσαι γενικά «σωστός και μετρημένος» with all things money, το κριτήριό σου μπορεί όμως να «θολώσει» και να οδηγηθείς σε «τζογαδόρικες» συμπεριφορές που δεν είναι προς το συμφέρον σου. Αυτές οι μέρες δεν προσφέρονται για επενδύσεις, για να δανείσεις ή να δανειστείς χρήματα, για να ζητήσεις την αύξηση που δικαιούσαι, για να διαπραγματευτείς ή για να προχωρήσεις σε περιττές αγορές. Η τάση φυσικά θα είναι να κάνεις όλα αυτά και μάλιστα τα οικονομικά μπορεί να αποτελέσουν αιτία εντάσεων με έναν συνεργάτη, τα παιδιά ή τον σύντροφό σου, αν έχεις κοινό πορτοφόλι. Στα αισθηματικά μπορεί επίσης να υπάρξουν απρόοπτα γεγονότα που «ξύνουν» τις ανασφάλειές σου, αλλά και πιθανές αμυχολόγητες αντιδράσεις μέσα στις σχέσεις σου. Την Κυριακή ο Ερμής περνά στον Κριό ως τις 11/4 βάζοντας τα θέματα της προσωπικής ζωής, της οικογένειας και του σπιτιού ψηλά στις προτεραιότητες σου.

ΥΔΡΟΧΟΟΣ (20 Ιανουαρίου - 17 Φεβρουαρίου)

Με πολλή πίεση ξεκινά η εβδομάδα, με το τετράγωνο που σχηματίζει την Τρίτη ο Άρης από το ζώδιό σου με τον Ουρανό από τον Ταύρο, να αυξάνει την ένταση και τις απαιτήσεις. Η νευρική κατάσταση και το εσωτερικευμένο άγχος που νιώθεις αυτές τις μέρες -καθώς προηγήθηκε και το τετράγωνο Αφροδίτης-Ουρανού το Σάββατο- προκειμένου να ανταποκριθείς στις ουκ όλο υποχρεώσεις σου μέσα στην καθημερινότητα περιορίζει την ψυχραιμία στις αντιδράσεις σου, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται εστίες προστριβών με τους άλλους. Η ήρεμη και λογική αντιμετώπιση θα ήταν φυσικά τώρα προς όφελός σου, όμως ειδικά σε καταστάσεις όπου υπήρχε μια ήδη επιβαρυνμένη ατμόσφαιρα και έκανες «τα στραβά μάτια» καταπιέζοντας τις προσωπικές σου ανάγκες και επιθυμίες για να διατηρήσεις τις ισορροπίες τα πράγματα μπορεί να κλιμακωθούν επικίνδυνα και... come what may. Από την άλλη, μπορεί εσύ να είσαι ο δέκτης τέτοιων αλληλοπροσάλλων συμπεριφορών ή να έρθεις αντιμέτωπος με ξαφνικά γεγονότα που σε ξεβουλεύουν, αλλάζοντας τον προγραμματισμό σου. Με τη σύννοδο Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη, οικονομικές αποφάσεις είναι καλό να πάρουν αναβολή, ενώ η είσοδος του Ερμή στον Κριό την Κυριακή αυξάνει την κοινωνικότητά σου, αλλά και τις ευχάριστες συναστροφές με φίλους.

ΙΧΘΥΕΣ (18 Φεβρουαρίου - 19 Μαρτίου)

Με τη σύννοδο Ερμή-Δία στο ζώδιό σου τη Δευτέρα μπορεί να υπάρξουν νέα σχετικά με τα επαγγελματικά και τα προσωπικά σου, το τετράγωνο όμως Άρη-Ουρανού την Τρίτη διαμορφώνει ήδη ένα γενικότερο ασταθές και αγχωτικό πλαίσιο. Η αγωνία μπορεί να αφορά και τις πολεμικές εξελίξεις, που δυστυχώς δεν προβλέπονται ευχάριστες, με τον ψυχισμό σου να είναι περισσότερο ευαίσθητος και prone σε «ασυντόνιστες» αντιδράσεις. Είναι σημαντικό με ποιούς επιλέγεις να συναστυραφείς, γιατί θα έχεις την τάση να απορροφάς και τον εκνευρισμό των υπολοίπων που θα είναι αυξημένος. Ανατροπές και αλλαγές στο πρόγραμμα δουλειάς και καθημερινότητας δεν αποκλείονται, προκαλώντας με τη σειρά τους επιπλέον αναστάτωση, ενώ θα πρέπει να είσαι προσεκτικός στις μετακινήσεις σου, αποφεύγοντας βιασύνες στην οδήγηση, αλλά και δραστηριότητες υψηλού ρίσκου, αφού είσαι επιρρεπής σε ατυχήματα. Προβλήματα μπορεί επίσης να υπάρξουν με συσκευές, υπολογιστές, ίντερνετ κ.λπ, ενώ καλύτερα να μη δώσεις «λαβή» για παρεξηγήσεις με συνεργάτες και κοντινά σου άτομα. Σημαντικές αποφάσεις better not με τη σύννοδο Ερμή-Ποσειδώνα την Τετάρτη, ενώ το τρίημερο της 25ης Μαρτίου προβλέπεται αρκετά χαλαρό και κοινωνικό. Την Κυριακή ο Ερμής αποχαιρέτα το ζώδιό σου και περνά στον Κριό ως 11/4, δίνοντας έμφαση στα οικονομικά σου. **A**

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
07.00 - 08.00

**ΣΠΗΛΙΟΣ
ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00-10.00

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΚΟΡΟΒΕΣΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
08.00-10.00

**ΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΕΝΕΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
10.00-12.00

**ΓΙΟΒΑΝΝΑ
ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΥ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12.00-14.00

**ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΔΑΝΔΟΛΟΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
14.00-16.00

**ΕΛΕΝΗ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
16.00-18.00

**ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
18.00-20.00

**ΣΠΥΡΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
20.00-22.00

**ΣΩΤΗΡΗΣ
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ**

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
22.00-00.00

28.03 - 17.04.22

ΤΡΩΜΕ ΕΞΩ... ΞΑΝΑ!

100 εστιατόρια της πόλης μάς καλούν ξανά για φαγητό, με προνομιακά μενού των **15€, 30€ και 60€**, αλλά και με **επιπλέον 10% έκπτωση και απολαυστικές εμπειρίες, αποκλειστικά για κατόχους καρτών Alpha Bank Mastercard***!

Κλείστε τραπέζι στο dineathens.gr.

100

ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ

3

ΕΚΠΤΩΤΙΚΑ ΜΕΝΟΥ

+10%

ΕΚΠΤΩΣΗ ΓΙΑ ΚΑΡΤΕΣ
Alpha Bank Mastercard

Για την υποστήριξη:

Μπορούμε
ΚΑΝΕ ΤΟ ΚΑΛΟ ΣΤΟ ΚΑΛΟ

ALPHA BANK

